

SIA "RADIO SKONTO LV"

Krišjāņa Valdemāra iela 100, Rīga, LV-1013, vienotais reģ.Nr.44103054510

SIA "RADIO SKONTO LV"
Valdes loceklis Ingemārs Vekteris
Rīgā, 2022. gada 15. februārī.

**SIA "RADIO SKONTO LV"
PROGRAMMAS RADIO SKONTO
RĪCĪBAS KODEKSS**

RĪGA – 2022

Satura rādītājs

I.	Darbības pamatprincipi	3
1.	RADIO misija	3
2.	RADIO Vērtības un principi	3
3.	RADIO Mērķi	3
4.	RADIO Uzdevumi	4
II.	RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi	4
5.	Žurnālistika un žurnālists	4
6.	Profesionālie standarti	4
6.1.	Patiesība un precizitāte	4
6.2.	Objektivitāte un viedokļu daudzveidība	4
6.3.	Neatkarība un pieejamība sabiedrībai	5
6.4.	Valoda	5
6.5.	Programmas veidošanas pamatpostulāti	5
6.5.1.	Viedokļu daudzveidība un vispusīgums	5
6.5.2.	Informācijas un tēmu līdzsvarotība	5
7.	Informācijas iegūšana: avoti un metodes	6
7.1.	Informācijas avoti	6
7.2.	Metodes	5
8.	Informācijas apstrāde	8
9.	Informācijas izplatīšana	8
10.	“Aizkadra” vērtības	11

I. SIA “RADIO SKONTO LV” Darbības pamatprincipi

SIA “RADIO SKONTO LV” (turpmāk – RS LV) Rīcības kodekss (turpmāk – Kodekss) nosaka programmas RADIO SKONTO (turpmāk – RADIO) darbības pamatprincipus, vērtības, akceptētos ētiskas darbības nosacījumus, profesionālos standartus, noteikumus par nepieņemamiem audio komerciāliem paziņojumiem, kā arī noteikumus par bērniem un pusaudžiem paredzētiem audio komerciālajiem paziņojumiem, lai RADIO kā komerciāls reģionāls elektronisks plašsaziņas līdzeklis varētu pildīt savu uzdevumu kalpot sabiedrības interesēm. Kodekss atbilst Latvijas Republikas Satversmei, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam, likumam Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem, kā arī citiem Latvijas normatīvajiem aktiem. Kodekss lietojams kā ceļvedis programmas satura prioritāšu noteikšanā, profesionālo standartu un kritēriju labākai izpratnei, arī kā pamats labas žurnālistikas prakses attīstībai. Kodekss ietver tikai galvenos principus, kas saistoši ikdienas darbā, to nevar uzskatīt kā regulējumu visiem dzīves gadījumiem. Ievērojot mūsu sabiedrības attīstības straujo dinamiku, nepieciešamības gadījumā Kodekss var tikt mainīts un papildināts.

1. RADIO Misija

RADIO misija ir ziņās stāstīt par aktualitātēm un sniegt plašāku notikumu, aktualitāšu, padomu un cilvēku stāstu apkopojumu dažādos tematiskajos raidījumos - business, sports, veselība, ikdiena, izklaide, mūzika – par visu, kas interesē ikvienu reģiona iedzīvotāju.

2. RADIO Vērtības un principi

- Demokrātiskās vērtības – RADIO atbalsta vārda brīvību, veicina pilsoniskas sabiedrības veidošanos, aizstāv cilvēktiesības, veicina toleranci sabiedrībā starp dažādām tautībām un līdztiesību neatkarīgi no cilvēka rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģijas, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās izcelsmes, mantiskā vai cita stāvokļa.
- Sociālās vērtības - RADIO visas Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanas, iedzīvotāju labklājību un drošību. RADIO veicina sabiedrības integrāciju, aizstāv minoritāšu un cilvēku ar īpašām vajadzībām tiesības, rosina dialogu, lai tiek novērsta spriedze starp dažādām sabiedrības grupām, kā arī mazināti negatīvie stereotipi sabiedrībā.
- Kultūras vērtības - RADIO veicina kultūrvides attīstību: sākot ar mākslu un mūziku un beidzot ar sadzīves un politisko kultūru. Tas ietver latviešu tautas un nacionālo minoritāšu tradicionālo vērtību saglabāšanu un jaunu un mūsdienīgu kultūras parādību atspoguļošanu. RADIO arhīvs glabā unikālus ierakstus, kas regulāri tiek izmantoti programmā.
- Izglītības vērtības - RADIO atbalsta un veicina izglītotas sabiedrības veidošanos, ar savu programmu veidojot izpratni par sabiedrību, kuras attīstību spēj nodrošināt tikai zināšanu apguve un prasme pielietot tās savā dzīvē. RADIO atbalsta un veicina arī pašu žurnālistu izglītošanos, lai paaugstinātu viņu izglītības līmeni un kvalifikāciju un celtu savas programmas līmeni.
- Pamatprincipi: redakcionālā neatkarība, saturīga programma, moderno tehnoloģiju izmantošana ikdienas darbā, atbildīgi lēmumi, uzticama partnerība.

3. RADIO Mērķi

Galvenais mērķis: būt noderīgiem sabiedrībai, veicināt demokrātiskas, izglītotas un pilsoniskas sabiedrības attīstību.

Papildmērķi:

- Saglabāt reģionālo informatīvo līderību.
- Piedāvāt daudzveidīgu, dažādiem sabiedrības slāņiem interesējošu, programmas saturu.
- Veidot demokrātiskas sabiedrības pamatprincipiem atbilstošu programmu.

4. RADIO Uzdevumi

- Veidot saturisku, kvalitatīvu programmu saprotamā un viegli uztveramā veidā atbilstoši standartiem ar mērķi saliedēt sabiedrību, uzsvāru liekot uz vispārcilvēciskām vērtībām.
- Programmas saturā iekļaut iespējami augsti kvalitatīvu, aktuālu, oriģinālu un saistoši pasniegtu informāciju un mūziku.
- Sniegt precīzu un aktuālu informāciju un paaugstināt izpratni par notiekošajiem procesiem reģionā un Latvijā.
- Rosināt mācīties un attīstīt talantus, veidojot raidījumus par radošiem cilvēkiem novados un viņu sasniegumiem dažādās jomās.
- Iepazīstināt ar citu tautu kultūrām, tradīcijām un viedokļiem ziņu un informatīvi dokumentālajos raidījumos, ar izglītojošo, mūzikas, sporta raidījumu, kā arī citu raidījumu palīdzību.
- Veidot vairāk raidījumu, kuri rosina interesi gados jaunus klausītājus, piesaista viņus un veicina piedalīšanos radio aktivitātēs.
- Sniegt sabiedrībai izpratni par jaunām tehnoloģijām, to priekšrocībām un iespējām tās izmantot reģiona apstākļos.
- Paplašināt apraides zonu, aptverot iespējami plašāku auditoriju.

II. RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi

5. Žurnālistika un žurnālisti

Žurnālistika savā būtībā ir gan pats informācijas vākšanas un apkopošanas process, kurā iesaistīti raidorganizācijas un subjektīvie resursi, gan materiāla pasniegšana saprotamā un viegli uztveramā veidā.

Žurnālists ir starpnieks, kas jauno informāciju ar elektroniskā plašsaziņas līdzekļa palīdzību nodod plašākām masām, lai tā būtu pieejama visiem interesentiem.

Žurnālists – šī Kodeksa izpratnē - ir jebkura līgumattiecībās ar RS LV RADIO esoša persona, kura veido audio darbus RADIO programmai.

6. Profesionālie standarti

6.1. Patiesība un precizitāte

- 6.1.1. Ikvienai RADIO sniegtajai ziņai ir jāatspoguļo fakti, tā nedrīkst saturēt maldinošu vai nepatiesu informāciju un nav pieļaujams subjektīvs vai spekulatīvs faktu traktējums.
- 6.1.2. Fakti pirms to izplatīšanas žurnālistam ir jāpārbauda. Ja faktu pārbaude nav iespējama, jānosauc ziņu avots un skaidri jānorāda, ka informācija tiek precizēta. Ja informāciju sniegusī persona pieprasa, lai tās vārds netiktu izpausts, RADIO šī prasība ir saistoša. Šādā gadījumā informācijas avotu aizstāj ar kādu no frāzēm, piemēram: “no drošiem avotiem”, “no labi informētiem avotiem” u.c. Jāizvairās no tādām frāzēm: “runā, ka”, “esam dzirdējuši, ka” u.tml.

6.2. Objektivitāte un viedokļu daudzveidība

- 6.2.1. Objektivitāte ir RADIO programmas pamats.
- 6.2.2. Raidījumos fakti un uzskati jāatspoguļo sabalansētā veidā.
- 6.2.3. Ziņās ir jābūt pietiekami interesantiem un daudzveidīgiem viedokļiem, lai labāk izprastu būtību un kontekstu. Nav pieļaujama tendenciozitāte ne satura izklāstā, ne ziņu vai materiāla izkārtojumā, ne arī balss intonācijā vai vārdu izvēlē, ne aizkadra skaņu vai muzikālajā noformējumā.
- 6.2.4. Audio materiāli nedrīkst radīt aizdomas par žurnālista vai komerciālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa neobjektivitāti, kā arī par kādas ideoloģiskas, politiskas, finansu, sociālas, reliģiskas vai kultūras grupas ietekmi.
- 6.2.5. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru.

6.3. Neatkarība un pieejamība sabiedrībai

- 6.3.1. Žurnālisti ir neatkarīgi savā darbā, sekmējot RADIO programmas satura un tēla veidošanu.
- 6.3.2. Ziņas ir jāveido kā pārskats par notikumiem un jautājumiem, ļaujot klausītājiem pašiem radīt priekšstatu par dzirdēto un veidot savu viedokli.

- 6.3.3. Ziņu vākšanas un izplatīšanas galvenais mērķis - informēt sabiedrību par aktuālāko. Ziņas izplatāmas tā, lai auditorija spētu izveidot viedokli par attiecīgo jautājumu.
- 6.3.4. Žurnālists savā darbā bez ierunām pakļaujas RADIO programmas veidošanas konceptam un neatkarības principam. Žurnālists nedrīkst radīt tendenciozitātes vai apšaubāma godīguma iespaidu.
- 6.3.5. Gadījumos, kad kādu RADIO programmas raidījumu atbalsta finanšu atbalstītāji, atsevišķas valsts institūcijas, reklāmdevēji u.tml., RADIO jāsiglabā saturiskā neatkarība.
- 6.3.6. Žurnālistam jāstrādā patstāvīgi un neatkarīgi, kategoriski noraidot jebkuru kādas valsts vai pašvaldību institūcijas, politisko partiju, reliģisko konfesiju, ekonomisko vai citu grupējumu vai atsevišķu indivīdu mēģinājumu ierobežot žurnālista darba pieejamību sabiedrībai vai arī mēģinājumi izmantot viņa darbu interesēm, kas pretējas elektroniskā plašsaziņas līdzekļa un žurnālista darba interesēm.

6.4. Valoda

- 6.4.1. Ziņu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā RADIO ievēro Valsts valodas un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma normas. Intervijas un komentāri svešvalodās jānodrošina ar tulkojumu.
- 6.4.2. Valodai jābūt skaidrai un vienkāršai, jāizvairās no pārspilējumiem, divdomības un pārspilētas svešvārdu lietošanas. Žurnālistam, kurš gatavo informāciju, jālieto literārā latviešu valoda (vai cita valoda, ja informācija netiek veidota latviešu valodā), laika garam atbilstošā stilā. Dialektu izmantošana pieņemama vienīgi īpašu sociālo interešu aizsardzībai (piemēram, noteiktu dialektu saglabāšanai). Latvijā dzīvojošo minoritāšu autoru darbus pārraida viņu dzimtajā valodā ar tulkojumu latviešu valodā.
- 6.4.3. RADIO ziņas un raidījumos nav atļauta vulgāru izteicienu lietošana vai tādas sarunu valodas lietošana, kas neatbilst sabiedrībā pastāvošajām ētikas normām. Izņēmuma gadījumā, ja bez šādiem vulgāriem izteicieniem nav iespējams pilnībā pasniegt ziņu un atklāt tās būtību, ir pieļaujama šādu nepiemērotu izteicienu lietošana.

6.5. Programmas veidošanas pamatpostulāti

6.5.1. Viedokļu daudzveidība un vispusīgums

- 6.5.1.1. Jāatspoguļo iespējami plašāks dažādu viedokļu kopums.
- 6.5.1.2. Viedokļu atspoguļojumam jābūt izsmeltošam, iekļaujot nianšes un iesaistīto pušu viedokļus, bet politiski neitrālam (nedrīkst dot priekšroku kādai politiskai vai ideoloģiskai pozīcijai).
- 6.5.1.3. Ziņām un raidījumiem jābūt vispusīgiem. Ja kāda ziņa specifisku iemeslu dēļ nav vispusīga, tad tas ir skaidri jānorāda, informējot auditoriju, ka sekos turpinājums, kurā tiks risināta aizsāktā problēma un minēti trūkstošie fakti.

6.5.2. Informācijas un tēmu līdzsvarotība

- 6.5.2.1. Programmā ir jānodrošina līdzsvars starp reģionāla un vietēja mēroga ziņām.
- 6.5.2.2. Žurnālistam un citiem programmas veidotājiem jāpēta un jāinformē klausītāji gan par pozitīviem, gan negatīviem notikumiem, personībām un sociālām parādībām.
- 6.5.2.3. Ziņas vai raidījums, kurā tiek risināti sabiedrību interesējoši jautājumi, atspoguļojot dažādu sabiedrības slāņu vai iedzīvotāju grupu viedokļus, objektīvi un saprātīgā apjomā jāatspoguļo visi uzskati, ievērojot dažādo uzskatu un viedokļu nozīmību, svarīgumu vai potenciālo svarīgumu.
- 6.5.2.4. Ziņas vai raidījumā, kurā tiek skarts pretrunīgs problēmas aspekts, jāievēro viedokļu apjoms par attiecīgo tēmu un jācenšas iespējami godīgi izklāstīt būtību, lai auditorija varētu spriest par attiecīgo tēmu, balstoties uz faktiem.

7. Informācijas iegūšana: avoti un metodes

7.1. Informācijas avoti

- 7.1.1. RADIO žurnālists informāciju iegūst no dažādiem informācijas avotiem – interneta ziņu avotiem, dokumentiem, amatpersonām, ekspertiem, valsts un pašvaldību

institūciju amatpersonām, indivīdiem u.c. RADIO aizstāv žurnālista informācijas avotu aizsardzības principu un atbalsta informācijas avotu slepenību, lai nodrošinātu brīvu informācijas plūsmu, kas raksturīga demokrātiskai sabiedrībai.

- 7.1.2. Ja informācijas avots nevēlas, lai to identificē, iegūto informāciju drīkst izmantot, ja tai piemīt pirmavota ticamība. Lai izvairītos no neprecīzas vai neobjektīvas informācijas izplatīšanas, žurnālistam uzmanīgi jāpārbauda informācijas avota ticamība, iegūstot apstiprinošu pierādījumu vēl vismaz no diviem avotiem.
- 7.1.3. Avota identificēšana žurnālista atbildības ietvaros jānošķir no avota publiskošanas. Pret šādu informāciju jāizturas konfidenciali. Ja žurnālists uzskata, ka informācija nesatur kādu elementu, kas nodrošina tās ticamību un precizitāti, viņam ir tiesības atteikties no tās izplatīšanas.
- 7.1.4. Informācijas avotu aizsardzību nosaka Latvijas Republikas likums "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem".
- 7.1.5. Informācijas avotu var uzdot norādīt tikai tiesa. Šādos gadījumos RADIO var lūgt tiesu novērtēt sabiedrības interešu svarīgumu un lūgt lietas izskatīšanu slēgtā sēdē.
- 7.1.6. Ja pamatotu iemeslu dēļ kādā raidījumā tiek intervēta persona, slēpjot tās vārdu vai izmaiņot balsi, jāņem vērā, ka šī persona var izteikt arī bezatbildīgus paziņojumus.
- 7.1.7. Gadījumos, kad informācija ir sabiedrības interesēm nozīmīga un šo informāciju var sniegt tikai raidījuma dalībnieks, kurš vēlas palikt anonīms, intervijā var slēpt intervējamās personas vārdu vai izmaiņot balsi.
- 7.1.8. Katram ir tiesības atteikties no piedalīšanās raidījumā. Ja dalībnieks atteicies piedalīties raidījumā, auditorija par to ir jāinformē.
- 7.1.9. Par maksājumu RADIO ziņu avotiem izlemj RADIO vadība.
- 7.1.10. Par jebkuras informācijas, ziņeta, komentāra, apskata, ziņas iekļaušanu vai dalībnieka uzaicināšanu raidījumā RADIO žurnālists vai cits raidījuma veidotājs nedrīkst saņemt tiešu vai netiešu atlīdzību no trešajām personām.
- 7.1.11. Iegūstot informāciju par indivīdu, jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Personiskā dzīve aptver visu privāto jeb personisko (latīniski – privātus) šī termina plašākajā nozīmē, tātad – to, kas saistīts ar atsevišķu indivīdu, attiecas uz viņu, bet nav saistīts ar viņa dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību. Sabiedriskā dzīve aptver visu, ko sabiedrība var brīvi uztvert – visu, kas saistīts ar indivīda dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību.
- 7.1.12. Indivīda personiskās dzīves neaizskaramība RADIO ziņās un raidījumos nozīmē, ka indivīda personiskā dzīve ir šķirta no sabiedriskās dzīves. Izņēmums var būt tikai gadījumā, ja indivīda personiskā dzīve apdraud vai kļūst par daļu no sabiedriskās dzīves, par kuru sabiedrībai ir tiesības interesēties. Poliitiķi, kuru personiskā dzīve var radīt interesi demokrātisku diskusiju sakarā, ir nodalāmi no sabiedrības slavenībām, kuri neieņem politiskus amatus un kuru personiskā dzīve ir neaizskarama, ja viņi paši nevēlas ko citu, pat ja viņi pieder radošajām profesijām.
- 7.1.13. Nedrīkst iejaukties kāda indivīda personiskajā dzīvē sensācijas vai reitingu dēļ. Vēstījums par indivīda personisko dzīvi nedrīkst pārkāpt vispārpieņemtās morāles un ētikas normas.
- 7.1.14. Pamatoti (ar piekrišanu) iztaujājot indivīdu par viņa personisko dzīvi, tas tomēr neatceļ tiesības uz personiskās dzīves neaizskaramību. Žurnālists drīkst izmantot tikai pārbaudītus patiesus faktus, izvairoties no baumām.
- 7.1.15. Žurnālists informācijas ieguves procesā nedrīkst patvaļīgi pārkāpt personiskā īpašuma robežu.
- 7.1.16. Publiskojot ziņas par indivīdu, par kuru ir ierosināts kriminālprocess, vispirms jāizvērtē publiskošanas galvenais apsvērums - sabiedrības intereses vai indivīda aizsardzība. Jāievēro, ka nepatiesi apsūdzēta indivīda identificēšana var radīt negatīvas sekas. Ja ziņas tiek publicētas informācija par noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu indivīdu, jāveido līdzvērtīgas ziņas par tiesas procesa rezultātu. Atspoguļojot tiesas procesu, apsūdzēto aizliegts attēlot pazemojošos apstākļos. Noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu personu aizliegts dēvēt par notiesātu līdz brīdim, kamēr spēkā nav stājies notiesājošs tiesas spriedums.

- 7.1.17. Ziņās aizliegts identificēt noziedzīga nodarījuma upurus, īpaši tādu noziegumu, kas vērsti tieši pret personu, izņemot gadījumus, kad upuris piekrīt informācijas atklāšanai (rakstiski vai ierakstā) vai labprātīgi atklāj notikušā saturu pārraides laikā.
- 7.1.18. Publiskojot ziņas par nepilngadīgu personu, kas cietusi noziedzīga nodarījuma rezultātā, kā arī gadījumos, kad tiek ziņots par pazudušu, bezvēsts prombūtnē esošu bērnu, jāievēro Bērnu tiesību aizsardzības likuma noteikumi.

7.2. Metodes

- 7.2.1. Žurnālists informācijas iegūšanai var izmantot aptaujas, telefonbalsošanu, zvanus tiešraidēs, žurnālista izmeklēšanu, informācijas slēptu iegūšanu.
- 7.2.2. Izmantojot aptaujas, lai mazinātu kļūdas faktos, izmantojami tikai tādu sabiedriskās domas aptauju rezultāti, kas atbilst aptauju profesionālajiem standartiem. RADIO neveic sabiedriskās domas aptaujas, bet gan izmanto kompetentu attiecīgas specializācijas institūciju un ekspertu slēdzienus, kas iegūti ar pārbaudītām metodēm un atbilstoši atzītiem standartiem. Jāievēro, ka informācija, kas iegūta ārpus sabiedriskās domas aptaujām intervijās ar nejauši izvēlētām personām, piemēram, no klausītāju zvaniem, ekspresintervijās uz ielām, no elektroniskā pasta vēstulēm, demonstrē viedokļu dažādību, bet ne sabiedrības viedokli kopumā.
- 7.2.3. Veidojot ziņas vai raidījumus, var izmantot telefonbalsošanu, aicinot zvanītājus izmantot norādītos tālruna numurus ne tikai ētera laikā, bet arī ārpus tā, lai mehāniski saskaitītu viņu "balsojumu" par attiecīgo jautājumu. Telefonbalsojuma rezultāts var būt maldinošs, jo ar to var manipulēt kāda sabiedrības grupa. Šādu balsojumu nevar uzskatīt par objektīvu sabiedrības viedokli kādā konkrētā jautājumā.
- 7.2.4. Veidojot raidījumu, uz kuru var piezvanīt (parasti tā ir tiešraide), žurnālistam jābūt ne tikai vispusīgi informētam par raidījuma tēmu, jāuzaicina zvanītājs sevi pieteikt, kā arī jāspēj ātri un adekvāti reaģēt uz ētera laikā izveidojušos situāciju (ja zvanītājs pārkāpj normatīvo aktu, pieklājības, valodas vai kādus citus noteikumus), piemēram, izslēdzot zvana tiešraides skaņu ēterā, ar savu komentāru mazinot iespējamo spriedzi, kas varētu būt radusies zvanītāja izteikumu sakarā u.c.
- 7.2.5. Veicot žurnālista izmeklēšanu, žurnālistam nepieciešams augsts profesionālais līmenis, izcila komunikācijas spēja, intervēšanas prasme, vispārpieņemto standartu pārzināšana, prasme rīkoties ar informācijas fiksēšanas tehniskajiem līdzekļiem. Pirms izmeklēšanas uzsākšanas iespējami pilnīgi jāizpēta attiecīgā tēma. Izmeklēšanas rezultātā iegūtiem secinājumiem jābūt loģiskiem un tiem jāizriet no faktiem. Veicot izmeklēšanu, jāievēro precizitātes un vispusības princips, uzmanīgi jāpārbauda attiecīgā avota ticamība un jāiegūst apstiprinoši pierādījumi no vismaz diviem savstarpēji nesaistītiem avotiem. Ziņās vai raidījumā iekļaujot žurnālista izmeklēšanas materiālus, jāatspoguļo visi pieejamie pierādījumi un uzskatu dažādība par attiecīgo tēmu.
- 7.2.6. Iegūt informāciju ar slēpto metodi var tikai tādā veidā, kas nav pretrunā ar normatīvo aktu noteikumiem. Pielietojot ziņu vākšanas slēptās metodes, aizliegts pārkāpt indivīda tiesības uz personiskās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību. Ja tiek izmantoti tehniskie palīg līdzekļi - slēptie mikrofoni, tas iepriekš jāaskaņo ar RADIO vadību, paskaidrojot šādas rīcības motīvus (piemēram, ja šāda rīcība kalpo tiesiskam mērķim, izmeklējot sabiedrības krāpšanu vai informācijas slēpšanu, un ja informāciju nevar iegūt atklātā ceļā).
- 7.2.7. Ievācot informāciju ar jebkuru metodi, jebkāda veida maldināšana nav pieļaujama. Aizliegts tīši sagrozīt iegūto informāciju.
- 7.2.8. Izmantojot t.s. "nopludinātu" informāciju, kas uzskatāma par īpašu anonīmās informēšanas formu, ko mēdz izmantot, ja valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonas vēlas informēt sabiedrību par slepenu tematu; pirms tās izplatīšanas, jāpārbauda tās ticamība.

8. Informācijas apstrāde

- 8.1. Iegūto informāciju pirms izplatīšanas (izņemot tiešraidī) apstrādā – sagatavo kā ziņas vai raidījumu. Intervijas, ierakstītos materiālus u.c. samontē. Montāžas procesa rezultātā ir patiesi un koncentrēti jāatspoguļo sākotnēji dzirdētais, ievērojot radio specifiku, bet saglabājot būtisko nesagroztā veidā. Ierakstīta materiāla montāža ir likumīgs žurnālistikas paņēmieni, ja vien, atkārtotot fragmentus vai pievienojot citas ainas un skaņu, netiek sagrozīts notikumu vai procesu objektīvais atspoguļojums.
- 8.2. Izmantojot radio tehnoloģijas, jāizmanto to piedāvātais plašais skaņas efektu klāsts, ar kuru palīdzību izplatāmo materiālu var padarīt vieglāk uztveramu. Radio tehnoloģiju ļaunprātīga izmantošana nav pieļaujama. Izmantojot audio vai skaņu efektus, jāizvērtē, vai tie nesagroza īstenību un nerada redaktora komentāra efektu.
- 8.3. Atjaunojot vai modelējot situāciju, piemēram, cenšoties izprast notikumus ap kādu negadījumu un šī iemesla dēļ no pieejamiem faktiem un secinājumiem restaurējot kādu daļu no notikušā, tas jāveido tā, lai gatavais materiāls iespējami līdzinātos notikumam, kuru paredzēts atspoguļot. Tas ir efektīvs līdzeklis, lai ļautu klausītājam izprast būtību, taču par to jāinformē auditorija.
- 8.4. Izmantojot arhīvu materiālus, lai ilustrētu kādu notikumu, tas ir skaidri jānorāda, informējot par to klausītājus. Atkārtotot jau reiz pārraidītus raidījumus, pirms tam jāpārlicinās, vai raidījums nesatur informāciju, kas neatbilst šī brīža situācijai. Raidījumus atkārtotot, jāpārbauda arī tajos pieminēto personu pašreizējais statuss, darba vietas u.c. dati.
- 8.5. Ziņās netiek izmantota satīra, ja vien ziņās nav paredzēta īpaša sadaļa. Izplatot satīriskas ziņas, tās jānošķir no patiesas informācijas un viedokļiem.

9. Informācijas izplatīšana

RADIO informācijas izplatīšanai izmanto ziņas, komentārus, intervijas, raidījumu blokus, tematiskos raidījumus, diskusijas, izklaides raidījumus un mūziku. Tiešraides un īpašu notikumu atspoguļošana. Politikas un varas, pirmsvēlēšanu laika atspoguļojums informācijā. Bērni un informācija. Komerciālie paziņojumi. Sadarbības partneri, sponsori un atbalstītāji.

- 9.1. Ziņas ir žurnālistikas pamatkategorija. Ziņām jābūt precīzām, objektīvām, aktuālām un balstītām uz informāciju par notikumiem pēdējo 24 stundu laikā. Ziņas tiek izkārtotas pēc to nozīmīguma. Ziņās aizliegts izmantot tikai tos faktus, kas saskan ar žurnālista personisko viedokli. Ja tiek izplatīts žurnālista subjektīvais viedoklis, auditorijai tas skaidri jānorāda. Komentāri ziņu raidījumos ievietojami tā, lai tie skaidri būtu atdalīti no ziņām. Komentāriem jābūt līdzsvarotiem, tiem jāaptver visi svarīgākie uzskati par attiecīgo tēmu. Ziņu programmas vadītājam, strādājot tiešraidē, jābūt apveltītam ar labām balsis dotībām un jālieto literāra latviešu valoda. Kļūdainas ziņas vai informācijas gadījumā tā jāizlabo pēc iespējas ātri, atvainojoties klausītājiem. Audio komerciālu paziņojumu veidošanā aizliegts izmantot tādu personu tēlus un balsis materiālu, kuri regulāri vada ziņu raidījumus vai sabiedriski nozīmīgus raidījumus. Ziņu izlaidumiem jāatbilst precīzi programmas tīklā noteiktajam laikam. Īpaši svarīgu un ārkārtas notikumu gadījumā tiek pārtraukta plānotā programma un veidoti ziņu speciālr Raidījumi.
- 9.2. Intervija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem cilvēkiem ar nolūku iegūt informāciju auditorijas vārdā. Intervijas var tikt izmantotas gan kā atsevišķi raidījumi, gan arī kā bloku, tematisko un izklaidējošo raidījumu sastāvdaļa. Intervijā žurnālistam jāievēro augsti profesionālie kritēriji un prasmīgi jāizvēlas intervijas veids atkarībā no intervijas mērķa, tematikas un mērķauditorijas, veidojot informatīvu, analītisku, opozicionāru vai portretinterviju. Intervijai jābūt mērķtiecīgai, loģiskai, interesantai un jāsniedz klausītājam jauna informācija vai viedoklis. Pirms intervijas žurnālistam jāinformē intervējamā persona, kādam mērķim intervija tiks izmantota. Intervējamajai personai jābūt informētai par intervijas saturu. Ja intervija tiek ierakstīta vēlākai montāžai, par to jāinformē intervējamā persona. Intervējamajai personai, kura tiek lūgta atbildēt uz kritiku, jāsniedz iespēja atbildēt uz katru no galvenajām tēzēm. Ja intervija ir no studijas, izmantojot telefonu, tad persona, kurai ir piezvanīts, vispirms jāinformē par intervijas mērķi un jāsaņem šīs personas piekrišana intervijai. Ja zvans no studijas kā intervija skar dažādas strīda puses, tad visiem intervējamajiem ir jābūt informētiem par citu intervējamo klātbūtni pirms intervijas. Ja šāda

- metode tiek pielietota, tad visām intervējamām personām jādod iespēja dot īsu atspēkojumu. Ja sarunas priekšmets ir sabiedriska diskusija, līdzsvars ir obligāts.
- 9.3. Raidījumu bloku sastāvā ietilpst ziņas, intervijas, diskusijas, tematiskie raidījumi, ieskaitot izklaidi, un mūzika. Blokiem jābūt veidotiem tā, lai vislabāk sasniegtu mērķauditoriju, lai panāktu stilistisku vienotību, žanru un tematu daudzveidību, veicinātu RADIO atpazīstamību. Par raidījuma bloka organizēšanu, tematiku un kvalitāti atbildīgs ir producents, kurš nodrošina atraktīvu, kvalitatīvu programmas pasniegšanu, ievērojot augstus profesionālos kritērijus, stila vienotību, ētikas normas un labu gaumi.
 - 9.4. Tematiskajam raidījumam ar vairāku sižetu un žanru palīdzību jāpanāk daudzpusīgs ieskats izvēlētajā tematikā. Raidījuma vadītājam jāievēro profesionālie kritēriji, jāizvēlas mērķauditorijai atbilstoša tematika, kas būtiska sabiedrībai vai atsevišķai tās grupai. Tematiskajā raidījumā jāievēro gan viedokļu, gan arī žanru daudzveidība. Raidījuma vadītājam jāprot skaidri un argumentēti atklāt izvēlētajā tematikā un jāveido raidījums tā, lai noturētu auditorijas uzmanību. Izvēlētajā tematikā jāatspoguļo skaidri, saprotami, argumentēti, izmantojot pietiekami daudz informācijas un dažādus viedokļus, lai klausītājs spētu izprast raidījuma saturu būtību un pats veidotu savu viedokli.
 - 9.5. Diskusija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem diskusijas dalībniekiem, kas pārstāv dažādus viedokļus, dažādas interešu grupas vai dažādus sabiedrības pārstāvjus ar mērķi iepazīstināt klausītājus ar dažādiem uzskatiem un argumentiem, lai klausītājs pats spētu secināt un noteikt savu rīcības programmu. Žurnālistam – diskusijas vadītājam jāprot izvēlēties pietiekami aktuāls vai būtisks diskusijas temats, jāizvēlas piemēroti diskusijas dalībnieki, kas pauž dažādus viedokļus, un sabiedrības pārstāvji, kurus skar konkrētā problēma, jāpanāk viedokļu konfrontācija, jāsniedz vienādas iespējas izteikties visām pusēm un jāprot iekļauties laika limitā. Žurnālistam diskusijā nav jāpauž savi personiskie uzskati, bet ar labi argumentētiem jautājumiem vai replikām jāvada diskusija atbilstoši žurnālistikas profesionālajiem kritērijiem.
 - 9.6. Izklaides raidījumiem kā vieglākam žanram tomēr tāpat jāievēro objektivitāte un sabiedrības interešu aizstāvība, kā arī ētikas normas. Izklaides raidījumiem jābūt arī ar izglītojošu funkciju. Izklaides raidījumiem var būt lielāks mūzikas īpatsvars, atkarībā no raidījuma satura un tematikas. Šajos raidījumos var daudz intensīvāk izmantot klausītāju zvanus, un cita veida interaktivitāti. Izklaides raidījumos pieļaujami dažādi konkursi ar balvu piešķiršanu. Izklaides raidījumos jāievēro sabiedrībā pieņemtās pieklājības normas, īpaši tas jāņem vērā humora sižetos vai raidījumos. Nedrīkst kariķēt kādu par tā nacionālo, reliģisko vai seksuālo piederību, kā arī personas par to fiziskajiem dotumiem.
 - 9.7. Mūzika. RADIO kā komerciālam elektroniskam plašsaziņas līdzeklim jānodrošina tādu žanru mūzika (džeza, latviešu un ārzemju popmūzika u.c.) atkarībā no formāta un mūzikas koncepcijas.
 - 9.8. Tiešraides. Ja raidījums notiek tiešraidē ārpus RADIO studijas vai arī tiek pārraidīts kāds notikums, tad raidījums ir jāveido tā, lai klausītāji spētu atpazīt vietu vai arī raidījuma vadītājam par to jāinformē auditorija. Tehnisku traucējumu gadījumā obligāti jāatvainojas klausītājiem un, kamēr nav novērsta kļūme, jāpaziņo par kļūmi vai jāatskaņo mūzika atkarībā no tehniskajām iespējām.
 - 9.9. Atspoguļojot īpašus notikumus, kā demonstrācijas, nemierus, vēstot par negadījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem, žurnālistam jāietur distance un notikums adekvāti jāatspoguļo. Jānovērtē, vai žurnālista un ieraksta vai pārraidīšanas tehniskā aprīkojuma klātbūtne nevar radīt sarežģījumus. Veidojot šādus materiālus, jāizvairās no sensācijas radīšanas. Aizliegts nepamatoti radīt paniku. Atspoguļojums jāveido objektīvs, liekot cilvēkiem apzināties kāda notikuma lietderību vai vardarbīgu noziegumu briesmas, piesardzīgi jāizmanto skaņas efekti. Atsevišķos gadījumos, piemēram, vēstījumos par satiksmes drošību vai ugunsdrošību, jāakcentē piesardzība un īpašs brīdinājums ir pat nepieciešams.
 - 9.10. Politiskus un varas pārstāvjus var aicināt uz raidījumiem tad, kad temats un apspriežamā problēma prasa politiķu vai varas pārstāvju viedokļus. Žurnālista attieksmei pret dažādām politiskām partijām un to pārstāvjiem jābūt neitrālai un objektīvai. Žurnālists nedrīkst paust simpātijas vai antipātijas kādai no politiskajām partijām. Raidījumos, kuros tiek analizētas politiskās partijas un to darbība, jābūt pārstāvētam pietiekami plašam politiskajam spektram. Attiecībā ar varas pārstāvjiem žurnālistam ir jāaizstāv sabiedrības

intereses. Raidījumiem, kuros piedalās varas pārstāvji, jāveic uzraudzības funkcijas pār varu, tādēļ žurnālistam jābūt īpaši analītiskam un kritiskam.

- 9.11. Priekšvēlēšanu laikā politiķu uzstāšanos aģitācijas nolūkā reglamentē Latvijas Republikas normatīvie akti un noslēgtie līgumi. Līgumos paredzētās priekšvēlēšanu laika politiskās diskusijas tiek veidotas, lai atvieglotu vēletājiem informācijas iegūšanu par politisko partiju programmām, politiķu uzskatiem, argumentāciju un palīdzētu vēletājiem izdarīt izvēli. Žurnālistam šajos raidījumos jābūt objektīvam, neitrālam un jādod vienādas iespējas izteikties visu politisko partiju pārstāvjiem. Pārējos raidījumos politiķi – kandidāti var tikt aicināti tikai izņēmuma gadījumā, ja viņu viedoklis ir absolūti nepieciešams kā speciālista vērtējums. Šajā gadījumā nav pieļaujams, ka auditorija to varētu uztvert kā tiešu vai netiešu politisko reklāmu. RADIO darbinieki, kā arī personas, kas ir pieteiktas par Saeimas, pašvaldības vai Eiropas Parlamenta deputātu kandidātiem vai kas pirms vēlēšanām ir publiski paziņojušas par savu līdzdalību kādas politiskās organizācijas vai politisko organizāciju apvienības darbā, priekšvēlēšanu aģitācijas laikā nav tiesīgas vadīt RADIO raidījumus (arī raidījumus atkārtojumā), gatavot komentārus, intervijas un reportāžas.
- 9.12. Bērni raidījumos un bērnu raidījumi. Intervējot bērnus, žurnālistam īpaši jāievēro Latvijas Republikas normatīvie akti un ētikas normas. Jāņem vērā, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.
- 9.13. Komerciālu paziņojumu izmantošanu RADIO nosaka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, Reklāmas likums un citi iekšējie un ārējie normatīvie akti. Komerciāli paziņojumi tiek atdalīti no pārējās programmas tā, lai tie būtu uzreiz atpazīstami un viegli identificējami. RADIO nedrīkst reklamēt tabakas izstrādājumus un smēķēšanu, kā arī alkoholiskos dzērienus un to lietošanu, ar normatīvajos aktos noteiktajiem izņēmumiem. Raidījumu veidotājiem stingri jāievēro, lai raidījumos netiktu pieļauts slēpts elektroniskā plašsaziņas līdzekļa komerciāls paziņojums. Veikalu izvieto starp raidījumiem. Veikalu var iekļaut arī raidījumos, bet tikai tādā veidā, lai nekaitētu raidījumu viengabalainībai un autortiesību īpašnieku tiesībām.
- 9.14. Komerciāli paziņojumi, kas attiecas uz bērniem un skar pārtiku un dzērienus, kuru sastāvā ir uzturvielas un vielas ar noteiktu uzturvērtību vai fizioloģisku ietekmi, jo īpaši tādas vielas kā tauki, taukskābes, sāls un cukurs, kuru pārmērīga lietošana uzturā nav ieteicama, tiek izvietoti saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām. Komerciālos paziņojumos, kas domāti bērniem, ir jāievēro šādi nosacījumi:
- 9.14.1. aizliegts izmantot bērnu dabisko pašlūgību vai pieredzes trūkumu. Līdz noteiktam vecumam bērni nevar saprast reklāmas pārliecināšanas nolūku, tiem trūkst reklāmas lietotprasmes, un tāpēc tā viņus var īpaši iespaidot;
- 9.14.2. aizliegts ietvert apgalvojumus vai skaņas informāciju, kura varētu nodarīt viņiem morālu vai fizisku kaitējumu vai radīt mazvērtības sajūtu;
- 9.14.3. aizliegts ietvert mudinājumu vai mudināt uz agresivitāti un vardarbību, diskreditēt vecāku, aizbildņu un pedagogu autoritāti;
- 9.14.4. aizliegts vārst uzmanību uz to, ka konkrētu preču vai pakalpojumu iegāde rada fizisku, sociālu vai psiholoģisku pārkumu pār vienaudžiem vai ka attiecīgās preces trūkums izraisa pretēju rezultātu;
- 9.14.5. aizliegts nepārprotami norādīt, ka reklamējamās preces vai pakalpojuma iegāde ir iespējama jebkurai ģimenei, neņemot vērā tās budžetu;
- 9.14.6. aizliegts tieši aicināt bērnus pašus vai aicināt bērnus, lai viņi mudina vecākus vai citas personas pirkt preces vai izmantot pakalpojumus;
- 9.14.7. aizliegts attēlot bērnus bīstamās situācijās.
- 9.15. Ja kāds RADIO raidījums tiek daļēji vai pilnīgi finansēts, tad par šādu sadarbību jāslēdz līgums starp RADIO un sadarbības partneri. Par sadarbības partneri jāinformē raidījuma sākumā vai beigās, nosaucot tā nosaukumu vai atsauces uz sadarbības partnera precī vai pakalpojumu. Sadarbības partneriem, sponsoriem un atbalstītājiem nav tiesību ietekmēt RADIO raidījumu saturu.

10. "Aizkadra" vērtības

RADIO "aizkadra" vērtības kopumā veido RADIO pozitīvā tēla nodrošinu. Tas ir darbinieku vizuālais un "radio" tēls, gaume, vēstījuma maniere, attieksme, rīcība dažādās dzīves situācijās.

- 10.1. Vizuālais tēls. Raidījumu vadītājiem, kā arī ieraksta grupām, kas atrodas sabiedriskās vietās, ir jā rūpējas par savu izskatu un jāievēro ģērbsšanās stils attiecībā no atrašanās vietas un materiāla rakstura (oficiāls pasākums, ražošanas objekts, izklaides vieta u.c.), kā arī jāievēro RADIO vadības norādījumi attiecībā uz RADIO stila ievērošanu. Runājot ēterā, jāievēro "radio" tēls – jādomā par pareizu, saprotamu un labskanīgu dikciju, balss toni un niansēm, izrunājot atsevišķus vārdus vai tekstu kopumā, par iespaidu, ko var radīt balss aizsmakums u.c. problēmas. Runājot un izmantojot skaņas vai mūziku, pareizi jāsabalansē skaļums, kā arī jādomā par skaņas vai mūzikas saskaņošanu ar tekstu.
- 10.2. Gaume. RADIO programmā tiek ievērotas un atspoguļotas sabiedrībā vispārpieņemtās vērtības. Izplatītās informācijas saņēmēji aptver dažādas sociālās grupas, kam labas gaumes jēdziens ir atšķirīgs, tāpēc RADIO radošajam kolektīvam jābūt spējīgam rast kompromisu, atspoguļojot dažādās dzīves situācijas, taču nepārkāpjot pieļaujamo robežu.
- 10.3. Vēstījuma maniere. Veidojot vēstījumus par problēmjautājumiem un dažādām dzīves situācijām, RADIO nodrošina tādu vēstījuma manieri, kas nevar negatīvi iespaidot cilvēka veselības stāvokli. Aprakstīt erotiskas ainas raidījumos atļauts vienīgi tad, ja ir skaidrs, ka tās ir tik nozīmīgas izplatāmai informācijai, ka bez tām nav iespējams atspoguļot notikuma būtību. Ainas, kurās vārdiski un ar skaņu attēlotas cilvēku ciešanas, drīkst izplatīt tikai tādā gadījumā, ja tas ir nepieciešams, lai atspoguļotu sabiedrībai ļoti svarīgu informāciju. Izplatot ainas, kurās attēlotas cilvēku ciešanas, aizliegts minēt ainas nevajadzīgi pagarināt. Jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Informatīvajos raidījumos aizliegts izmantot vardarbības skatu aprakstus un skaņas, izņemot gadījumus, ja vardarbības atspoguļojums ir būtisks fakts. Raidījumus, kuros ietvertas ar seksu un vardarbību saistītas ainas, aizliegts izplatīt laikā no pulksten 7:00 līdz 22:00. Ja programmā tiek iekļauti materiāli, kas var kaitēt kādai auditorijas daļai, it īpaši bērnu un pusaudžu fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietverti šausmu apraksti, apraksti ar narkotiku lietošanu vai ar seksuālu darbību atainojumu, kā arī tādas ainas, kurās tiek lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, tad programmas laikā auditorija par to tiek brīdināta pirms attiecīgās informācijas.
- 10.4. Attieksme. RADIO radošais kolektīvs saglabā lietišķu attieksmi pret izplatāmo informāciju, intervējamo personu vai arī veidojamo materiālu, sabiedrības intereses stādot augstāk par savām personiskajām emocijām. Radošā kolektīva locekļa piederība kādai partijai, apvienībai vai viņa reliģiskā pārliecība nevar ietekmēt raidījuma satura objektivitāti, jo tiek ievērota profesionāla distance. Veidojot materiālu, ierakstot vai runājot tekstu, RADIO domā par to, lai auditorija iespējami precīzāk un tiešāk spētu uztvert vēstījuma būtību. Raidījumos jāizvairās nevajadzīgi pieminēt personas tautību, rasi, seksuālo orientāciju, fiziskos trūkumus, veselības stāvokli vai reliģisko pārliecību, ja vien šī informācija nav būtiska ziņas sastāvdaļa.
- 10.5. RADIO un dažādas dzīves situācijas:
 - 10.5.1. Ārkārtas notikumi. RADIO drīkst informēt auditoriju par ārkārtas notikumiem, negaidot nākamās ziņas, pārraidot tiešu paziņojumu vai brīdinājumu, pārtraucot kārtējo raidījumu. Nepieciešamības gadījumā RADIO dod iespēju varas pārstāvjiem sniegt tiešus paziņojumus. Lēmumu par raidījuma pārtraukumu pieņem RADIO vadība.
 - 10.5.2. Reliģija. RADIO programmas veidošanas konceptuālie nosacījumi pieļauj reliģisku raidījumu veidošanu, balstoties uz sekulāriem principiem, bet respektējot jebkuras reliģijas pārstāvja ticības brīvību.
 - 10.5.3. Attieksme pret astroloģiju, okultām un pārdabiskām parādībām. Astroloģija, okultās un pārdabiskās parādības skaidri jānodala no eksakto zinātņu jomas un jābūt neitrālai attieksmei pret tām. Horoskops drīkst izmantot tikai izklaides raidījumos.
 - 10.5.4. Cilvēki ar īpašām vajadzībām. RADIO pienākums ir kalpot visām sabiedrības daļām un grupām, izvairoties no sabiedrībā valdošiem stereotipiem. Cilvēki ir jāatspoguļo visā viņu daudzpusībā, kas atklāj īstenību, izvairoties no aizvainojošu terminu lietošanas. Jāievēro atsevišķu sabiedrības grupu vēlme lietot tādu pat terminoloģiju, kāda tiek lietota viņu leksikā. Ja nepieciešams veidot specifiskus raidījumus par vai ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, jānodrošina viņiem iespēja iekļūt telpās un studijā, kur tiek

ierakstīti šie raidījumi, kā arī jānodrošina attiecīgi saziņas līdzekļi. RADIO izprot un respektē vārdzirdīgo un vājredzīgo un nedzirdīgo un neredzīgo cilvēku problēmas un atbalsta un iesaistās projektos, kuru mērķis ir nodrošināt komunikāciju pakalpojumu pieejamību dzirdes un redzes invalīdiem.

- 10.5.5. Nepilngadīgie. Bērnu un pusaudžus var iesaistīt ziņās kā aktierus, intervējamās personas, dalībniekus un dažkārt pat kā pašus raidījumu veidotājus, ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likumā, likumā „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”, Reklāmas likumā, kā arī citos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
- 10.5.6. Labojumi, aizliegumi, cenzūra u.c. RADIO ievēro precizitātes un godīguma principu. Uzzinot par kļūdu, tā bez kavēšanās jāatzīst un ātri un skaidri jālabo. RADIO nepakļaujas spiedienam un informācijas dalībnieku aizliegumam pārraidīt kādu informācijas daļu. Ja ir saņemts lūgums atturēties no kādas ziņas izplatīšanas, jāizver ziņu iegūšanas veids (indivīda iepriekšēja piekrišana vai arī informācija iegūta normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā) un šāda lūguma līdzsvars – indivīda personiskās intereses ar sabiedrības interesēm. Kas attiecas uz cenzūru, RADIO to uzskata par nelikumīgu un nekādā veidā to neatbalsta.
- 10.5.7. Interesu konflikti. RADIO kolektīvs nedrīkst ļaunprātīgi izmantot tā rīcībā esošos resursus, lai gūtu personisku labumu. Nav pieļaujama jebkāda rīcība, kas kaitētu RADIO, tā tēlam un reputācijai un mazinātu auditorijas un sadarbības partneru uzticību. Ikvienam RADIO kolektīva loceklim ir jānorobežojas no tādu lēmumu pieņemšanas, kas tieši vai netieši skar viņu, viņa ģimeni, radus un tuvus draugus, tajā skaitā, komercdarbībā. RADIO kolektīva loceklis nav tiesīgs saistīties ar konkurējošiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem bez RADIO vadības iepriekšēja akcepta. RADIO kolektīva locekļi nedrīkst pieņemt dāvanas vai jebkāda cita veida atlīdzību vai pateicību no personām, kas cenšas ietekmēt informācijas saturu. RADIO kolektīva locekļi savu brīvo laiku pavada un rīkojas, atceroties, ka jebkurā vietā un ik minūti ir RADIO tēla sastāvdaļa, saglabājot lojalitāti pret RADIO jebkurā situācijā.

RADIO Kodekss tiek publiskots RADIO mājas lapā.

SIA “Radio TEV”

Tērbatas iela 4, Valmiera, LV-4201, vienotais reģ.Nr. 44103072732

SIA “Radio TEV”

Valdes priekšsēdētājs Ivars Vāvere
Valmierā, 2021. gada 4. janvārī.

**SIA “Radio TEV”
PROGRAMMAS RADIO TEV
RĪCĪBAS KODEKSS**

Satura rādītājs

I.	Darbības pamatprincipi	3
1.	RADIO misija	3
2.	RADIO Vērtības un principi	3
3.	RADIO Mērķi	3
4.	RADIO Uzdevumi	3
II.	RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi	4
5.	Žurnālistika un žurnālists	4
6.	Profesionālie standarti	4
6.1.	Patiesība un precizitāte	4
6.2.	Objektivitāte un viedokļu daudzveidība	4
6.3.	Neatkarība un pieejamība sabiedrībai	5
6.4.	Valoda	5
6.5.	Programmas veidošanas pamatpostulāti	5
6.5.1.	Viedokļu daudzveidība un vispusīgums	5
6.5.2.	Informācijas un tēmu līdzsvarotība	5
7.	Informācijas iegūšana: avoti un metodes	6
7.1.	Informācijas avoti	6
7.2.	Metodes	5
8.	Informācijas apstrāde	8
9.	Informācijas izplatīšana	8
10.	“Aizkadra” vērtības	11

I. SIA “Radio TEV” Darbības pamatprincipi

SIA “Radio TEV” (turpmāk – MR) Rīcības kodekss (turpmāk – Kodekss) nosaka programmas Radio TEV (turpmāk – RADIO) darbības pamatprincipus, vērtības, akceptētos ētiskas darbības nosacījumus, profesionālos standartus, noteikumus par nepieņemamiem audio komerciāliem paziņojumiem, kā arī noteikumus par bērniem un pusaudžiem paredzētiem audio komerciālajiem paziņojumiem, lai RADIO kā komerciāls reģionāls elektronisks plašsaziņas līdzeklis varētu pildīt savu uzdevumu kalpot sabiedrības interesēm. Kodekss atbilst Latvijas Republikas Satversmei, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam, likumam Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem, kā arī citiem Latvijas normatīvajiem aktiem. Kodekss lietojams kā ceļvedis programmas satura prioritāšu noteikšanā, profesionālo standartu un kritēriju labākai izpratnei, arī kā pamats labas žurnālistikas prakses attīstībai. Kodekss ietver tikai galvenos principus, kas saistoši ikdienas darbā, to nevar uzskatīt kā regulējumu visiem dzīves gadījumiem. Ievērojot mūsu sabiedrības attīstības straujo dinamiku, nepieciešamības gadījumā Kodekss var tikt mainīts un papildināts.

1. RADIO Misija

RADIO misija ir ziņās stāstīt par aktualitātēm un sniegt plašāku notikumu, aktualitāšu, padomu un cilvēku stāstu apkopojumu dažādos tematiskajos raidījumos - business, sports, veselība, ikdiena, izklaide, mūzika – par visu, kas interesē ikvienu reģiona iedzīvotāju.

2. RADIO Vērtības un principi

- Demokrātiskās vērtības – RADIO atbalsta vārda brīvību, veicina pilsoniskas sabiedrības veidošanos, aizstāv cilvēktiesības, veicina toleranci sabiedrībā starp dažādām tautībām un līdztiesību neatkarīgi no cilvēka rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģijas, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās izcelsmes, mantiskā vai cita stāvokļa.
- Sociālās vērtības - RADIO visas Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanas, iedzīvotāju labklājību un drošību. RADIO veicina sabiedrības integrāciju, aizstāv minoritāšu un cilvēku ar īpašām vajadzībām tiesības, rosina dialogu, lai tiek novērsta spriedze starp dažādām sabiedrības grupām, kā arī mazināti negatīvie stereotipi sabiedrībā.
- Kultūras vērtības - RADIO veicina kultūrvides attīstību: sākot ar mākslu un mūziku un beidzot ar sadzīves un politisko kultūru. Tas ietver latviešu tautas un nacionālo minoritāšu tradicionālo vērtību saglabāšanu un jaunu un mūsdienīgu kultūras parādību atspoguļošanu. RADIO arhīvs glabā unikālus ierakstus, kas regulāri tiek izmantoti programmā.
- Izglītības vērtības - RADIO atbalsta un veicina izglītotas sabiedrības veidošanos, ar savu programmu veidojot izpratni par sabiedrību, kuras attīstību spēj nodrošināt tikai zināšanu apguve un prasme pielietot tās savā dzīvē. RADIO atbalsta un veicina arī pašu žurnālistu izglītošanos, lai paaugstinātu viņu izglītības līmeni un kvalifikāciju un celtu savas programmas līmeni.
- Pamatprincipi: redakcionālā neatkarība, saturīga programma, moderno tehnoloģiju izmantošana ikdienas darbā, atbildīgi lēmumi, uzticama partnerība.

3. RADIO Mērķi

Galvenais mērķis: būt noderīgiem sabiedrībai, veicināt demokrātiskas, izglītotas un pilsoniskas sabiedrības attīstību.

Papildmērķi:

- Saglabāt reģionālo informatīvo līderību.
- Piedāvāt daudzveidīgu, dažādiem sabiedrības slāņiem interesējošu, programmas saturu.
- Veidot demokrātiskas sabiedrības pamatprincipiem atbilstošu programmu.

4. RADIO Uzdevumi

- Veidot saturisku, kvalitatīvu programmu saprotamā un viegli uztveramā veidā atbilstoši standartiem ar mērķi saliedēt sabiedrību, uzsvāru liekot uz vispārcilvēciskām vērtībām.

- Programmas saturā iekļaut iespējami augsti kvalitatīvu, aktuālu, oriģinālu un saistoši pasniegtu informāciju un mūziku.
- Sniegt precīzu un aktuālu informāciju un paaugstināt izpratni par notiekošajiem procesiem reģionā un Latvijā.
- Rosināt mācīties un attīstīt talantus, veidojot raidījumus par radošiem cilvēkiem novados un viņu sasniegumiem dažādās jomās.
- Iepazīstināt ar citu tautu kultūrām, tradīcijām un viedokļiem ziņu un informatīvi dokumentālajos raidījumos, ar izglītojošo, mūzikas, sporta raidījumu, kā arī citu raidījumu palīdzību.
- Veidot vairāk raidījumu, kuri rosina interesi gados jaunus klausītājus, piesaista viņus un veicina piedalīšanos radio aktivitātēs.
- Sniegt sabiedrībai izpratni par jaunām tehnoloģijām, to priekšrocībām un iespējām tās izmantot reģiona apstākļos.
- Paplašināt apraides zonu, aptverot iespējami plašāku auditoriju.

II. RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi

5. Žurnālistika un žurnālisti

Žurnālistika savā būtībā ir gan pats informācijas vākšanas un apkopošanas process, kurā iesaistīti raidorganizācijas un subjektīvie resursi, gan materiāla pasniegšana saprotamā un viegli uztveramā veidā.

Žurnālists ir starpnieks, kas jauno informāciju ar elektroniskā plašsaziņas līdzekļa palīdzību nodod plašākām masām, lai tā būtu pieejama visiem interesentiem.

Žurnālists – šī Kodeksa izpratnē - ir jebkura līgumattiecībās ar MR RADIO esoša persona, kura veido audio darbus RADIO programmai.

6. Profesionālie standarti

6.1. Patiesība un precizitāte

- 6.1.1. Ikvienai RADIO sniegtajai ziņai ir jāatspoguļo fakti, tā nedrīkst saturēt maldinošu vai nepatiesu informāciju un nav pieļaujams subjektīvs vai spekulatīvs faktu traktējums.
- 6.1.2. Fakti pirms to izplatīšanas žurnālistam ir jāpārbauda. Ja faktu pārbaude nav iespējama, jānosauc ziņu avots un skaidri jānorāda, ka informācija tiek precizēta. Ja informāciju sniegsi persona pieprasa, lai tās vārds netiktu izpausts, RADIO šī prasība ir saistoša. Šādā gadījumā informācijas avotu aizstāj ar kādu no frāzēm, piemēram: “no drošiem avotiem”, “no labi informētiem avotiem” u.c. Jāizvairās no tādām frāzēm: “runā, ka”, “esam dzirdējuši, ka” u.tml.

6.2. Objektivitāte un viedokļu daudzveidība

- 6.2.1. Objektivitāte ir RADIO programmas pamats.
- 6.2.2. Raidījumos fakti un uzskati jāatspoguļo sabalansētā veidā.
- 6.2.3. Ziņās ir jābūt pietiekami interesantiem un daudzveidīgiem viedokļiem, lai labāk izprastu būtību un kontekstu. Nav pieļaujama tendenciozitāte ne satura izklāstā, ne ziņu vai materiāla izkārtojumā, ne arī balss intonācijā vai vārdu izvēlē, ne aizkadra skaņu vai muzikālajā noformējumā.
- 6.2.4. Audio materiāli nedrīkst radīt aizdomas par žurnālista vai komerciālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa neobjektivitāti, kā arī par kādas ideoloģiskas, politiskas, finansu, sociālas, reliģiskas vai kultūras grupas ietekmi.
- 6.2.5. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru.

6.3. Neatkarība un pieejamība sabiedrībai

- 6.3.1. Žurnālisti ir neatkarīgi savā darbā, sekmējot RADIO programmas satura un tēla veidošanu.
- 6.3.2. Ziņas ir jāveido kā pārskats par notikumiem un jautājumiem, ļaujot klausītājiem pašiem radīt priekšstatu par dzirdēto un veidot savu viedokli.
- 6.3.3. Ziņu vākšanas un izplatīšanas galvenais mērķis - informēt sabiedrību par aktuālāko. Ziņas izplatāmas tā, lai auditorija spētu izveidot viedokli par attiecīgo jautājumu.

- 6.3.4. Žurnālists savā darbā bez ierunām pakļaujas RADIO programmas veidošanas konceptam un neatkarības principam. Žurnālists nedrīkst radīt tendenciozitātes vai apšaubāma godīguma iespaidu.
- 6.3.5. Gadījumos, kad kādu RADIO programmas raidījumu atbalsta finanšu atbalstītāji, atsevišķas valsts institūcijas, reklāmdevēji u.tml., RADIO jā saglabā saturiskā neatkarība.
- 6.3.6. Žurnālistam jāstrādā patstāvīgi un neatkarīgi, kategoriski noraidot jebkuru kādas valsts vai pašvaldību institūcijas, politisko partiju, reliģisko konfesiju, ekonomisko vai citu grupējumu vai atsevišķu indivīdu mēģinājumu ierobežot žurnālista darba pieejamību sabiedrībai vai arī mēģinājumi izmantot viņa darbu interesēm, kas pretējas elektroniskā plašsaziņas līdzekļa un žurnālista darba interesēm.

6.4. Valoda

- 6.4.1. Ziņu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā RADIO ievēro Valsts valodas un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma normas. Intervijas un komentāri svešvalodās jānodrošina ar tulkojumu.
- 6.4.2. Valodai jābūt skaidrai un vienkāršai, jāizvairās no pārspīlējumiem, divdomības un pārspīlētas svešvārdu lietošanas. Žurnālistam, kurš gatavo informāciju, jālieto literārā latviešu valoda (vai cita valoda, ja informācija netiek veidota latviešu valodā), laika garam atbilstošā stilā. Dialektu izmantošana pieņemama vienīgi īpašu sociālo interešu aizsardzībai (piemēram, noteiktu dialektu saglabāšanai). Latvijā dzīvojošo minoritāšu autoru darbus pārraida viņu dzimtajā valodā ar tulkojumu latviešu valodā.
- 6.4.3. RADIO ziņās un raidījumos nav atļauta vulgāru izteicienu lietošana vai tādas sarunu valodas lietošana, kas neatbilst sabiedrībā pastāvošajām ētikas normām. Izņēmuma gadījumā, ja bez šādiem vulgāriem izteicieniem nav iespējams pilnībā pasniegt ziņu un atklāt tās būtību, ir pieļaujama šādu nepiemērotu izteicienu lietošana.

6.5. Programmas veidošanas pamatpostulāti

6.5.1. Viedokļu daudzveidība un vispusīgums

- 6.5.1.1. Jāatspoguļo iespējami plašāks dažādu viedokļu kopums.
- 6.5.1.2. Viedokļu atspoguļojumam jābūt izsmeltošam, iekļaujot nianšes un iesaistīto pušu viedokļus, bet politiski neitrālam (nedrīkst dot priekšroku kādai politiskai vai ideoloģiskai pozīcijai).
- 6.5.1.3. Ziņām un raidījumiem jābūt vispusīgiem. Ja kāda ziņa specifisku iemeslu dēļ nav vispusīga, tad tas ir skaidri jānorāda, informējot auditoriju, ka sekos turpinājums, kurā tiks risināta aizsāktā problēma un minēti trūkstošie fakti.

6.5.2. Informācijas un tēmu līdzsvarotība

- 6.5.2.1. Programmā ir jānodrošina līdzsvars starp reģionāla un vietēja mēroga ziņām.
- 6.5.2.2. Žurnālistam un citiem programmas veidotājiem jāpēta un jāinformē klausītāji gan par pozitīviem, gan negatīviem notikumiem, personībām un sociālām parādībām.
- 6.5.2.3. Ziņas vai raidījums, kurā tiek risināti sabiedrību interesējoši jautājumi, atspoguļojot dažādu sabiedrības slāņu vai iedzīvotāju grupu viedokļus, objektīvi un saprātīgā apjomā jāatspoguļo visi uzskati, ievērojot dažādo uzskatu un viedokļu nozīmību, svarīgumu vai potenciālo svarīgumu.
- 6.5.2.4. Ziņās vai raidījumā, kurā tiek skarts pretrunīgs problēmas aspekts, jāievēro viedokļu apjoms par attiecīgo tēmu un jācenšas iespējami godīgi izklāstīt būtību, lai auditorija varētu spriest par attiecīgo tēmu, balstoties uz faktiem.

7. Informācijas iegūšana: avoti un metodes

7.1. Informācijas avoti

- 7.1.1. RADIO žurnālists informāciju iegūst no dažādiem informācijas avotiem – interneta ziņu avotiem, dokumentiem, amatpersonām, ekspertiem, valsts un pašvaldību institūciju amatpersonām, indivīdiem u.c. RADIO aizstāv žurnālista informācijas avotu

aizsardzības principu un atbalsta informācijas avotu slepenību, lai nodrošinātu brīvu informācijas plūsmu, kas raksturīga demokrātiskai sabiedrībai.

- 7.1.2. Ja informācijas avots nevēlas, lai to identificē, iegūto informāciju drīkst izmantot, ja tai piemīt pirmavota ticamība. Lai izvairītos no neprecīzas vai neobjektīvas informācijas izplatīšanas, žurnālistam uzmanīgi jāpārbauda informācijas avota ticamība, iegūstot apstiprinošu pierādījumu vēl vismaz no diviem avotiem.
- 7.1.3. Avota identificēšana žurnālista atbildības ietvaros jānošķir no avota publiskošanas. Pret šādu informāciju jāizturas konfidenciali. Ja žurnālists uzskata, ka informācija nesatur kādu elementu, kas nodrošina tās ticamību un precizitāti, viņam ir tiesības atteikties no tās izplatīšanas.
- 7.1.4. Informācijas avotu aizsardzību nosaka Latvijas Republikas likums "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem".
- 7.1.5. Informācijas avotu var uzdot norādīt tikai tiesa. Šādos gadījumos RADIO var lūgt tiesu novērtēt sabiedrības interešu svarīgumu un lūgt lietas izskatīšanu slēgtā sēdē.
- 7.1.6. Ja pamatotu iemeslu dēļ kādā raidījumā tiek intervēta persona, slēpjot tās vārdu vai izmainot balsi, jāņem vērā, ka šī persona var izteikt arī bezatbildīgus paziņojumus.
- 7.1.7. Gadījumos, kad informācija ir sabiedrības interesēm nozīmīga un šo informāciju var sniegt tikai raidījuma dalībnieks, kurš vēlas palikt anonīms, intervijā var slēpt intervējamās personas vārdu vai izmainīt balsi.
- 7.1.8. Katram ir tiesības atteikties no piedalīšanās raidījumā. Ja dalībnieks atteicies piedalīties raidījumā, auditorija par to ir jāinformē.
- 7.1.9. Par maksājumu RADIO ziņu avotiem izlemj RADIO vadība.
- 7.1.10. Par jebkuras informācijas, sižeta, komentāra, apskata, ziņas iekļaušanu vai dalībnieka uzaicināšanu raidījumā RADIO žurnālists vai cits raidījuma veidotājs nedrīkst saņemt tiešu vai netiešu atlīdzību no trešajām personām.
- 7.1.11. Iegūstot informāciju par individu, jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Personiskā dzīve aptver visu privāto jeb personisko (latīniski – privātus) šī termina plašākajā nozīmē, tātad – to, kas saistīts ar atsevišķu individu, attiecas uz viņu, bet nav saistīts ar viņa dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību. Sabiedriskā dzīve aptver visu, ko sabiedrība var brīvi uztvert – visu, kas saistīts ar indivīda dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību.
- 7.1.12. Indivīda personiskās dzīves neaizskaramība RADIO ziņās un raidījumos nozīmē, ka indivīda personiskā dzīve ir šķirta no sabiedriskās dzīves. Izņēmums var būt tikai gadījumā, ja indivīda personiskā dzīve apdraud vai kļūst par daļu no sabiedriskās dzīves, par kuru sabiedrībai ir tiesības interesēties. Poliitiķi, kuru personiskā dzīve var radīt interesi demokrātisku diskusiju sakarā, ir nodalāmi no sabiedrības slavenībām, kuri neieņem politiskus amatus un kuru personiskā dzīve ir neaizskarama, ja viņi paši nevēlas ko citu, pat ja viņi pieder radošajām profesijām.
- 7.1.13. Nedrīkst iejaukties kāda indivīda personiskajā dzīvē sensācijas vai reitingu dēļ. Vēstījums par indivīda personisko dzīvi nedrīkst pārkāpt vispārpieņemtās morāles un ētikas normas.
- 7.1.14. Pamatoti (ar piekrišanu) iztaujājot individu par viņa personisko dzīvi, tas tomēr neatceļ tiesības uz personiskās dzīves neaizskaramību. Žurnālists drīkst izmantot tikai pārbaudītus patiesus faktus, izvairoties no baumām.
- 7.1.15. Žurnālists informācijas ieguves procesā nedrīkst patvaļīgi pārkāpt personiskā īpašuma robežu.
- 7.1.16. Publiskojot ziņas par individu, par kuru ir ierosināts kriminālprocess, vispirms jāizvērtē publiskošanas galvenais apsvērums - sabiedrības intereses vai indivīda aizsardzība. Jāievēro, ka nepatiesi apsūdzēta indivīda identificēšana var radīt negatīvas sekas. Ja ziņas tiek publicētas informācija par noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu individu, jāveido līdzvērtīgas ziņas par tiesas procesa rezultātu. Atspoguļojot tiesas procesu, apsūdzēto aizliegts attēlot pazemojošos apstākļos. Noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu personu aizliegts dēvēt par notiesātu līdz brīdim, kamēr spēkā nav stājies notiesājošs tiesas spriedums.

- 7.1.17. Ziņās aizliegts identificēt noziedzīga nodarījuma upurus, īpaši tādu noziegumu, kas vērsti tieši pret personu, izņemot gadījumus, kad upuris piekrīt informācijas atklāšanai (rakstiski vai ierakstā) vai labprātīgi atklāj notikušā saturu pārraides laikā.
- 7.1.18. Publiskojot ziņas par nepilngadīgu personu, kas cietusi noziedzīga nodarījuma rezultātā, kā arī gadījumos, kad tiek ziņots par pazudušu, bezvēsts prombūtnē esošu bērnu, jāievēro Bērnu tiesību aizsardzības likuma noteikumi.

7.2. Metodes

- 7.2.1. Žurnālists informācijas iegūšanai var izmantot aptaujas, telefonbalsošanu, zvanus tiešraidēs, žurnālista izmeklēšanu, informācijas slēptu iegūšanu.
- 7.2.2. Izmantojot aptaujas, lai mazinātu kļūdas faktos, izmantojami tikai tādu sabiedriskās domas aptauju rezultāti, kas atbilst aptauju profesionālajiem standartiem. RADIO neveic sabiedriskās domas aptaujas, bet gan izmanto kompetentu attiecīgas specializācijas institūciju un ekspertu slēdzienus, kas iegūti ar pārbaudītām metodēm un atbilstoši atzītiem standartiem. Jāievēro, ka informācija, kas iegūta ārpus sabiedriskās domas aptaujām intervijās ar nejauši izvēlētām personām, piemēram, no klausītāju zvaniem, ekspresintervijās uz ielām, no elektroniskā pasta vēstulēm, demonstrē viedokļu dažādību, bet ne sabiedrības viedokli kopumā.
- 7.2.3. Veidojot ziņas vai raidījumus, var izmantot telefonbalsošanu, aicinot zvanītājus izmantot norādītos tālruna numurus ne tikai ētera laikā, bet arī ārpus tā, lai mehāniski saskaitītu viņu "balsojumu" par attiecīgo jautājumu. Telefonbalsojuma rezultāts var būt maldinošs, jo ar to var manipulēt kāda sabiedrības grupa. Šādu balsojumu nevar uzskatīt par objektīvu sabiedrības viedokli kādā konkrētā jautājumā.
- 7.2.4. Veidojot raidījumu, uz kuru var piezvanīt (parasti tā ir tiešraide), žurnālistam jābūt ne tikai vispusīgi informētam par raidījuma tēmu, jāuzaicina zvanītājs sevi pieteikt, kā arī jāspēj ātri un adekvāti reaģēt uz ētera laikā izveidojušos situāciju (ja zvanītājs pārkāpj normatīvo aktu, pieklājības, valodas vai kādus citus noteikumus), piemēram, izslēdzot zvana tiešraides skaņu ēterā, ar savu komentāru mazinot iespējamo spriedzi, kas varētu būt radusies zvanītāja izteikumu sakarā u.c.
- 7.2.5. Veicot žurnālista izmeklēšanu, žurnālistam nepieciešams augsts profesionālais līmenis, izcila komunikācijas spēja, intervēšanas prasme, vispārpieņemto standartu pārzināšana, prasme rīkoties ar informācijas fiksēšanas tehniskajiem līdzekļiem. Pirms izmeklēšanas uzsākšanas iespējami pilnīgi jāizpēta attiecīgā tēma. Izmeklēšanas rezultātā iegūtiem secinājumiem jābūt loģiskiem un tiem jāizriet no faktiem. Veicot izmeklēšanu, jāievēro precizitātes un vispusības princips, uzmanīgi jāpārbauda attiecīgā avota ticamība un jāiegūst apstiprinoši pierādījumi no vismaz diviem savstarpēji nesaistītiem avotiem. Ziņās vai raidījumā iekļaujot žurnālista izmeklēšanas materiālus, jāatspoguļo visi pieejamie pierādījumi un uzskatu dažādība par attiecīgo tēmu.
- 7.2.6. Iegūt informāciju ar slēpto metodi var tikai tādā veidā, kas nav pretrunā ar normatīvo aktu noteikumiem. Pielietojot ziņu vākšanas slēptās metodes, aizliegts pārkāpt indivīda tiesības uz personiskās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību. Ja tiek izmantoti tehniskie palīg līdzekļi - slēptie mikrofoni, tas iepriekš jāaskaņo ar RADIO vadību, paskaidrojot šādas rīcības motīvus (piemēram, ja šāda rīcība kalpo tiesiskam mērķim, izmeklējot sabiedrības krāpšanu vai informācijas slēpšanu, un ja informāciju nevar iegūt atklātā ceļā).
- 7.2.7. Ievācot informāciju ar jebkuru metodi, jebkāda veida maldināšana nav pieļaujama. Aizliegts tīši sagrozīt iegūto informāciju.
- 7.2.8. Izmantojot t.s. "nopludinātu" informāciju, kas uzskatāma par īpašu anonīmās informēšanas formu, ko mēdz izmantot, ja valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonas vēlas informēt sabiedrību par slepenu tematu; pirms tās izplatīšanas, jāpārbauda tās ticamība.

8. Informācijas apstrāde

- 8.1. Iegūto informāciju pirms izplatīšanas (izņemot tiešraidī) apstrādā – sagatavo kā ziņas vai raidījumu. Intervijas, ierakstītos materiālus u.c. samontē. Montāžas procesa rezultātā ir patiesi un koncentrēti jāatspoguļo sākotnēji dzirdētais, ievērojot radio specifiku, bet saglabājot būtisko nesagrozītā veidā. Ierakstīta materiāla montāža ir likumīgs žurnālistikas paņēmieni, ja vien, atkārtotot fragmentus vai pievienojot citas ainas un skaņu, netiek sagrozīts notikumu vai procesu objektīvais atspoguļojums.
- 8.2. Izmantojot radio tehnoloģijas, jāizmanto to piedāvātais plašais skaņas efektu klāsts, ar kuru palīdzību izplatāmo materiālu var padarīt vieglāk uztveramu. Radio tehnoloģiju ļaunprātīga izmantošana nav pieļaujama. Izmantojot audio vai skaņu efektus, jāizvērtē, vai tie nesagroza īstenību un nerada redaktora komentāra efektu.
- 8.3. Atjaunojot vai modelējot situāciju, piemēram, cenšoties izprast notikumus ap kādu negadījumu un šī iemesla dēļ no pieejamiem faktiem un secinājumiem restaurējot kādu daļu no notikušā, tas jāveido tā, lai gatavais materiāls iespējami līdzinātos notikumam, kuru paredzēts atspoguļot. Tas ir efektīvs līdzeklis, lai ļautu klausītājam izprast būtību, taču par to jāinformē auditorija.
- 8.4. Izmantojot arhīvu materiālus, lai ilustrētu kādu notikumu, tas ir skaidri jānorāda, informējot par to klausītājus. Atkārtotot jau reiz pārraidītus raidījumus, pirms tam jāpārliciecinās, vai raidījums nesatur informāciju, kas neatbilst šī brīža situācijai. Raidījumus atkārtotot, jāpārbauda arī tajos pieminēto personu pašreizējais statuss, darba vietas u.c. dati.
- 8.5. Ziņās netiek izmantota satīra, ja vien ziņās nav paredzēta īpaša sadaļa. Izplatot satīriskas ziņas, tās jānošķir no patiesas informācijas un viedokļiem.

9. Informācijas izplatīšana

RADIO informācijas izplatīšanai izmanto ziņas, komentārus, intervijas, raidījumu blokus, tematiskos raidījumus, diskusijas, izklaides raidījumus un mūziku. Tiešraides un īpašu notikumu atspoguļošana. Politikas un varas, pirmsvēlēšanu laika atspoguļojums informācijā. Bērni un informācija. Komerciālie paziņojumi. Sadarbības partneri, sponsori un atbalstītāji.

- 9.1. Ziņas ir žurnālistikas pamatkategorija. Ziņām jābūt precīzām, objektīvām, aktuālām un balstītām uz informāciju par notikumiem pēdējo 24 stundu laikā. Ziņas tiek izkārtotas pēc to nozīmīguma. Ziņās aizliegts izmantot tikai tos faktus, kas saskan ar žurnālista personisko viedokli. Ja tiek izplatīts žurnālista subjektīvais viedoklis, auditorijai tas skaidri jānorāda. Komentāri ziņu raidījumos ievietojami tā, lai tie skaidri būtu atdalīti no ziņām. Komentāriem jābūt līdzsvarotiem, tiem jāaptver visi svarīgākie uzskati par attiecīgo tēmu. Ziņu programmas vadītājam, strādājot tiešraidē, jābūt apveltītam ar labām balsis dotībām un jālieto literāra latviešu valoda. Kļūdainas ziņas vai informācijas gadījumā tā jāizlabo pēc iespējas ātri, atvainojoties klausītājiem. Audio komerciālu paziņojumu veidošanā aizliegts izmantot tādu personu tēlus un balsis materiālu, kuri regulāri vada ziņu raidījumus vai sabiedriski nozīmīgus raidījumus. Ziņu izlaidumiem jāatbilst precīzi programmas tīklā noteiktajam laikam. Īpaši svarīgu un ārkārtas notikumu gadījumā tiek pārtraukta plānotā programma un veidoti ziņu speciālr Raidījumi.
- 9.2. Intervija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem cilvēkiem ar nolūku iegūt informāciju auditorijas vārdā. Intervijas var tikt izmantotas gan kā atsevišķi raidījumi, gan arī kā bloku, tematisko un izklaidējošo raidījumu sastāvdaļa. Intervijā žurnālistam jāievēro augsti profesionālie kritēriji un prasmīgi jāizvēlas intervijas veids atkarībā no intervijas mērķa, tematikas un mērķauditorijas, veidojot informatīvu, analītisku, opozicionāru vai portretinterviju. Intervijai jābūt mērķtiecīgai, loģiskai, interesantai un jāsniedz klausītājam jauna informācija vai viedoklis. Pirms intervijas žurnālistam jāinformē intervējamā persona, kādam mērķim intervija tiks izmantota. Intervējamajai personai jābūt informētai par intervijas saturu. Ja intervija tiek ierakstīta vēlākai montāžai, par to jāinformē intervējamā persona. Intervējamajai personai, kura tiek lūgta atbildēt uz kritiku, jāsniedz iespēja atbildēt uz katru no galvenajām tēzēm. Ja intervija ir no studijas, izmantojot telefonu, tad persona, kurai ir piezvanīts, vispirms jāinformē par intervijas mērķi un jāsaņem šīs personas piekrišana intervijai. Ja zvans no studijas kā intervija skar dažādas strīda puses, tad visiem intervējamajiem ir jābūt informētiem par citu intervējamo klātbūtni pirms intervijas. Ja šāda

- metode tiek pielietota, tad visām intervējamām personām jādod iespēja dot īsu atspēkojumu. Ja sarunas priekšmets ir sabiedriska diskusija, līdzsvars ir obligāts.
- 9.3. Raidījumu bloku sastāvā ietilpst ziņas, intervijas, diskusijas, tematiskie raidījumi, ieskaitot izklaidi, un mūzika. Blokiem jābūt veidotiem tā, lai vislabāk sasniegtu mērķauditoriju, lai panāktu stilistisku vienotību, žanru un tematu daudzveidību, veicinātu RADIO atpazīstamību. Par raidījuma bloka organizēšanu, tematiku un kvalitāti atbildīgs ir producents, kurš nodrošina atraktīvu, kvalitatīvu programmas pasniegšanu, ievērojot augstus profesionālos kritērijus, stila vienotību, ētikas normas un labu gaumi.
 - 9.4. Tematiskajam raidījumam ar vairāku sižetu un žanru palīdzību jāpanāk daudzpusīgs ieskaits izvēlētajā tematikā. Raidījuma vadītājam jāievēro profesionālie kritēriji, jāizvēlas mērķauditorijai atbilstoša tematika, kas būtiska sabiedrībai vai atsevišķai tās grupai. Tematiskajā raidījumā jāievēro gan viedokļu, gan arī žanru daudzveidība. Raidījuma vadītājam jāprot skaidri un argumentēti atklāt izvēlētajā tematikā un jāveido raidījums tā, lai noturētu auditorijas uzmanību. Izvēlētajā tematikā jāatspoguļo skaidri, saprotami, argumentēti, izmantojot pietiekami daudz informācijas un dažādus viedokļus, lai klausītājs spētu izprast raidījuma saturu būtību un pats veidotu savu viedokli.
 - 9.5. Diskusija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem diskusijas dalībniekiem, kas pārstāv dažādus viedokļus, dažādas interešu grupas vai dažādus sabiedrības pārstāvjus ar mērķi iepazīstināt klausītājus ar dažādiem uzskatiem un argumentiem, lai klausītājs pats spētu secināt un noteikt savu rīcības programmu. Žurnālistam – diskusijas vadītājam jāprot izvēlēties pietiekami aktuāls vai būtisks diskusijas temats, jāizvēlas piemēroti diskusijas dalībnieki, kas pauž dažādus viedokļus, un sabiedrības pārstāvji, kurus skar konkrētā problēma, jāpanāk viedokļu konfrontācija, jāsniedz vienādas iespējas izteikties visām pusēm un jāprot iekļauties laika limitā. Žurnālistam diskusijā nav jāpauž savi personiskie uzskati, bet ar labi argumentētiem jautājumiem vai replikām jāvada diskusija atbilstoši žurnālistikas profesionālajiem kritērijiem.
 - 9.6. Izklaides raidījumiem kā vieglākam žanram tomēr tāpat jāievēro objektivitāte un sabiedrības interešu aizstāvība, kā arī ētikas normas. Izklaides raidījumiem jābūt arī ar izglītojošu funkciju. Izklaides raidījumiem var būt lielāks mūzikas īpatsvars, atkarībā no raidījuma satura un tematikas. Šajos raidījumos var daudz intensīvāk izmantot klausītāju zvanus, un cita veida interaktivitāti. Izklaides raidījumos pieļaujami dažādi konkursi ar balvu piešķiršanu. Izklaides raidījumos jāievēro sabiedrībā pieņemtās pieklājības normas, īpaši tas jāņem vērā humora sižetos vai raidījumos. Nedrīkst kariķēt kādu par tā nacionālo, reliģisko vai seksuālo piederību, kā arī personas par to fiziskajiem dotumiem.
 - 9.7. Mūzika. RADIO kā komerciālam elektroniskam plašsaziņas līdzeklim jānodrošina tādu žanru mūzika (džeza, latviešu un ārzemju popmūzika u.c.) atkarībā no formāta un mūzikas koncepcijas.
 - 9.8. Tiešraides. Ja raidījums notiek tiešraidē ārpus RADIO studijas vai arī tiek pārraidīts kāds notikums, tad raidījums ir jāveido tā, lai klausītāji spētu atpazīt vietu vai arī raidījuma vadītājam par to jāinformē auditorija. Tehnisku traucējumu gadījumā obligāti jāatvainojas klausītājiem un, kamēr nav novērsta kļūme, jāpaziņo par kļūmi vai jāatskaņo mūzika atkarībā no tehniskajām iespējām.
 - 9.9. Atspoguļojot īpašus notikumus, kā demonstrācijas, nemierus, vēstot par negadījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem, žurnālistam jāietur distance un notikums adekvāti jāatspoguļo. Jānovērtē, vai žurnālista un ieraksta vai pārraidīšanas tehniskā aprīkojuma klātbūtne nevar radīt sarežģījumus. Veidojot šādus materiālus, jāizvairās no sensācijas radīšanas. Aizliegts nepamatoti radīt paniku. Atspoguļojums jāveido objektīvs, liekot cilvēkiem apzināties kāda notikuma lietderību vai vardarbīgu noziegumu briesmas, piesardzīgi jāizmanto skaņas efekti. Atsevišķos gadījumos, piemēram, vēstījumos par satiksmes drošību vai ugunsdrošību, jāakcentē piesardzība un īpašs brīdinājums ir pat nepieciešams.
 - 9.10. Politiskus un varas pārstāvjus var aicināt uz raidījumiem tad, kad temats un apspriežamā problēma prasa politiķu vai varas pārstāvju viedokļus. Žurnālista attieksmei pret dažādām politiskām partijām un to pārstāvjiem jābūt neitrālai un objektīvai. Žurnālists nedrīkst paust simpātijas vai antipātijas kādai no politiskajām partijām. Raidījumos, kuros tiek analizētas politiskās partijas un to darbība, jābūt pārstāvētam pietiekami plašam politiskajam spektram. Attiecībā ar varas pārstāvjiem žurnālistam ir jāaizstāv sabiedrības

intereses. Raidījumiem, kuros piedalās varas pārstāvji, jāveic uzraudzības funkcijas pār varu, tādēļ žurnālistam jābūt īpaši analītiskam un kritiskam.

- 9.11. Priekšvēlēšanu laikā politiķu uzstāšanos aģitācijas nolūkā reglamentē Latvijas Republikas normatīvie akti un noslēgtie līgumi. Līgumos paredzētās priekšvēlēšanu laika politiskās diskusijas tiek veidotas, lai atvieglotu vēlētajiem informācijas iegūšanu par politisko partiju programmām, politiķu uzskatiem, argumentāciju un palīdzētu vēlētajiem izdarīt izvēli. Žurnālistam šajos raidījumos jābūt objektīvam, neitrālam un jādod vienādas iespējas izteikties visu politisko partiju pārstāvjiem. Pārējos raidījumos politiķi – kandidāti var tikt aicināti tikai izņēmuma gadījumā, ja viņu viedoklis ir absolūti nepieciešams kā speciālista vērtējums. Šajā gadījumā nav pieļaujams, ka auditorija to varētu uztvert kā tiešu vai netiešu politisko reklāmu. RADIO darbinieki, kā arī personas, kas ir pieteiktas par Saeimas, pašvaldības vai Eiropas Parlamenta deputātu kandidātiem vai kas pirms vēlēšanām ir publiski paziņojušas par savu līdzdalību kādas politiskās organizācijas vai politisko organizāciju apvienības darbā, priekšvēlēšanu aģitācijas laikā nav tiesīgas vadīt RADIO raidījumus (arī raidījumus atkārtotā veidā), gatavot komentārus, intervijas un reportāžas.
- 9.12. Bērni raidījumos un bērnu raidījumi. Intervējot bērnus, žurnālistam īpaši jāievēro Latvijas Republikas normatīvie akti un ētikas normas. Jāņem vērā, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.
- 9.13. Komerciālu paziņojumu izmantošanu RADIO nosaka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, Reklāmas likums un citi iekšējie un ārējie normatīvie akti. Komerciāli paziņojumi tiek atdalīti no pārējās programmas tā, lai tie būtu uzreiz atpazīstami un viegli identificējami. RADIO nedrīkst reklamēt tabakas izstrādājumus un smēķēšanu, kā arī alkoholiskos dzērienus un to lietošanu, ar normatīvajos aktos noteiktajiem izņēmumiem. Raidījumu veidotājiem stingri jāievēro, lai raidījumos netiktu pieļauts slēpts elektroniskā plašsaziņas līdzekļa komerciāls paziņojums. Veikalu izvieto starp raidījumiem. Veikalu var iekļaut arī raidījumos, bet tikai tādā veidā, lai nekaitētu raidījumu viengabalainībai un autortiesību īpašnieku tiesībām.
- 9.14. Komerciāli paziņojumi, kas attiecas uz bērniem un skar pārtiku un dzērienus, kuru sastāvā ir uzturvielas un vielas ar noteiktu uzturvērtību vai fizioloģisku ietekmi, jo īpaši tādas vielas kā tauki, taukskābes, sāls un cukurs, kuru pārmērīga lietošana uzturā nav ieteicama, tiek izvietoti saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām. Komerciālos paziņojumos, kas domāti bērniem, ir jāievēro šādi nosacījumi:
- 9.14.1. aizliegts izmantot bērnu dabisko pašāvērošanu vai pieredzes trūkumu. Līdz noteiktam vecumam bērni nevar saprast reklāmas pārliecinošanos nolūku, tiem trūkst reklāmas lietotprasmes, un tāpēc tā viņus var īpaši iespaidot;
- 9.14.2. aizliegts ietvert apgalvojumus vai skaņas informāciju, kura varētu nodarīt viņiem morālu vai fizisku kaitējumu vai radīt mazvērtības sajūtu;
- 9.14.3. aizliegts ietvert mudinājumu vai mudināt uz agresivitāti un vardarbību, diskreditēt vecāku, aizbildņu un pedagogu autoritāti;
- 9.14.4. aizliegts vārst uzmanību uz to, ka konkrētu preču vai pakalpojumu iegāde rada fizisku, sociālu vai psiholoģisku pārkāpumu pār vienaudžiem vai ka attiecīgās preces trūkums izraisa pretēju rezultātu;
- 9.14.5. aizliegts nepārprotami norādīt, ka reklamējamās preces vai pakalpojuma iegāde ir iespējama jebkurai ģimenei, neņemot vērā tās budžetu;
- 9.14.6. aizliegts tieši aicināt bērnus pašus vai aicināt bērnus, lai viņi mudina vecākus vai citas personas pirkt preces vai izmantot pakalpojumus;
- 9.14.7. aizliegts attēlot bērnus bīstamās situācijās.
- 9.15. Ja kāds RADIO raidījums tiek daļēji vai pilnīgi finansēts, tad par šādu sadarbību jāslēdz līgums starp RADIO un sadarbības partneri. Par sadarbības partneri jāinformē raidījuma sākumā vai beigās, nosaucot tā nosaukumu vai atsauces uz sadarbības partnera precī vai pakalpojumu. Sadarbības partneriem, sponsoriem un atbalstītājiem nav tiesību ietekmēt RADIO raidījumu saturu.

10. "Aizkadra" vērtības

RADIO "aizkadra" vērtības kopumā veido RADIO pozitīvā tēla nodrošinu. Tas ir darbinieku vizuālais un "radio" tēls, gaume, vēstījuma maniere, attieksme, rīcība dažādās dzīves situācijās.

- 10.1. Vizuālais tēls. Raidījumu vadītājiem, kā arī ieraksta grupām, kas atrodas sabiedriskās vietās, ir jā rūpējas par savu izskatu un jāievēro ģērbšanās stils attiecībā no atrašanās vietas un materiāla rakstura (oficiāls pasākums, ražošanas objekts, izklaides vieta u.c.), kā arī jāievēro RADIO vadības norādījumi attiecībā uz RADIO stila ievērošanu. Runājot ēterā, jāievēro "radio" tēls – jādomā par pareizu, saprotamu un labskanīgu dikciju, balss toni un niansēm, izrunājot atsevišķus vārdus vai tekstu kopumā, par iespaidu, ko var radīt balss aizsmakums u.c. problēmas. Runājot un izmantojot skaņas vai mūziku, pareizi jāsabalansē skaļums, kā arī jādomā par skaņas vai mūzikas saskaņošanu ar tekstu.
- 10.2. Gaume. RADIO programmā tiek ievērotas un atspoguļotas sabiedrībā vispārpieņemtās vērtības. Izplatītās informācijas saņēmēji aptver dažādas sociālās grupas, kam labas gaumes jēdziens ir atšķirīgs, tāpēc RADIO radošajam kolektīvam jābūt spējīgam rast kompromisu, atspoguļojot dažādās dzīves situācijas, taču nepārkāpjot pieļaujamo robežu.
- 10.3. Vēstījuma maniere. Veidojot vēstījumus par problēmjautājumiem un dažādām dzīves situācijām, RADIO nodrošina tādu vēstījuma manieri, kas nevar negatīvi iespaidot cilvēka veselības stāvokli. Aprakstīt erotiskas ainas raidījumos atļauts vienīgi tad, ja ir skaidrs, ka tās ir tik nozīmīgas izplatāmai informācijai, ka bez tām nav iespējams atspoguļot notikuma būtību. Ainas, kurās vārdiski un ar skaņu attēlotas cilvēku ciešanas, drīkst izplatīt tikai tādā gadījumā, ja tas ir nepieciešams, lai atspoguļotu sabiedrībai ļoti svarīgu informāciju. Izplatot ainas, kurās attēlotas cilvēku ciešanas, aizliegts minēt ainas nevajadzīgi pagarināt. Jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Informatīvajos raidījumos aizliegts izmantot vardarbības skatu aprakstus un skaņas, izņemot gadījumus, ja vardarbības atspoguļojums ir būtisks fakts. Raidījumus, kuros ietvertas ar seksu un vardarbību saistītas ainas, aizliegts izplatīt laikā no pulksten 7:00 līdz 22:00. Ja programmā tiek iekļauti materiāli, kas var kaitēt kādai auditorijas daļai, it īpaši bērnu un pusaudžu fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietverti šausmu apraksti, apraksti ar narkotiku lietošanu vai ar seksuālu darbību atainojumu, kā arī tādas ainas, kurās tiek lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, tad programmas laikā auditorija par to tiek brīdināta pirms attiecīgās informācijas.
- 10.4. Attieksme. RADIO radošais kolektīvs saglabā lietišķu attieksmi pret izplatāmo informāciju, intervējamo personu vai arī veidojamo materiālu, sabiedrības intereses stādot augstāk par savām personiskajām emocijām. Radošā kolektīva locekļa piederība kādai partijai, apvienībai vai viņa reliģiskā pārliecība nevar ietekmēt raidījuma satura objektivitāti, jo tiek ievērota profesionāla distance. Veidojot materiālu, ierakstot vai runājot tekstu, RADIO domā par to, lai auditorija iespējami precīzāk un tiešāk spētu uztvert vēstījuma būtību. Raidījumos jāizvairās nevajadzīgi pieminēt personas tautību, rasi, seksuālo orientāciju, fiziskos trūkumus, veselības stāvokli vai reliģisko pārliecību, ja vien šī informācija nav būtiska ziņas sastāvdaļa.
- 10.5. RADIO un dažādas dzīves situācijas:
 - 10.5.1. Ārkārtas notikumi. RADIO drīkst informēt auditoriju par ārkārtas notikumiem, negaidot nākamās ziņas, pārraidot tiešu paziņojumu vai brīdinājumu, pārtraucot kārtējo raidījumu. Nepieciešamības gadījumā RADIO dod iespēju varas pārstāvjiem sniegt tiešus paziņojumus. Lēmumu par raidījuma pārtraukumu pieņem RADIO vadība.
 - 10.5.2. Reliģija. RADIO programmas veidošanas konceptuālie nosacījumi pieļauj reliģisku raidījumu veidošanu, balstoties uz sekulāriem principiem, bet respektējot jebkuras reliģijas pārstāvja ticības brīvību.
 - 10.5.3. Attieksme pret astroloģiju, okultām un pārdabiskām parādībām. Astroloģija, okultās un pārdabiskās parādības skaidri jānodala no eksakto zinātņu jomas un jābūt neitrālai attieksmei pret tām. Horoskops drīkst izmantot tikai izklaides raidījumos.
 - 10.5.4. Cilvēki ar īpašām vajadzībām. RADIO pienākums ir kalpot visām sabiedrības daļām un grupām, izvairoties no sabiedrībā valdošiem stereotipiem. Cilvēki ir jāatspoguļo visā viņu daudzpusībā, kas atklāj īstenību, izvairoties no aizvainojošu terminu lietošanas. Jāievēro atsevišķu sabiedrības grupu vēlme lietot tādu pat terminoloģiju, kāda tiek lietota viņu leksikā. Ja nepieciešams veidot specifiskus raidījumus par vai ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, jānodrošina viņiem iespēja iekļūt telpās un studijā, kur tiek

ierakstīti šie raidījumi, kā arī jānodrošina attiecīgi saziņas līdzekļi. RADIO izprot un respektē vārdzirdīgo un vājredzīgo un nedzirdīgo un neredzīgo cilvēku problēmas un atbalsta un iesaistās projektos, kuru mērķis ir nodrošināt komunikāciju pakalpojumu pieejamību dzirdes un redzes invalīdiem.

- 10.5.5. Nepilngadīgie. Bērnu un pusaudžus var iesaistīt ziņās kā aktierus, intervējamās personas, dalībniekus un dažkārt pat kā pašus raidījumu veidotājus, ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likumā, likumā „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”, Reklāmas likumā, kā arī citos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
- 10.5.6. Labojumi, aizliegumi, cenzūra u.c. RADIO ievēro precizitātes un godīguma principu. Uzzinot par kļūdu, tā bez kavēšanās jāatzīst un ātri un skaidri jālabo. RADIO nepakļaujas spiedienam un informācijas dalībnieku aizliegumam pārraidīt kādu informācijas daļu. Ja ir saņemts lūgums atturēties no kādas ziņas izplatīšanas, jāizver ziņu iegūšanas veids (indivīda iepriekšēja piekrišana vai arī informācija iegūta normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā) un šāda lūguma līdzsvars – indivīda personiskās intereses ar sabiedrības interesēm. Kas attiecas uz cenzūru, RADIO to uzskata par nelikumīgu un nekādā veidā to neatbalsta.
- 10.5.7. Interesu konflikti. RADIO kolektīvs nedrīkst ļaunprātīgi izmantot tā rīcībā esošos resursus, lai gūtu personisku labumu. Nav pieļaujama jebkāda rīcība, kas kaitētu RADIO, tā tēlam un reputācijai un mazinātu auditorijas un sadarbības partneru uzticību. Ikvienam RADIO kolektīva loceklim ir jānorobežojas no tādu lēmumu pieņemšanas, kas tieši vai netieši skar viņu, viņa ģimeni, radus un tuvus draugus, tajā skaitā, komercdarbībā. RADIO kolektīva loceklis nav tiesīgs saistīties ar konkurējošiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem bez RADIO vadības iepriekšēja akcepta. RADIO kolektīva locekļi nedrīkst pieņemt dāvanas vai jebkāda cita veida atlīdzību vai pateicību no personām, kas cenšas ietekmēt informācijas saturu. RADIO kolektīva locekļi savu brīvo laiku pavada un rīkojas, atceroties, ka jebkurā vietā un ik minūti ir RADIO tēla sastāvdaļa, saglabājot lojalitāti pret RADIO jebkurā situācijā.

RADIO Kodekss tiek publiskots RADIO mājas lapā.

SIA "RADIO SKONTO VIDZEME"
Tērbatas iela 4, Valmiera, LV-4201, vienotais reģ.Nr. 44103073329

APSTIPRINU

SIA "RADIO SKONTO VIDZEME"
Valdes priekšsēdētājs Ingemārs Vekteris
Valmierā, 2020.gada 3.februārī

**SIA "RADIO SKONTO VIDZEME"
PROGRAMMAS RADIO SKONTO PLUS
RĪCĪBAS KODEKSS**

VALMIERA –2020

Satura rādītājs

I.	Darbības pamatprincipi	3
1.	RADIO misija	3
2.	RADIO Vērtības un principi	3
3.	RADIO Mērķi	3
4.	RADIO Uzdevumi	4
II.	RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi	4
5.	Žurnālistika un žurnālists	4
6.	Profesionālie standarti	4
6.1.	Patiesība un precizitāte	4
6.2.	Objektivitāte un viedokļu daudzveidība	4
6.3.	Neatkarība un pieejamība sabiedrībai	5
6.4.	Valoda	5
6.5.	Programmas veidošanas pamatpostulāti	5
6.5.1.	Viedokļu daudzveidība un vispusīgums	5
6.5.2.	Informācijas un tēmu līdzsvarotība	5
7.	Informācijas iegūšana: avoti un metodes	6
7.1.	Informācijas avoti	6
7.2.	Metodes	5
8.	Informācijas apstrāde	8
9.	Informācijas izplatīšana	8
10.	“Aizkadra” vērtības	11

I. RADIO VIDZEME Darbības pamatprincipi

SIA "RADIO SKONTO VIDZEME" (turpmāk – RSV) Rīcības kodekss (turpmāk – Kodekss) nosaka programmas Radio Skonto Plus (turpmāk – RADIO) darbības pamatprincipus, vērtības, akceptētos ētiskas darbības nosacījumus, profesionālos standartus, noteikumus par nepieņemamiem audio komerciāliem paziņojumiem, kā arī noteikumus par bērniem un pusaudžiem paredzētiem audio komerciālajiem paziņojumiem, lai RADIO kā komerciāls reģionāls elektronisks plašsaziņas līdzeklis varētu pildīt savu uzdevumu kalpot sabiedrības interesēm. Kodekss atbilst Latvijas Republikas Satversmei, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam, likumam Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem, kā arī citiem Latvijas normatīvajiem aktiem. Kodekss lietojams kā ceļvedis programmas satura prioritāšu noteikšanā, profesionālo standartu un kritēriju labākai izpratnei, arī kā pamats labas žurnālistikas prakses attīstībai. Kodekss ietver tikai galvenos principus, kas saistoši ikdienas darbā, to nevar uzskatīt kā regulējumu visiem dzīves gadījumiem. Ievērojot mūsu sabiedrības attīstības straujo dinamiku, nepieciešamības gadījumā Kodekss var tikt mainīts un papildināts.

1. RADIO Misija

RADIO misija ir ziņās stāstīt par aktualitātēm un sniegt plašāku notikumu, aktualitāšu, padomu un cilvēku stāstu apkopojumu dažādos tematiskajos raidījumos - business, sports, veselība, ikdiena, izklaide, mūzika – par visu, kas interesē ikvienu reģiona iedzīvotāju.

2. RADIO Vērtības un principi

- Demokrātiskās vērtības – RADIO atbalsta vārda brīvību, veicina pilsoniskas sabiedrības veidošanos, aizstāv cilvēktiesības, veicina toleranci sabiedrībā starp dažādām tautībām un līdztiesību neatkarīgi no cilvēka rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģijas, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās izcelsmes, mantiskā vai cita stāvokļa.
- Sociālās vērtības - RADIO visas Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanas, iedzīvotāju labklājību un drošību. RADIO veicina sabiedrības integrāciju, aizstāv minoritāšu un cilvēku ar īpašām vajadzībām tiesības, rosina dialogu, lai tiek novērsta spriedze starp dažādām sabiedrības grupām, kā arī mazināti negatīvie stereotipi sabiedrībā.
- Kultūras vērtības - RADIO veicina kultūrvides attīstību: sākot ar mākslu un mūziku un beidzot ar sadzīves un politisko kultūru. Tas ietver latviešu tautas un nacionālo minoritāšu tradicionālo vērtību saglabāšanu un jaunu un mūsdienīgu kultūras parādību atspoguļošanu. RADIO arhīvs glabā unikālus ierakstus, kas regulāri tiek izmantoti programmā.
- Izglītības vērtības - RADIO atbalsta un veicina izglītotas sabiedrības veidošanos, ar savu programmu veidojot izpratni par sabiedrību, kuras attīstību spēj nodrošināt tikai zināšanu apguve un prasme pielietot tās savā dzīvē. RADIO atbalsta un veicina arī pašu žurnālistu izglītošanos, lai paaugstinātu viņu izglītības līmeni un kvalifikāciju un celtu savas programmas līmeni.
- Pamatprincipi: redakcionālā neatkarība, saturīga programma, moderno tehnoloģiju izmantošana ikdienas darbā, atbildīgi lēmumi, uzticama partnerība.

3. RADIO Mērķi

Galvenais mērķis: būt noderīgiem sabiedrībai, veicināt demokrātiskas, izglītotas un pilsoniskas sabiedrības attīstību.

Papildmērķi:

- Saglabāt reģionālo informatīvo līderību.
- Piedāvāt daudzveidīgu, dažādiem sabiedrības slāņiem interesējošu, programmas saturu.
- Veidot demokrātiskas sabiedrības pamatprincipiem atbilstošu programmu.

4. RADIO Uzdevumi

- Veidot saturisku, kvalitatīvu programmu saprotamā un viegli uztveramā veidā atbilstoši standartiem ar mērķi saliedēt sabiedrību, uzsvāru liekot uz vispārcilvēciskām vērtībām.
- Programmas saturā iekļaut iespējami augsti kvalitatīvu, aktuālu, oriģinālu un saistoši pasniegtu informāciju un mūziku.
- Sniegt precīzu un aktuālu informāciju un paaugstināt izpratni par notiekošajiem procesiem reģionā un Latvijā.
- Rosināt mācīties un attīstīt talantus, veidojot raidījumus par radošiem cilvēkiem novados un viņu sasniegumiem dažādās jomās.
- Iepazīstināt ar citu tautu kultūrām, tradīcijām un viedokļiem ziņu un informatīvi dokumentālajos raidījumos, ar izglītojošo, mūzikas, sporta raidījumu, kā arī citu raidījumu palīdzību.
- Veidot vairāk raidījumu, kuri rosina interesi gados jaunus klausītājus, piesaista viņus un veicina piedalīšanos radio aktivitātēs.
- Sniegt sabiedrībai izpratni par jaunām tehnoloģijām, to priekšrocībām un iespējām tās izmantot reģiona apstākļos.
- Paplašināt apraides zonu, aptverot iespējami plašāku auditoriju.

II. RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi

5. Žurnālistika un žurnālisti

Žurnālistika savā būtībā ir gan pats informācijas vākšanas un apkopošanas process, kurā iesaistīti raidorganizācijas un subjektīvie resursi, gan materiāla pasniegšana saprotamā un viegli uztveramā veidā.

Žurnālists ir starpnieks, kas jauno informāciju ar elektroniskā plašsaziņas līdzekļa palīdzību nodod plašākām masām, lai tā būtu pieejama visiem interesentiem.

Žurnālists – šī Kodeksa izpratnē - ir jebkura līgumattiecībās ar RSV RADIO esoša persona, kura veido audio darbus RADIO programmai.

6. Profesionālie standarti

6.1. Patiesība un precizitāte

- 6.1.1. Ikvienai RADIO sniegtajai ziņai ir jāatspoguļo fakti, tā nedrīkst saturēt maldinošu vai nepatiesu informāciju un nav pieļaujams subjektīvs vai spekulatīvs faktu traktējums.
- 6.1.2. Fakti pirms to izplatīšanas žurnālistam ir jāpārbauda. Ja faktu pārbaude nav iespējama, jānosauc ziņu avots un skaidri jānorāda, ka informācija tiek precizēta. Ja informāciju sniegusī persona pieprasa, lai tās vārds netiktu izpausts, RADIO šī prasība ir saistoša. Šādā gadījumā informācijas avotu aizstāj ar kādu no frāzēm, piemēram: “no drošiem avotiem”, “no labi informētiem avotiem” u.c. Jāizvairās no tādām frāzēm: “runā, ka”, “esam dzirdējuši, ka” u.tml.

6.2. Objektivitāte un viedokļu daudzveidība

- 6.2.1. Objektivitāte ir RADIO programmas pamats.
- 6.2.2. Raidījumos fakti un uzskati jāatspoguļo sabalansētā veidā.
- 6.2.3. Ziņās ir jābūt pietiekami interesantiem un daudzveidīgiem viedokļiem, lai labāk izprastu būtību un kontekstu. Nav pieļaujama tendenciozitāte ne satura izklāstā, ne ziņu vai materiāla izkārtojumā, ne arī balss intonācijā vai vārdu izvēlē, ne aizkadra skaņu vai muzikālajā noformējumā.
- 6.2.4. Audio materiāli nedrīkst radīt aizdomas par žurnālista vai komerciālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa neobjektivitāti, kā arī par kādas ideoloģiskas, politiskas, finansu, sociālas, reliģiskas vai kultūras grupas ietekmi.
- 6.2.5. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru.

6.3. Neatkarība un pieejamība sabiedrībai

- 6.3.1. Žurnālisti ir neatkarīgi savā darbā, sekmējot RADIO programmas satura un tēla veidošanu.
- 6.3.2. Ziņas ir jāveido kā pārskats par notikumiem un jautājumiem, ļaujot klausītājiem pašiem radīt priekšstatu par dzirdēto un veidot savu viedokli.

- 6.3.3. Ziņu vākšanas un izplatīšanas galvenais mērķis - informēt sabiedrību par aktuālāko. Ziņas izplatāmas tā, lai auditorija spētu izveidot viedokli par attiecīgo jautājumu.
- 6.3.4. Žurnālists savā darbā bez ierunām pakļaujas RADIO programmas veidošanas konceptam un neatkarības principam. Žurnālists nedrīkst radīt tendenciozitātes vai apšaubāma godīguma iespaidu.
- 6.3.5. Gadījumos, kad kādu RADIO programmas raidījumu atbalsta finanšu atbalstītāji, atsevišķas valsts institūcijas, reklāmdevēji u.tml., RADIO jāsiglabā saturiskā neatkarība.
- 6.3.6. Žurnālistam jāstrādā patstāvīgi un neatkarīgi, kategoriski noraidot jebkuru kādas valsts vai pašvaldību institūcijas, politisko partiju, reliģisko konfesiju, ekonomisko vai citu grupējumu vai atsevišķu indivīdu mēģinājumu ierobežot žurnālista darba pieejamību sabiedrībai vai arī mēģinājumi izmantot viņa darbu interesēm, kas pretējas elektroniskā plašsaziņas līdzekļa un žurnālista darba interesēm.

6.4. Valoda

- 6.4.1. Ziņu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā RADIO ievēro Valsts valodas un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma normas. Intervijas un komentāri svešvalodās jānodrošina ar tulkojumu.
- 6.4.2. Valodai jābūt skaidrai un vienkāršai, jāizvairās no pārspīlējumiem, divdomības un pārspīlētas svešvārdu lietošanas. Žurnālistam, kurš gatavo informāciju, jālieto literārā latviešu valoda (vai cita valoda, ja informācija netiek veidota latviešu valodā), laika garam atbilstošā stilā. Dialektu izmantošana pieņemama vienīgi īpašu sociālo interešu aizsardzībai (piemēram, noteiktu dialektu saglabāšanai). Latvijā dzīvojošo minoritāšu autoru darbus pārraida viņu dzimtajā valodā ar tulkojumu latviešu valodā.
- 6.4.3. RADIO ziņās un raidījumos nav atļauta vulgāru izteicienu lietošana vai tādas sarunu valodas lietošana, kas neatbilst sabiedrībā pastāvošajām ētikas normām. Izņēmuma gadījumā, ja bez šādiem vulgāriem izteicieniem nav iespējams pilnībā pasniegt ziņu un atklāt tās būtību, ir pieļaujama šādu nepiemērotu izteicienu lietošana.

6.5. Programmas veidošanas pamatpostulāti

6.5.1. Viedokļu daudzveidība un vispusīgums

- 6.5.1.1. Jāatspoguļo iespējami plašāks dažādu viedokļu kopums.
- 6.5.1.2. Viedokļu atspoguļojumam jābūt izsmelšošam, iekļaujot nianšes un iesaistīto pušu viedokļus, bet politiski neitrālam (nedrīkst dot priekšroku kādai politiskai vai ideoloģiskai pozīcijai).
- 6.5.1.3. Ziņām un raidījumiem jābūt vispusīgiem. Ja kāda ziņa specifisku iemeslu dēļ nav vispusīga, tad tas ir skaidri jānorāda, informējot auditoriju, ka sekos turpinājums, kurā tiks risināta aizsāktā problēma un minēti trūkstošie fakti.

6.5.2. Informācijas un tēmu līdzsvarotība

- 6.5.2.1. Programmā ir jānodrošina līdzsvars starp reģionāla un vietēja mēroga ziņām.
- 6.5.2.2. Žurnālistam un citiem programmas veidotājiem jāpēta un jāinformē klausītāji gan par pozitīviem, gan negatīviem notikumiem, personībām un sociālām parādībām.
- 6.5.2.3. Ziņas vai raidījums, kurā tiek risināti sabiedrību interesējoši jautājumi, atspoguļojot dažādu sabiedrības slāņu vai iedzīvotāju grupu viedokļus, objektīvi un saprātīgā apjomā jāatspoguļo visi uzskati, ievērojot dažādo uzskatu un viedokļu nozīmību, svarīgumu vai potenciālo svarīgumu.
- 6.5.2.4. Ziņās vai raidījumā, kurā tiek skarts pretrunīgs problēmas aspekts, jāievēro viedokļu apjoms par attiecīgo tēmu un jācenšas iespējami godīgi izklāstīt būtību, lai auditorija varētu spriest par attiecīgo tēmu, balstoties uz faktiem.

7. Informācijas iegūšana: avoti un metodes

7.1. Informācijas avoti

- 7.1.1. RADIO žurnālists informāciju iegūst no dažādiem informācijas avotiem – interneta ziņu avotiem, dokumentiem, amatpersonām, ekspertiem, valsts un pašvaldību

institūciju amatpersonām, indivīdiem u.c. RADIO aizstāv žurnālista informācijas avotu aizsardzības principu un atbalsta informācijas avotu slepenību, lai nodrošinātu brīvu informācijas plūsmu, kas raksturīga demokrātiskai sabiedrībai.

- 7.1.2. Ja informācijas avots nevēlas, lai to identificē, iegūto informāciju drīkst izmantot, ja tai piemīt pirmavota ticamība. Lai izvairītos no neprecīzas vai neobjektīvas informācijas izplatīšanas, žurnālistam uzmanīgi jāpārbauda informācijas avota ticamība, iegūstot apstiprinošu pierādījumu vēl vismaz no diviem avotiem.
- 7.1.3. Avota identificēšana žurnālista atbildības ietvaros jānošķir no avota publiskošanas. Pret šādu informāciju jāizturas konfidenciali. Ja žurnālists uzskata, ka informācija nesatur kādu elementu, kas nodrošina tās ticamību un precizitāti, viņam ir tiesības atteikties no tās izplatīšanas.
- 7.1.4. Informācijas avotu aizsardzību nosaka Latvijas Republikas likums "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem".
- 7.1.5. Informācijas avotu var uzdot norādīt tikai tiesa. Šādos gadījumos RADIO var lūgt tiesu novērtēt sabiedrības interešu svarīgumu un lūgt lietas izskatīšanu slēgtā sēdē.
- 7.1.6. Ja pamatotu iemeslu dēļ kādā raidījumā tiek intervēta persona, slēpjot tās vārdu vai izmainot balsi, jāņem vērā, ka šī persona var izteikt arī bezatbildīgus paziņojumus.
- 7.1.7. Gadījumos, kad informācija ir sabiedrības interesēm nozīmīga un šo informāciju var sniegt tikai raidījuma dalībnieks, kurš vēlas palikt anonīms, intervijā var slēpt intervējamās personas vārdu vai izmainīt balsi.
- 7.1.8. Katram ir tiesības atteikties no piedalīšanās raidījumā. Ja dalībnieks atteicies piedalīties raidījumā, auditorija par to ir jāinformē.
- 7.1.9. Par maksājumu RADIO ziņu avotiem izlemj RADIO vadība.
- 7.1.10. Par jebkuras informācijas, ziņeta, komentāra, apskata, ziņas iekļaušanu vai dalībnieka uzaicināšanu raidījumā RADIO žurnālists vai cits raidījuma veidotājs nedrīkst saņemt tiešu vai netiešu atlīdzību no trešajām personām.
- 7.1.11. Iegūstot informāciju par indivīdu, jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Personiskā dzīve aptver visu privāto jeb personisko (latīniski – privātus) šī termina plašākajā nozīmē, tātad – to, kas saistīts ar atsevišķu indivīdu, attiecas uz viņu, bet nav saistīts ar viņa dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību. Sabiedriskā dzīve aptver visu, ko sabiedrība var brīvi uztvert – visu, kas saistīts ar indivīda dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību.
- 7.1.12. Indivīda personiskās dzīves neaizskaramība RADIO ziņās un raidījumos nozīmē, ka indivīda personiskā dzīve ir šķirta no sabiedriskās dzīves. Izņēmums var būt tikai gadījumā, ja indivīda personiskā dzīve apdraud vai kļūst par daļu no sabiedriskās dzīves, par kuru sabiedrībai ir tiesības interesēties. Politiķi, kuru personiskā dzīve var radīt interesi demokrātisku diskusiju sakarā, ir nodalāmi no sabiedrības slavenībām, kuri neieņem politiskus amatus un kuru personiskā dzīve ir neaizskarama, ja viņi paši nevēlas ko citu, pat ja viņi pieder radošajām profesijām.
- 7.1.13. Nedrīkst iejaukties kāda indivīda personiskajā dzīvē sensācijas vai reitingu dēļ. Vēstījums par indivīda personisko dzīvi nedrīkst pārkāpt vispārpieņemtās morāles un ētikas normas.
- 7.1.14. Pamatoti (ar piekrišanu) iztaujājot indivīdu par viņa personisko dzīvi, tas tomēr neatceļ tiesības uz personiskās dzīves neaizskaramību. Žurnālists drīkst izmantot tikai pārbaudītus patiesus faktus, izvairoties no baumām.
- 7.1.15. Žurnālists informācijas ieguves procesā nedrīkst patvaļīgi pārkāpt personiskā īpašuma robežu.
- 7.1.16. Publiskojot ziņas par indivīdu, par kuru ir ierosināts kriminālprocess, vispirms jāizvērtē publiskošanas galvenais apsvēruma - sabiedrības intereses vai indivīda aizsardzība. Jāievēro, ka nepatiesi apsūdzēta indivīda identificēšana var radīt negatīvas sekas. Ja ziņas tiek publicētas informācija par noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu indivīdu, jāveido līdzvērtīgas ziņas par tiesas procesa rezultātu. Atspoguļojot tiesas procesu, apsūdzēto aizliegts attēlot pazemojošos apstākļos. Noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu personu aizliegts dēvēt par notiesātu līdz brīdim, kamēr spēkā nav stājies notiesājošs tiesas spriedums.

- 7.1.17. Ziņās aizliegts identificēt noziedzīga nodarījuma upurus, īpaši tādu noziegumu, kas vērsti tieši pret personu, izņemot gadījumus, kad upuris piekrīt informācijas atklāšanai (rakstiski vai ierakstā) vai labprātīgi atklāj notikušā saturu pārraides laikā.
- 7.1.18. Publiskojot ziņas par nepilngadīgu personu, kas cietusi noziedzīga nodarījuma rezultātā, kā arī gadījumos, kad tiek ziņots par pazudušu, bezvēsts prombūtnē esošu bērnu, jāievēro Bērnu tiesību aizsardzības likuma noteikumi.

7.2. Metodes

- 7.2.1. Žurnālists informācijas iegūšanai var izmantot aptaujas, telefonbalsošanu, zvanus tiešraidēs, žurnālista izmeklēšanu, informācijas slēptu iegūšanu.
- 7.2.2. Izmantojot aptaujas, lai mazinātu kļūdas faktos, izmantojami tikai tādu sabiedriskās domas aptauju rezultāti, kas atbilst aptauju profesionālajiem standartiem. RADIO neveic sabiedriskās domas aptaujas, bet gan izmanto kompetentu attiecīgas specializācijas institūciju un ekspertu slēdzienus, kas iegūti ar pārbaudītām metodēm un atbilstoši atzītiem standartiem. Jāievēro, ka informācija, kas iegūta ārpus sabiedriskās domas aptaujām intervijās ar nejauši izvēlētām personām, piemēram, no klausītāju zvaniem, ekspresintervijās uz ielām, no elektroniskā pasta vēstulēm, demonstrē viedokļu dažādību, bet ne sabiedrības viedokli kopumā.
- 7.2.3. Veidojot ziņas vai raidījumus, var izmantot telefonbalsošanu, aicinot zvanītājus izmantot norādītos tālruņa numurus ne tikai ētera laikā, bet arī ārpus tā, lai mehāniski saskaitītu viņu "balsojumu" par attiecīgo jautājumu. Telefonbalsojuma rezultāts var būt maldinošs, jo ar to var manipulēt kāda sabiedrības grupa. Šādu balsojumu nevar uzskatīt par objektīvu sabiedrības viedokli kādā konkrētā jautājumā.
- 7.2.4. Veidojot raidījumu, uz kuru var piezvanīt (parasti tā ir tiešraide), žurnālistam jābūt ne tikai vispusīgi informētam par raidījuma tēmu, jāuzaicina zvanītājs sevi pieteikt, kā arī jāspēj ātri un adekvāti reaģēt uz ētera laikā izveidojušos situāciju (ja zvanītājs pārkāpj normatīvo aktu, pieklājības, valodas vai kādus citus noteikumus), piemēram, izslēdzot zvana tiešraides skaņu ēterā, ar savu komentāru mazinot iespējamo spriedzi, kas varētu būt radusies zvanītāja izteikumu sakarā u.c.
- 7.2.5. Veicot žurnālista izmeklēšanu, žurnālistam nepieciešams augsts profesionālais līmenis, izcila komunikācijas spēja, intervēšanas prasme, vispārpieņemto standartu pārzināšana, prasme rīkoties ar informācijas fiksēšanas tehniskajiem līdzekļiem. Pirms izmeklēšanas uzsākšanas iespējami pilnīgi jāizpēta attiecīgā tēma. Izmeklēšanas rezultātā iegūtiem secinājumiem jābūt loģiskiem un tiem jāizriet no faktiem. Veicot izmeklēšanu, jāievēro precizitātes un vispusības princips, uzmanīgi jāpārbauda attiecīgā avota ticamība un jāiegūst apstiprinoši pierādījumi no vismaz diviem savstarpēji nesaistītiem avotiem. Ziņās vai raidījumā iekļaujot žurnālista izmeklēšanas materiālus, jāatspoguļo visi pieejamie pierādījumi un uzskatu dažādība par attiecīgo tēmu.
- 7.2.6. Iegūt informāciju ar slēpto metodi var tikai tādā veidā, kas nav pretrunā ar normatīvo aktu noteikumiem. Pielietojot ziņu vākšanas slēptās metodes, aizliegts pārkāpt indivīda tiesības uz personiskās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību. Ja tiek izmantoti tehniskie palīg līdzekļi - slēptie mikrofoni, tas iepriekš jāaskaņo ar RADIO vadību, paskaidrojot šādas rīcības motīvus (piemēram, ja šāda rīcība kalpo tiesiskam mērķim, izmeklējot sabiedrības krāpšanu vai informācijas slēpšanu, un ja informāciju nevar iegūt atklātā ceļā).
- 7.2.7. Ievācot informāciju ar jebkuru metodi, jebkāda veida maldināšana nav pieļaujama. Aizliegts tīši sagrozīt iegūto informāciju.
- 7.2.8. Izmantojot t.s. "nopludinātu" informāciju, kas uzskatāma par īpašu anonīmās informēšanas formu, ko mēdz izmantot, ja valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonas vēlas informēt sabiedrību par slepenu tematu; pirms tās izplatīšanas, jāpārbauda tās ticamība.

8. Informācijas apstrāde

- 8.1. Iegūto informāciju pirms izplatīšanas (izņemot tiešraidī) apstrādā – sagatavo kā ziņas vai raidījumu. Intervijas, ierakstītos materiālus u.c. samontē. Montāžas procesa rezultātā ir patiesi un koncentrēti jāatspoguļo sākotnēji dzirdētais, ievērojot radio specifiku, bet saglabājot būtisko nesagroztā veidā. Ierakstīta materiāla montāža ir likumīgs žurnālistikas paņēmieni, ja vien, atkārtotot fragmentus vai pievienojot citas ainas un skaņu, netiek sagrozīts notikumu vai procesu objektīvais atspoguļojums.
- 8.2. Izmantojot radio tehnoloģijas, jāizmanto to piedāvātais plašais skaņas efektu klāsts, ar kuru palīdzību izplatāmo materiālu var padarīt vieglāk uztveramu. Radio tehnoloģiju ļaunprātīga izmantošana nav pieļaujama. Izmantojot audio vai skaņu efektus, jāizvērtē, vai tie nesagroza īstenību un nerada redaktora komentāra efektu.
- 8.3. Atjaunojot vai modeļējot situāciju, piemēram, cenšoties izprast notikumus ap kādu negadījumu un šī iemesla dēļ no pieejamiem faktiem un secinājumiem restaurējot kādu daļu no notikušā, tas jāveido tā, lai gatavais materiāls iespējami līdzinātos notikumam, kuru paredzēts atspoguļot. Tas ir efektīvs līdzeklis, lai ļautu klausītājam izprast būtību, taču par to jāinformē auditorija.
- 8.4. Izmantojot arhīvu materiālus, lai ilustrētu kādu notikumu, tas ir skaidri jānorāda, informējot par to klausītājus. Atkārtotot jau reiz pārraidītus raidījumus, pirms tam jāpārlicinās, vai raidījums nesatur informāciju, kas neatbilst šī brīža situācijai. Raidījumus atkārtotot, jāpārbauda arī tajos pieminēto personu pašreizējais statuss, darba vietas u.c. dati.
- 8.5. Ziņās netiek izmantota satīra, ja vien ziņās nav paredzēta īpaša sadaļa. Izplatot satīriskas ziņas, tās jānošķir no patiesas informācijas un viedokļiem.

9. Informācijas izplatīšana

RADIO informācijas izplatīšanai izmanto ziņas, komentārus, intervijas, raidījumu blokus, tematiskos raidījumus, diskusijas, izklaides raidījumus un mūziku. Tiešraides un īpašu notikumu atspoguļošana. Politikas un varas, pirmsvēlēšanu laika atspoguļojums informācijā. Bērni un informācija. Komerciālie paziņojumi. Sadarbības partneri, sponsori un atbalstītāji.

- 9.1. Ziņas ir žurnālistikas pamatkategorija. Ziņām jābūt precīzām, objektīvām, aktuālām un balstītām uz informāciju par notikumiem pēdējo 24 stundu laikā. Ziņas tiek izkārtotas pēc to nozīmīguma. Ziņās aizliegts izmantot tikai tos faktus, kas saskan ar žurnālista personisko viedokli. Ja tiek izplatīts žurnālista subjektīvais viedoklis, auditorijai tas skaidri jānorāda. Komentāri ziņu raidījumos ievietojami tā, lai tie skaidri būtu atdalīti no ziņām. Komentāriem jābūt līdzsvarotiem, tiem jāaptver visi svarīgākie uzskati par attiecīgo tēmu. Ziņu programmas vadītājam, strādājot tiešraidē, jābūt apveltītam ar labām balsis dotībām un jālieto literāra latviešu valoda. Kļūdainas ziņas vai informācijas gadījumā tā jāizlabo pēc iespējas ātri, atvainojoties klausītājiem. Audio komerciālu paziņojumu veidošanā aizliegts izmantot tādu personu tēlus un balsis materiālu, kuri regulāri vada ziņu raidījumus vai sabiedriski nozīmīgus raidījumus. Ziņu izlaidumiem jāatbilst precīzi programmas tīklā noteiktajam laikam. Īpaši svarīgu un ārkārtas notikumu gadījumā tiek pārtraukta plānotā programma un veidoti ziņu speciālr Raidījumi.
- 9.2. Intervija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem cilvēkiem ar nolūku iegūt informāciju auditorijas vārdā. Intervijas var tikt izmantotas gan kā atsevišķi raidījumi, gan arī kā bloku, tematisko un izklaidējošo raidījumu sastāvdaļa. Intervijā žurnālistam jāievēro augsti profesionālie kritēriji un prasmīgi jāizvēlas intervijas veids atkarībā no intervijas mērķa, tematikas un mērķauditorijas, veidojot informatīvu, analītisku, opozicionāru vai portretinterviju. Intervijai jābūt mērķtiecīgai, loģiskai, interesantai un jāsniedz klausītājam jauna informācija vai viedoklis. Pirms intervijas žurnālistam jāinformē intervējamā persona, kādam mērķim intervija tiks izmantota. Intervējamajai personai jābūt informētai par intervijas saturu. Ja intervija tiek ierakstīta vēlākai montāžai, par to jāinformē intervējamā persona. Intervējamajai personai, kura tiek lūgta atbildēt uz kritiku, jāsniedz iespēja atbildēt uz katru no galvenajām tēzēm. Ja intervija ir no studijas, izmantojot telefonu, tad persona, kurai ir piezvanīts, vispirms jāinformē par intervijas mērķi un jāsaņem šīs personas piekrišana intervijai. Ja zvans no studijas kā intervija skar dažādas strīda puses, tad visiem intervējamajiem ir jābūt informētiem par citu intervējamo klātbūtni pirms intervijas. Ja šāda

- metode tiek pielietota, tad visām intervējamām personām jādod iespēja dot īsu atspēkojumu. Ja sarunas priekšmets ir sabiedriska diskusija, līdzsvars ir obligāts.
- 9.3. Raidījumu bloku sastāvā ietilpst ziņas, intervijas, diskusijas, tematiskie raidījumi, ieskaitot izklaidi, un mūzika. Blokiem jābūt veidotiem tā, lai vislabāk sasniegtu mērķauditoriju, lai panāktu stilistisku vienotību, žanru un tematu daudzveidību, veicinātu RADIO atpazīstamību. Par raidījuma bloka organizēšanu, tematiku un kvalitāti atbildīgs ir producents, kurš nodrošina atraktīvu, kvalitatīvu programmas pasniegšanu, ievērojot augstus profesionālos kritērijus, stila vienotību, ētikas normas un labu gaumi.
 - 9.4. Tematiskajam raidījumam ar vairāku sižetu un žanru palīdzību jāpanāk daudzpusīgs ieskats izvēlētajā tematikā. Raidījuma vadītājam jāievēro profesionālie kritēriji, jāizvēlas mērķauditorijai atbilstoša tematika, kas būtiska sabiedrībai vai atsevišķai tās grupai. Tematiskajā raidījumā jāievēro gan viedokļu, gan arī žanru daudzveidība. Raidījuma vadītājam jāprot skaidri un argumentēti atklāt izvēlētajā tematikā un jāveido raidījums tā, lai noturētu auditorijas uzmanību. Izvēlētajā tematikā jāatspoguļo skaidri, saprotami, argumentēti, izmantojot pietiekami daudz informācijas un dažādus viedokļus, lai klausītājs spētu izprast raidījuma satura būtību un pats veidotu savu viedokli.
 - 9.5. Diskusija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem diskusijas dalībniekiem, kas pārstāv dažādus viedokļus, dažādas interešu grupas vai dažādus sabiedrības pārstāvjus ar mērķi iepazīstināt klausītājus ar dažādiem uzskatiem un argumentiem, lai klausītājs pats spētu secināt un noteikt savu rīcības programmu. Žurnālistam – diskusijas vadītājam jāprot izvēlēties pietiekami aktuāls vai būtisks diskusijas temats, jāizvēlas piemēroti diskusijas dalībnieki, kas pauž dažādus viedokļus, un sabiedrības pārstāvji, kurus skar konkrētā problēma, jāpanāk viedokļu konfrontācija, jāsniedz vienādas iespējas izteikties visām pusēm un jāprot iekļauties laika limitā. Žurnālistam diskusijā nav jāpauž savi personiskie uzskati, bet ar labi argumentētiem jautājumiem vai replikām jāvada diskusija atbilstoši žurnālistikas profesionālajiem kritērijiem.
 - 9.6. Izklaides raidījumiem kā vieglākam žanram tomēr tāpat jāievēro objektivitāte un sabiedrības interešu aizstāvība, kā arī ētikas normas. Izklaides raidījumiem jābūt arī ar izglītojošu funkciju. Izklaides raidījumiem var būt lielāks mūzikas īpatsvars, atkarībā no raidījuma satura un tematikas. Šajos raidījumos var daudz intensīvāk izmantot klausītāju zvanus, un cita veida interaktivitāti. Izklaides raidījumos pieļaujami dažādi konkursi ar balvu piešķiršanu. Izklaides raidījumos jāievēro sabiedrībā pieņemtās pieklājības normas, īpaši tas jāņem vērā humora sižetos vai raidījumos. Nedrīkst kariķēt kādu par tā nacionālo, reliģisko vai seksuālo piederību, kā arī personas par to fiziskajiem dotumiem.
 - 9.7. Mūzika. RADIO kā komerciālam elektroniskam plašsaziņas līdzeklim jānodrošina tādu žanru mūzika (džeza, latviešu un ārzemju popmūzika u.c.) atkarībā no formāta un mūzikas koncepcijas.
 - 9.8. Tiešraides. Ja raidījums notiek tiešraidē ārpus RADIO studijas vai arī tiek pārraidīts kāds notikums, tad raidījums ir jāveido tā, lai klausītāji spētu atpazīt vietu vai arī raidījuma vadītājam par to jāinformē auditorija. Tehnisku traucējumu gadījumā obligāti jāatvainojas klausītājiem un, kamēr nav novērsta kļūme, jāpaziņo par kļūmi vai jāatskaņo mūzika atkarībā no tehniskajām iespējām.
 - 9.9. Atspoguļojot īpašus notikumus, kā demonstrācijas, nemierus, vēstot par negadījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem, žurnālistam jāietur distance un notikums adekvāti jāatspoguļo. Jānovērtē, vai žurnālista un ieraksta vai pārraidīšanas tehniskā aprīkojuma klātbūtne nevar radīt sarežģījumus. Veidojot šādus materiālus, jāizvairās no sensācijas radīšanas. Aizliegts nepamatoti radīt paniku. Atspoguļojums jāveido objektīvs, liekot cilvēkiem apzināties kāda notikuma lietderību vai vardarbīgu noziegumu briesmas, piesardzīgi jāizmanto skaņas efekti. Atsevišķos gadījumos, piemēram, vēstījumos par satiksmes drošību vai ugunsdrošību, jāakcentē piesardzība un īpašs brīdinājums ir pat nepieciešams.
 - 9.10. Politiskus un varas pārstāvjus var aicināt uz raidījumiem tad, kad temats un apspriežamā problēma prasa politiķu vai varas pārstāvju viedokļus. Žurnālista attieksmei pret dažādām politiskām partijām un to pārstāvjiem jābūt neitrālai un objektīvai. Žurnālists nedrīkst paust simpātijas vai antipātijas kādai no politiskajām partijām. Raidījumos, kuros tiek analizētas politiskās partijas un to darbība, jābūt pārstāvētam pietiekami plašam politiskajam spektram. Attiecībā ar varas pārstāvjiem žurnālistam ir jāaizstāv sabiedrības

intereses. Raidījumiem, kuros piedalās varas pārstāvji, jāveic uzraudzības funkcijas pār varu, tādēļ žurnālistam jābūt īpaši analītiskam un kritiskam.

- 9.11. Priekšvēlēšanu laikā politiķu uzstāšanos aģitācijas nolūkā reglamentē Latvijas Republikas normatīvie akti un noslēgtie līgumi. Līgumos paredzētās priekšvēlēšanu laika politiskās diskusijas tiek veidotas, lai atvieglotu vēletājiem informācijas iegūšanu par politisko partiju programmām, politiķu uzskatiem, argumentāciju un palīdzētu vēletājiem izdarīt izvēli. Žurnālistam šajos raidījumos jābūt objektīvam, neitrālam un jādod vienādas iespējas izteikties visu politisko partiju pārstāvjiem. Pārējos raidījumos politiķi – kandidāti var tikt aicināti tikai izņēmuma gadījumā, ja viņu viedoklis ir absolūti nepieciešams kā speciālista vērtējums. Šajā gadījumā nav pieļaujams, ka auditorija to varētu uztvert kā tiešu vai netiešu politisko reklāmu. RADIO darbinieki, kā arī personas, kas ir pieteiktas par Saeimas, pašvaldības vai Eiropas Parlamenta deputātu kandidātiem vai kas pirms vēlēšanām ir publiski paziņojušas par savu līdzdalību kādas politiskās organizācijas vai politisko organizāciju apvienības darbā, priekšvēlēšanu aģitācijas laikā nav tiesīgas vadīt RADIO raidījumus (arī raidījumus atkārtojumā), gatavot komentārus, intervijas un reportāžas.
- 9.12. Bērni raidījumos un bērnu raidījumi. Intervējot bērnus, žurnālistam īpaši jāievēro Latvijas Republikas normatīvie akti un ētikas normas. Jāņem vērā, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.
- 9.13. Komerciālu paziņojumu izmantošanu RADIO nosaka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, Reklāmas likums un citi iekšējie un ārējie normatīvie akti. Komerciāli paziņojumi tiek atdalīti no pārējās programmas tā, lai tie būtu uzreiz atpazīstami un viegli identificējami. RADIO nedrīkst reklamēt tabakas izstrādājumus un smēķēšanu, kā arī alkoholiskos dzērienus un to lietošanu, ar normatīvajos aktos noteiktajiem izņēmumiem. Raidījumu veidotājiem stingri jāievēro, lai raidījumos netiktu pieļauts slēpts elektroniskā plašsaziņas līdzekļa komerciāls paziņojums. Veikalu izvieto starp raidījumiem. Veikalu var iekļaut arī raidījumos, bet tikai tādā veidā, lai nekaitētu raidījumu viengabalainībai un autortiesību īpašnieku tiesībām.
- 9.14. Komerciāli paziņojumi, kas attiecas uz bērniem un skar pārtiku un dzērienus, kuru sastāvā ir uzturvielas un vielas ar noteiktu uzturvērtību vai fizioloģisku ietekmi, jo īpaši tādas vielas kā tauki, taukskābes, sāls un cukurs, kuru pārmērīga lietošana uzturā nav ieteicama, tiek izvietoti saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām. Komerciālos paziņojumos, kas domāti bērniem, ir jāievēro šādi nosacījumi:
- 9.14.1. aizliegts izmantot bērnu dabisko pašāvērošanu vai pieredzes trūkumu. Līdz noteiktam vecumam bērni nevar saprast reklāmas pārliecinošanos nolūku, tiem trūkst reklāmas lietotprasmes, un tāpēc tā viņus var īpaši iespaidot;
- 9.14.2. aizliegts ietvert apgalvojumus vai skaņas informāciju, kura varētu nodarīt viņiem morālu vai fizisku kaitējumu vai radīt mazvērtības sajūtu;
- 9.14.3. aizliegts ietvert mudinājumu vai mudināt uz agresivitāti un vardarbību, diskreditēt vecāku, aizbildņu un pedagogu autoritāti;
- 9.14.4. aizliegts vērēt uzmanību uz to, ka konkrētu preču vai pakalpojumu iegāde rada fizisku, sociālu vai psiholoģisku pārkāpumu pār vienaudžiem vai ka attiecīgās preces trūkums izraisa pretēju rezultātu;
- 9.14.5. aizliegts nepārprotami norādīt, ka reklamējamās preces vai pakalpojuma iegāde ir iespējama jebkurai ģimenei, neņemot vērā tās budžetu;
- 9.14.6. aizliegts tieši aicināt bērnus pašus vai aicināt bērnus, lai viņi mudina vecākus vai citas personas pirkt preces vai izmantot pakalpojumus;
- 9.14.7. aizliegts attēlot bērnus bīstamās situācijās.
- 9.15. Ja kāds RADIO raidījums tiek daļēji vai pilnīgi finansēts, tad par šādu sadarbību jāslēdz līgums starp RADIO un sadarbības partneri. Par sadarbības partneri jāinformē raidījuma sākumā vai beigās, nosaucot tā nosaukumu vai atsauces uz sadarbības partnera precī vai pakalpojumu. Sadarbības partneriem, sponsoriem un atbalstītājiem nav tiesību ietekmēt RADIO raidījumu saturu.

10. "Aizkadra" vērtības

RADIO "aizkadra" vērtības kopumā veido RADIO pozitīvā tēla nodrošinu. Tas ir darbinieku vizuālais un "radio" tēls, gaume, vēstījuma maniere, attieksme, rīcība dažādās dzīves situācijās.

- 10.1. Vizuālais tēls. Raidījumu vadītājiem, kā arī ieraksta grupām, kas atrodas sabiedriskās vietās, ir jā rūpējas par savu izskatu un jāievēro ģērbšanās stils attiecībā no atrašanās vietas un materiāla rakstura (oficiāls pasākums, ražošanas objekts, izklaides vieta u.c.), kā arī jāievēro RADIO vadības norādījumi attiecībā uz RADIO stila ievērošanu. Runājot ēterā, jāievēro "radio" tēls – jādomā par pareizu, saprotamu un labskanīgu dikciju, balss toni un niansēm, izrunājot atsevišķus vārdus vai tekstu kopumā, par iespaidu, ko var radīt balss aizsmakums u.c. problēmas. Runājot un izmantojot skaņas vai mūziku, pareizi jāsabalansē skaļums, kā arī jādomā par skaņas vai mūzikas saskaņošanu ar tekstu.
- 10.2. Gaume. RADIO programmā tiek ievērotas un atspoguļotas sabiedrībā vispārpieņemtās vērtības. Izplatītās informācijas saņēmēji aptver dažādas sociālās grupas, kam labas gaumes jēdziens ir atšķirīgs, tāpēc RADIO radošajam kolektīvam jābūt spējīgam rast kompromisu, atspoguļojot dažādās dzīves situācijas, taču nepārkāpjot pieļaujamo robežu.
- 10.3. Vēstījuma maniere. Veidojot vēstījumus par problēmjautājumiem un dažādām dzīves situācijām, RADIO nodrošina tādu vēstījuma manieri, kas nevar negatīvi iespaidot cilvēka veselības stāvokli. Aprakstīt erotiskas ainas raidījumos atļauts vienīgi tad, ja ir skaidrs, ka tās ir tik nozīmīgas izplatāmai informācijai, ka bez tām nav iespējams atspoguļot notikuma būtību. Ainas, kurās vārdiski un ar skaņu attēlotas cilvēku ciešanas, drīkst izplatīt tikai tādā gadījumā, ja tas ir nepieciešams, lai atspoguļotu sabiedrībai ļoti svarīgu informāciju. Izplatot ainas, kurās attēlotas cilvēku ciešanas, aizliegts minēt ainas nevajadzīgi pagarināt. Jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Informatīvajos raidījumos aizliegts izmantot vardarbības skatu aprakstus un skaņas, izņemot gadījumus, ja vardarbības atspoguļojums ir būtisks fakts. Raidījumus, kuros ietvertas ar seksu un vardarbību saistītas ainas, aizliegts izplatīt laikā no pulksten 7:00 līdz 22:00. Ja programmā tiek iekļauti materiāli, kas var kaitēt kādai auditorijas daļai, it īpaši bērnu un pusaudžu fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietverti šausmu apraksti, apraksti ar narkotiku lietošanu vai ar seksuālu darbību atainojumu, kā arī tādas ainas, kurās tiek lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, tad programmas laikā auditorija par to tiek brīdināta pirms attiecīgās informācijas.
- 10.4. Attieksme. RADIO radošais kolektīvs saglabā lietišķu attieksmi pret izplatāmo informāciju, intervējamo personu vai arī veidojamo materiālu, sabiedrības intereses stādot augstāk par savām personiskajām emocijām. Radošā kolektīva locekļa piederība kādai partijai, apvienībai vai viņa reliģiskā pārliecība nevar ietekmēt raidījuma satura objektivitāti, jo tiek ievērota profesionāla distance. Veidojot materiālu, ierakstot vai runājot tekstu, RADIO domā par to, lai auditorija iespējami precīzāk un tiešāk spētu uztvert vēstījuma būtību. Raidījumos jāizvairās nevajadzīgi pieminēt personas tautību, rasi, seksuālo orientāciju, fiziskos trūkumus, veselības stāvokli vai reliģisko pārliecību, ja vien šī informācija nav būtiska ziņas sastāvdaļa.
- 10.5. RADIO un dažādas dzīves situācijas:
 - 10.5.1. Ārkārtas notikumi. RADIO drīkst informēt auditoriju par ārkārtas notikumiem, negaidot nākamās ziņas, pārraidot tiešu paziņojumu vai brīdinājumu, pārtraucot kārtējo raidījumu. Nepieciešamības gadījumā RADIO dod iespēju varas pārstāvjiem sniegt tiešus paziņojumus. Lēmumu par raidījuma pārtraukumu pieņem RADIO vadība.
 - 10.5.2. Reliģija. RADIO programmas veidošanas konceptuālie nosacījumi pieļauj reliģisku raidījumu veidošanu, balstoties uz sekulāriem principiem, bet respektējot jebkuras reliģijas pārstāvja ticības brīvību.
 - 10.5.3. Attieksme pret astroloģiju, okultām un pārdabiskām parādībām. Astroloģija, okultās un pārdabiskās parādības skaidri jānodala no eksakto zinātņu jomas un jābūt neitrālai attieksmei pret tām. Horoskops drīkst izmantot tikai izklaides raidījumos.
 - 10.5.4. Cilvēki ar īpašām vajadzībām. RADIO pienākums ir kalpot visām sabiedrības daļām un grupām, izvairoties no sabiedrībā valdošiem stereotipiem. Cilvēki ir jāatspoguļo visā viņu daudzpusībā, kas atklāj īstenību, izvairoties no aizvainojošu terminu lietošanas. Jāievēro atsevišķu sabiedrības grupu vēlme lietot tādu pat terminoloģiju, kāda tiek lietota viņu leksikā. Ja nepieciešams veidot specifiskus raidījumus par vai ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, jānodrošina viņiem iespēja iekļūt telpās un studijā, kur tiek

ierakstīti šie raidījumi, kā arī jānodrošina attiecīgi saziņas līdzekļi. RADIO izprot un respektē vājdzirdīgo un vājredzīgo un nedzirdīgo un neredzīgo cilvēku problēmas un atbalsta un iesaistās projektos, kuru mērķis ir nodrošināt komunikāciju pakalpojumu pieejamību dzirdes un redzes invalīdiem.

- 10.5.5. Nepilngadīgie. Bērņus un pusaudžus var iesaistīt ziņās kā aktierus, intervējamās personas, dalībniekus un dažkārt pat kā pašus raidījumu veidotājus, ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likumā, likumā „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”, Reklāmas likumā, kā arī citos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
- 10.5.6. Labojumi, aizliegumi, cenzūra u.c. RADIO ievēro precizitātes un godīguma principu. Uzzinot par kļūdu, tā bez kavēšanās jāatzīst un ātri un skaidri jālabo. RADIO nepakļaujas spiedienam un informācijas dalībnieku aizliegumam pārraidīt kādu informācijas daļu. Ja ir saņemts lūgums atturēties no kādas ziņas izplatīšanas, jāizver ziņu iegūšanas veids (indivīda iepriekšēja piekrišana vai arī informācija iegūta normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā) un šāda lūguma līdzsvars – indivīda personiskās intereses ar sabiedrības interesēm. Kas attiecas uz cenzūru, RADIO to uzskata par nelikumīgu un nekādā veidā to neatbalsta.
- 10.5.7. Interesu konflikti. RADIO kolektīvs nedrīkst ļaunprātīgi izmantot tā rīcībā esošos resursus, lai gūtu personisku labumu. Nav pieļaujama jebkāda rīcība, kas kaitētu RADIO, tā tēlam un reputācijai un mazinātu auditorijas un sadarbības partneru uzticību. Ikvienam RADIO kolektīva loceklim ir jānorobežojas no tādu lēmumu pieņemšanas, kas tieši vai netieši skar viņu, viņa ģimeni, radus un tuvus draugus, tajā skaitā, komercdarbībā. RADIO kolektīva loceklis nav tiesīgs saistīties ar konkurējošiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem bez RADIO vadības iepriekšēja akcepta. RADIO kolektīva locekļi nedrīkst pieņemt dāvanas vai jebkāda cita veida atlīdzību vai pateicību no personām, kas cenšas ietekmēt informācijas saturu. RADIO kolektīva locekļi savu brīvo laiku pavada un rīkojas, atceroties, ka jebkurā vietā un ik minūti ir RADIO tēla sastāvdaļa, saglabājot lojalitāti pret RADIO jebkurā situācijā.

RADIO Kodekss tiek publiskots RADIO mājas lapā www.radioskontoplus.lv

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "FitFM"
Krišjāņa Valdemāra iela 100, Rīga, LV-1013, vienotais reģ.Nr. 40003725394

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "FitFM"
Valdes locekle Baiba Ābele
Rīgā, 2023. gada 24. maijā

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "FitFM"
PROGRAMMAS LOUNGE FM
RĪCĪBAS KODEKSS

Satura rādītājs

I. Darbības pamatprincipi	3
1. RADIO misija	3
2. RADIO Vērtības un principi	3
3. RADIO Mērķi	3
4. RADIO Uzdevumi	3
II. RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi	4
5. Žurnālistika un žurnālists	4
6. Profesionālie standarti	4
6.1. Patiesība un precizitāte	4
6.2. Objektivitāte un viedokļu daudzveidība	4
6.3. Neatkarība un pieejamība sabiedrībai	4
6.4. Valoda	5
6.5. Programmas veidošanas pamatpostulāti	5
6.5.1. Viedokļu daudzveidība un vispusīgums	5
6.5.2. Informācijas un tēmu līdzsvarotība	5
7. Informācijas iegūšana: avoti un metodes	5
7.1. Informācijas avoti	5
7.2. Metodes	7
8. Informācijas apstrāde	8
9. Informācijas izplatīšana	8
10. "Aizkadra" vērtības	11

I. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "FitFM" Darbības pamatprincipi

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "FitFM" (turpmāk – MR) Rīcības kodekss (turpmāk – Kodekss) nosaka programmas LOUNGE FM (turpmāk – RADIO) darbības pamatprincipus, vērtības, akceptētos ētiskas darbības nosacījumus, profesionālos standartus, noteikumus par nepieņemamiem audio komerciāliem paziņojumiem, kā arī noteikumus par bērniem un pusaudžiem paredzētiem audio komerciālajiem paziņojumiem, lai RADIO kā komerciāls reģionāls elektronisks plašsaziņas līdzeklis varētu pildīt savu uzdevumu kalpot sabiedrības interesēm. Kodekss atbilst Latvijas Republikas Satversmei, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam, likumam Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem, kā arī citiem Latvijas normatīvajiem aktiem. Kodekss lietojams kā ceļvedis programmas satura prioritāšu noteikšanā, profesionālo standartu un kritēriju labākai izpratnei, arī kā pamats labas žurnālistikas prakses attīstībai. Kodekss ietver tikai galvenos principus, kas saistoši ikdienas darbā, to nevar uzskatīt kā regulējumu visiem dzīves gadījumiem. Ievērojot mūsu sabiedrības attīstības straujo dinamiku, nepieciešamības gadījumā Kodekss var tikt mainīts un papildināts.

1. RADIO Misija

RADIO misija ir ziņās stāstīt par aktualitātēm un sniegt plašāku notikumu, aktualitāšu, padomu un cilvēku stāstu apkopojumu dažādos tematiskajos raidījumos - business, sports, veselība, ikdiena, izklaide, mūzika – par visu, kas interesē ikvienu reģiona iedzīvotāju.

2. RADIO Vērtības un principi

- Demokrātiskās vērtības – RADIO atbalsta vārda brīvību, veicina pilsoniskas sabiedrības veidošanos, aizstāv cilvēktiesības, veicina toleranci sabiedrībā starp dažādām tautībām un līdztiesību neatkarīgi no cilvēka rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģijas, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās izcelsmes, mantiskā vai cita stāvokļa.
- Sociālās vērtības - RADIO visas Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanas, iedzīvotāju labklājību un drošību. RADIO veicina sabiedrības integrāciju, aizstāv minoritāšu un cilvēku ar īpašām vajadzībām tiesības, rosina dialogu, lai tiek novērsta spriedze starp dažādām sabiedrības grupām, kā arī mazināti negatīvie stereotipi sabiedrībā.
- Kultūras vērtības - RADIO veicina kultūrvides attīstību: sākot ar mākslu un mūziku un beidzot ar sadzīves un politisko kultūru. Tas ietver latviešu tautas un nacionālo minoritāšu tradicionālo vērtību saglabāšanu un jaunu un mūsdienīgu kultūras parādību atspoguļošanu. RADIO arhīvs glabā unikālus ierakstus, kas regulāri tiek izmantoti programmā.
- Izglītības vērtības - RADIO atbalsta un veicina izglītotas sabiedrības veidošanos, ar savu programmu veidojot izpratni par sabiedrību, kuras attīstību spēj nodrošināt tikai zināšanu apguve un prasme pielietot tās savā dzīvē. RADIO atbalsta un veicina arī pašu žurnālistu izglītošanos, lai paaugstinātu viņu izglītības līmeni un kvalifikāciju un celtu savas programmas līmeni.
- Pamatprincipi: redakcionālā neatkarība, saturīga programma, moderno tehnoloģiju izmantošana ikdienas darbā, atbildīgi lēmumi, uzticama partnerība.

3. RADIO Mērķi

Galvenais mērķis: būt noderīgiem sabiedrībai, veicināt demokrātiskas, izglītotas un pilsoniskas sabiedrības attīstību.

Papildmērķi:

- Saglabāt reģionālo informatīvo līderību.
- Piedāvāt daudzveidīgu, dažādiem sabiedrības slāņiem interesējošu, programmas saturu.
- Veidot demokrātiskas sabiedrības pamatprincipiem atbilstošu programmu.

4. RADIO Uzdevumi

- Veidot saturisku, kvalitatīvu programmu saprotamā un viegli uztveramā veidā atbilstoši standartiem ar mērķi saliedēt sabiedrību, uzsvāru liekot uz vispārcilvēciskām vērtībām.

- Programmas saturā iekļaut iespējami augsti kvalitatīvu, aktuālu, oriģinālu un saistoši pasniegtu informāciju un mūziku.
- Sniegt precīzu un aktuālu informāciju un paaugstināt izpratni par notiekošajiem procesiem reģionā un Latvijā.
- Rosināt mācīties un attīstīt talantus, veidojot raidījumus par radošiem cilvēkiem novados un viņu sasniegumiem dažādās jomās.
- Iepazīstināt ar citu tautu kultūrām, tradīcijām un viedokļiem ziņu un informatīvi dokumentālajos raidījumos, ar izglītojošo, mūzikas, sporta raidījumu, kā arī citu raidījumu palīdzību.
- Veidot vairāk raidījumu, kuri rosina interesi gados jaunus klausītājus, piesaista viņus un veicina piedalīšanos radio aktivitātēs.
- Sniegt sabiedrībai izpratni par jaunām tehnoloģijām, to priekšrocībām un iespējām tās izmantot reģiona apstākļos.
- Paplašināt apraides zonu, aptverot iespējami plašāku auditoriju.

II. RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi

5. Žurnālistika un žurnālisti

Žurnālistika savā būtībā ir gan pats informācijas vākšanas un apkopošanas process, kurā iesaistīti raidorganizācijas un subjektīvie resursi, gan materiāla pasniegšana saprotamā un viegli uztveramā veidā.

Žurnālists ir starpnieks, kas jauno informāciju ar elektroniskā plašsaziņas līdzekļa palīdzību nodod plašākām masām, lai tā būtu pieejama visiem interesentiem.

Žurnālists – šī Kodeksa izpratnē - ir jebkura līgumattiecībās ar MR RADIO esoša persona, kura veido audio darbus RADIO programmai.

6. Profesionālie standarti

6.1. Patiesība un precizitāte

- 6.1.1. Ikvienai RADIO sniegtajai ziņai ir jāatspoguļo fakti, tā nedrīkst saturēt maldinošu vai nepatiesu informāciju un nav pieļaujams subjektīvs vai spekulatīvs faktu traktējums.
- 6.1.2. Fakti pirms to izplatīšanas žurnālistam ir jāpārbauda. Ja faktu pārbaude nav iespējama, jānosauc ziņu avots un skaidri jānorāda, ka informācija tiek precizēta. Ja informāciju sniegušī persona pieprasa, lai tās vārds netiktu izpausts, RADIO šī prasība ir saistoša. Šādā gadījumā informācijas avotu aizstāj ar kādu no frāzēm, piemēram: “no drošiem avotiem”, “no labi informētiem avotiem” u.c. Jāizvairās no tādām frāzēm: “runā, ka”, “esam dzirdējuši, ka” u.tml.

6.2. Objektivitāte un viedokļu daudzveidība

- 6.2.1. Objektivitāte ir RADIO programmas pamats.
- 6.2.2. Raidījumos fakti un uzskati jāatspoguļo sabalansētā veidā.
- 6.2.3. Ziņās ir jābūt pietiekami interesantiem un daudzveidīgiem viedokļiem, lai labāk izprastu būtību un kontekstu. Nav pieļaujama tendenciozitāte ne satura izklāstā, ne ziņu vai materiāla izkārtojumā, ne arī balss intonācijā vai vārdu izvēlē, ne aizkadra skaņu vai muzikālajā noformējumā.
- 6.2.4. Audio materiāli nedrīkst radīt aizdomas par žurnālista vai komerciālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa neobjektivitāti, kā arī par kādas ideoloģiskas, politiskas, finansu, sociālas, reliģiskas vai kultūras grupas ietekmi.
- 6.2.5. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru.

6.3. Neatkarība un pieejamība sabiedrībai

- 6.3.1. Žurnālisti ir neatkarīgi savā darbā, sekmējot RADIO programmas satura un tēla veidošanu.
- 6.3.2. Ziņas ir jāveido kā pārskats par notikumiem un jautājumiem, ļaujot klausītājiem pašiem radīt priekšstatu par dzirdēto un veidot savu viedokli.

- 6.3.3. Ziņu vākšanas un izplatīšanas galvenais mērķis - informēt sabiedrību par aktuālāko. Ziņas izplatāmas tā, lai auditorija spētu izveidot viedokli par attiecīgo jautājumu.
- 6.3.4. Žurnālists savā darbā bez ierunām pakļaujas RADIO programmas veidošanas konceptam un neatkarības principam. Žurnālists nedrīkst radīt tendenciozitātes vai apšaubāma godīguma iespaidu.
- 6.3.5. Gadījumos, kad kādu RADIO programmas raidījumu atbalsta finanšu atbalstītāji, atsevišķas valsts institūcijas, reklāmdevēji u.tml., RADIO jāsaģlabā saturiskā neatkarība.
- 6.3.6. Žurnālistam jāstrādā patstāvīgi un neatkarīgi, kategoriski noraidot jebkuru kādas valsts vai pašvaldību institūcijas, politisko partiju, reliģisko konfesiju, ekonomisko vai citu grupējumu vai atsevišķu indivīdu mēģinājumu ierobežot žurnālista darba pieejamību sabiedrībai vai arī mēģinājumi izmantot viņa darbu interesēm, kas pretējas elektroniskā plašsaziņas līdzekļa un žurnālista darba interesēm.

6.4. Valoda

- 6.4.1. Ziņu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā RADIO ievēro Valsts valodas un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma normas. Intervijas un komentāri svešvalodās jānodrošina ar tulkojumu.
- 6.4.2. Valodai jābūt skaidrai un vienkāršai, jāizvairās no pārspīlējumiem, divdomības un pārspīlētas svešvārdu lietošanas. Žurnālistam, kurš gatavo informāciju, jālieto literārā latviešu valoda (vai cita valoda, ja informācija netiek veidota latviešu valodā), laika garam atbilstošā stilā. Dialektu izmantošana pieņemama vienīgi īpašu sociālo interešu aizsardzībai (piemēram, noteiktu dialektu saglabāšanai). Latvijā dzīvojošo minoritāšu autoru darbus pārraida viņu dzimtajā valodā ar tulkojumu latviešu valodā.
- 6.4.3. RADIO ziņās un raidījumos nav atļauta vulgāru izteicienu lietošana vai tādas sarunu valodas lietošana, kas neatbilst sabiedrībā pastāvošajām ētikas normām. Izņēmuma gadījumā, ja bez šādiem vulgāriem izteicieniem nav iespējams pilnībā pasniegt ziņu un atklāt tās būtību, ir pieļaujama šādu nepiemērotu izteicienu lietošana.

6.5. Programmas veidošanas pamatpostulāti

6.5.1. Viedokļu daudzveidība un vispusīgums

- 6.5.1.1. Jāatspoguļo iespējami plašāks dažādu viedokļu kopums.
- 6.5.1.2. Viedokļu atspoguļojumam jābūt izsmeltošam, iekļaujot niansas un iesaistīto pušu viedokļus, bet politiski neitrālam (nedrīkst dot priekšroku kādai politiskai vai ideoloģiskai pozīcijai).
- 6.5.1.3. Ziņām un raidījumiem jābūt vispusīgiem. Ja kāda ziņa specifisku iemeslu dēļ nav vispusīga, tad tas ir skaidri jānorāda, informējot auditoriju, ka sekos turpinājums, kurā tiks risināta aizsāktā problēma un minēti trūkstošie fakti.

6.5.2. Informācijas un tēmu līdzsvarotība

- 6.5.2.1. Programmā ir jānodrošina līdzsvars starp reģionāla un vietēja mēroga ziņām.
- 6.5.2.2. Žurnālistam un citiem programmas veidotājiem jāpēta un jāinformē klausītāji gan par pozitīviem, gan negatīviem notikumiem, personībām un sociālām parādībām.
- 6.5.2.3. Ziņas vai raidījums, kurā tiek risināti sabiedrību interesējoši jautājumi, atspoguļojot dažādu sabiedrības slāņu vai iedzīvotāju grupu viedokļus, objektīvi un saprātīgā apjomā jāatspoguļo visi uzskati, ievērojot dažādo uzskatu un viedokļu nozīmību, svarīgumu vai potenciālo svarīgumu.
- 6.5.2.4. Ziņās vai raidījumā, kurā tiek skarts pretrunīgs problēmas aspekts, jāievēro viedokļu apjoms par attiecīgo tēmu un jācenšas iespējami godīgi izklāstīt būtību, lai auditorija varētu spriest par attiecīgo tēmu, balstoties uz faktiem.

7. Informācijas iegūšana: avoti un metodes

7.1. Informācijas avoti

- 7.1.1. RADIO žurnālists informāciju iegūst no dažādiem informācijas avotiem – interneta ziņu avotiem, dokumentiem, amatpersonām, ekspertiem, valsts un pašvaldību institūciju

amatpersonām, indivīdiem u.c. RADIO aizstāv žurnālista informācijas avotu aizsardzības principu un atbalsta informācijas avotu slepenību, lai nodrošinātu brīvu informācijas plūsmu, kas raksturīga demokrātiskai sabiedrībai.

- 7.1.2. Ja informācijas avots nevēlas, lai to identificē, iegūto informāciju drīkst izmantot, ja tai piemīt pirmavota ticamība. Lai izvairītos no neprecīzas vai neobjektīvas informācijas izplatīšanas, žurnālistam uzmanīgi jāpārbauda informācijas avota ticamība, iegūstot apstiprinošu pierādījumu vēl vismaz no diviem avotiem.
- 7.1.3. Avota identificēšana žurnālista atbildības ietvaros jānošķir no avota publiskošanas. Pret šādu informāciju jāizturas konfidenciali. Ja žurnālists uzskata, ka informācija nesatur kādu elementu, kas nodrošina tās ticamību un precizitāti, viņam ir tiesības atteikties no tās izplatīšanas.
- 7.1.4. Informācijas avotu aizsardzību nosaka Latvijas Republikas likums "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem".
- 7.1.5. Informācijas avotu var uzdot norādīt tikai tiesa. Šādos gadījumos RADIO var lūgt tiesu novērtēt sabiedrības interešu svarīgumu un lūgt lietas izskatīšanu slēgtā sēdē.
- 7.1.6. Ja pamatotu iemeslu dēļ kādā raidījumā tiek intervēta persona, slēpjot tās vārdu vai izmainot balsi, jāņem vērā, ka šī persona var izteikt arī bezatbildīgus paziņojumus.
- 7.1.7. Gadījumos, kad informācija ir sabiedrības interesēm nozīmīga un šo informāciju var sniegt tikai raidījuma dalībnieks, kurš vēlas palikt anonīms, intervijā var slēpt intervējamās personas vārdu vai izmainīt balsi.
- 7.1.8. Katram ir tiesības atteikties no piedalīšanās raidījumā. Ja dalībnieks atteicies piedalīties raidījumā, auditorija par to ir jāinformē.
- 7.1.9. Par maksājumu RADIO ziņu avotiem izlemj RADIO vadība.
- 7.1.10. Par jebkuras informācijas, sižeta, komentāra, apskata, ziņas iekļaušanu vai dalībnieka uzaicināšanu raidījumā RADIO žurnālists vai cits raidījuma veidotājs nedrīkst saņemt tiešu vai netiešu atlīdzību no trešajām personām.
- 7.1.11. Iegūstot informāciju par indivīdu, jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Personiskā dzīve aptver visu privāto jeb personisko (latīniski – privātus) šī termina plašākajā nozīmē, tātad – to, kas saistīts ar atsevišķu indivīdu, attiecas uz viņu, bet nav saistīts ar viņa dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību. Sabiedriskā dzīve aptver visu, ko sabiedrība var brīvi uztvert – visu, kas saistīts ar indivīda dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību.
- 7.1.12. Indivīda personiskās dzīves neaizskaramība RADIO ziņās un raidījumos nozīmē, ka indivīda personiskā dzīve ir šķirta no sabiedriskās dzīves. Izņēmums var būt tikai gadījumā, ja indivīda personiskā dzīve apdraud vai kļūst par daļu no sabiedriskās dzīves, par kuru sabiedrībai ir tiesības interesēties. Politiski, kuru personiskā dzīve var radīt interesi demokrātisku diskusiju sakarā, ir nodalāmi no sabiedrības slavenībām, kuri neieņem politiskus amatus un kuru personiskā dzīve ir neaizskarama, ja viņi paši nevēlas ko citu, pat ja viņi pieder radošajām profesijām.
- 7.1.13. Nedrīkst iejaukties kāda indivīda personiskajā dzīvē sensācijas vai reitingu dēļ. Vēstījums par indivīda personisko dzīvi nedrīkst pārkāpt vispārpieņemtās morāles un ētikas normas.
- 7.1.14. Pamatoti (ar piekrišanu) iztaujājot indivīdu par viņa personisko dzīvi, tas tomēr neatceļ tiesības uz personiskās dzīves neaizskaramību. Žurnālists drīkst izmantot tikai pārbaudītus patiesus faktus, izvairoties no baumām.
- 7.1.15. Žurnālists informācijas ieguves procesā nedrīkst patvaļīgi pārkāpt personiskā īpašuma robežu.
- 7.1.16. Publiskojozt ziņas par indivīdu, par kuru ir ierosināts kriminālprocess, vispirms jāizvērtē publiskošanas galvenais apsvēruma - sabiedrības intereses vai indivīda aizsardzība. Jāievēro, ka nepatiesi apsūdzēta indivīda identificēšana var radīt negatīvas sekas. Ja ziņas tiek publiskota informācija par noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu indivīdu, jāveido līdzvērtīgas ziņas par tiesas procesa rezultātu. Atspoguļojot tiesas procesu, apsūdzēto aizliegts attēlot pazemojošos apstākļos. Noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu personu aizliegts dēvēt par notiesātu līdz brīdim, kamēr spēkā nav stājies notiesājošs tiesas spriedums.

- 7.1.17. Ziņās aizliegts identificēt noziedzīga nodarījuma upurus, īpaši tādu noziegumu, kas vērsti tieši pret personu, izņemot gadījumus, kad upuris piekrīt informācijas atklāšanai (rakstiski vai ierakstā) vai labprātīgi atklāj notikušā saturu pārraides laikā.
- 7.1.18. Publiskojot ziņas par nepilngadīgu personu, kas cietusi noziedzīga nodarījuma rezultātā, kā arī gadījumos, kad tiek ziņots par pazudušu, bezvēsts prombūtnē esošu bērnu, jāievēro Bērnu tiesību aizsardzības likuma noteikumi.

7.2. Metodes

- 7.2.1. Žurnālists informācijas iegūšanai var izmantot aptaujas, telefonbalsošanu, zvanus tiešraidēs, žurnālista izmeklēšanu, informācijas slēptu iegūšanu.
- 7.2.2. Izmantojot aptaujas, lai mazinātu kļūdas faktos, izmantojami tikai tādu sabiedriskās domas aptauju rezultāti, kas atbilst aptauju profesionālajiem standartiem. RADIO neveic sabiedriskās domas aptaujas, bet gan izmanto kompetentu attiecīgas specializācijas institūciju un ekspertu slēdzienus, kas iegūti ar pārbaudītām metodēm un atbilstoši atzītiem standartiem. Jāievēro, ka informācija, kas iegūta ārpus sabiedriskās domas aptaujām intervijās ar nejauši izvēlētām personām, piemēram, no klausītāju zvaniem, ekspresintervijās uz ielām, no elektroniskā pasta vēstulēm, demonstrē viedokļu dažādību, bet ne sabiedrības viedokli kopumā.
- 7.2.3. Veidojot ziņas vai raidījumus, var izmantot telefonbalsošanu, aicinot zvanītājus izmantot norādītos tālruna numurus ne tikai ētera laikā, bet arī ārpus tā, lai mehāniski saskaitītu viņu "balsojumu" par attiecīgo jautājumu. Telefonbalsojuma rezultāts var būt maldinošs, jo ar to var manipulēt kāda sabiedrības grupa. Šādu balsojumu nevar uzskatīt par objektīvu sabiedrības viedokli kādā konkrētā jautājumā.
- 7.2.4. Veidojot raidījumu, uz kuru var piezvanīt (parasti tā ir tiešraide), žurnālistam jābūt ne tikai vispusīgi informētam par raidījuma tēmu, jāuzaicina zvanītājs sevi pieteikt, kā arī jāspēj ātri un adekvāti reaģēt uz ētera laikā izveidojušos situāciju (ja zvanītājs pārkāpj normatīvo aktu, pieklājības, valodas vai kādus citus noteikumus), piemēram, izslēdzot zvana tiešraides skaņu ēterā, ar savu komentāru mazinot iespējamo spriedzi, kas varētu būt radusies zvanītāja izteikumu sakarā u.c.
- 7.2.5. Veicot žurnālista izmeklēšanu, žurnālistam nepieciešams augsts profesionālais līmenis, izcila komunikācijas spēja, intervēšanas prasme, vispārpieņemto standartu pārzināšana, prasme rīkoties ar informācijas fiksēšanas tehniskajiem līdzekļiem. Pirms izmeklēšanas uzsākšanas iespējami pilnīgi jāizpēta attiecīgā tēma. Izmeklēšanas rezultātā iegūtiem secinājumiem jābūt loģiskiem un tiem jāizriet no faktiem. Veicot izmeklēšanu, jāievēro precizitātes un vispusības princips, uzmanīgi jāpārbauda attiecīgā avota ticamība un jāiegūst apstiprinoši pierādījumi no vismaz diviem savstarpēji nesaistītiem avotiem. Ziņās vai raidījumā iekļaujot žurnālista izmeklēšanas materiālus, jāatspoguļo visi pieejamie pierādījumi un uzskatu dažādība par attiecīgo tēmu.
- 7.2.6. Iegūt informāciju ar slēpto metodi var tikai tādā veidā, kas nav pretrunā ar normatīvo aktu noteikumiem. Pielietojot ziņu vākšanas slēptās metodes, aizliegts pārkāpt indivīda tiesības uz personiskās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību. Ja tiek izmantoti tehniskie palīg līdzekļi - slēptie mikrofoni, tas iepriekš jāaskaņo ar RADIO vadību, paskaidrojot šādas rīcības motīvus (piemēram, ja šāda rīcība kalpo tiesiskam mērķim, izmeklējot sabiedrības krāpšanu vai informācijas slēpšanu, un ja informāciju nevar iegūt atklātā ceļā).
- 7.2.7. Ievācot informāciju ar jebkuru metodi, jebkāda veida maldināšana nav pieļaujama. Aizliegts tīši sagrozīt iegūto informāciju.
- 7.2.8. Izmantojot t.s. "nopludinātu" informāciju, kas uzskatāma par īpašu anonīmās informēšanas formu, ko mēdz izmantot, ja valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonas vēlas informēt sabiedrību par slepenu tematu; pirms tās izplatīšanas, jāpārbauda tās ticamība.

8. Informācijas apstrāde

- 8.1. Iegūto informāciju pirms izplatīšanas (izņemot tiešraidi) apstrādā – sagatavo kā ziņas vai raidījumu. Intervijas, ierakstītos materiālus u.c. samontē. Montāžas procesa rezultātā ir patiesi un koncentrēti jāatspoguļo sākotnēji dzirdētais, ievērojot radio specifiku, bet saglabājot būtisko nesagroztā veidā. Ierakstīta materiāla montāža ir likumīgs žurnālistikas paņēmiens, ja vien, atkārtojot fragmentus vai pievienojot citas ainas un skaņu, netiek sagrozīts notikumu vai procesu objektīvais atspoguļojums.
- 8.2. Izmantojot radio tehnoloģijas, jāizmanto to piedāvātais plašais skaņas efektu klāsts, ar kuru palīdzību izplatāmo materiālu var padarīt vieglāk uztveramu. Radio tehnoloģiju ļaunprātīga izmantošana nav pieļaujama. Izmantojot audio vai skaņu efektus, jāizvērtē, vai tie nesagroza īstenību un nerada redaktora komentāra efektu.
- 8.3. Atjaunojot vai modelējot situāciju, piemēram, cenšoties izprast notikumus ap kādu negadījumu un šī iemesla dēļ no pieejamiem faktiem un secinājumiem restaurējot kādu daļu no notikušā, tas jāveido tā, lai gatavais materiāls iespējami līdzinātos notikumam, kuru paredzēts atspoguļot. Tas ir efektīvs līdzeklis, lai ļautu klausītājam izprast būtību, taču par to jāinformē auditorija.
- 8.4. Izmantojot arhīvu materiālus, lai ilustrētu kādu notikumu, tas ir skaidri jānorāda, informējot par to klausītājus. Atkārtojot jau reiz pārraidītus raidījumus, pirms tam jāpārliecinās, vai raidījums nesatur informāciju, kas neatbilst šī brīža situācijai. Raidījumus atkārtojot, jāpārbauda arī tajos pieminēto personu pašreizējais statuss, darba vietas u.c. dati.
- 8.5. Ziņas netiek izmantota satīra, ja vien ziņās nav paredzēta īpaša sadaļa. Izplatot satīriskas ziņas, tās jānošķir no patiesas informācijas un viedokļiem.

9. Informācijas izplatīšana

RADIO informācijas izplatīšanai izmanto ziņas, komentārus, intervijas, raidījumu blokus, tematiskos raidījumus, diskusijas, izklaides raidījumus un mūziku. Tiešraides un īpašu notikumu atspoguļošana. Politikas un varas, pirmsvēlēšanu laika atspoguļojums informācijā. Bērni un informācija. Komerciālie paziņojumi. Sadarbības partneri, sponsori un atbalstītāji.

- 9.1. Ziņas ir žurnālistikas pamatkategorija. Ziņām jābūt precīzām, objektīvām, aktuālām un balstītām uz informāciju par notikumiem pēdējo 24 stundu laikā. Ziņas tiek izkārtotas pēc to nozīmīguma. Ziņās aizliegts izmantot tikai tos faktus, kas saskan ar žurnālista personisko viedokli. Ja tiek izplatīts žurnālista subjektīvais viedoklis, auditorijai tas skaidri jānorāda. Komentāri ziņu raidījumos ievietojami tā, lai tie skaidri būtu atdalīti no ziņām. Komentāriem jābūt līdzsvarotiem, tiem jāaptver visi svarīgākie uzskati par attiecīgo tēmu. Ziņu programmas vadītājam, strādājot tiešraidē, jābūt apveltītam ar labām balsis dotībām un jālieto literāra latviešu valoda. Kļūdainas ziņas vai informācijas gadījumā tā jāizlabo pēc iespējas ātri, atvainojoties klausītājiem. Audio komerciālu paziņojumu veidošanā aizliegts izmantot tādu personu tēlus un balss materiālu, kuri regulāri vada ziņu raidījumus vai sabiedriski nozīmīgus raidījumus. Ziņu izlaidumiem jāatbilst precīzi programmas tīklā noteiktajam laikam. Īpaši svarīgu un ārkārtas notikumu gadījumā tiek pārtraukta plānotā programma un veidoti ziņu speciālr Raidījumi.
- 9.2. Intervija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem cilvēkiem ar nolūku iegūt informāciju auditorijas vārdā. Intervijas var tikt izmantotas gan kā atsevišķi raidījumi, gan arī kā bloku, tematisko un izklaidējošo raidījumu sastāvdaļa. Intervijā žurnālistam jāievēro augsti profesionālie kritēriji un prasmīgi jāizvēlas intervijas veids atkarībā no intervijas mērķa, tematikas un mērķauditorijas, veidojot informatīvu, analītisku, opozicionāru vai portretinterviju. Intervijai jābūt mērķtiecīgai, loģiskai, interesantai un jāsniedz klausītājam jauna informācija vai viedoklis. Pirms intervijas žurnālistam jāinformē intervējamā persona, kādam mērķim intervija tiks izmantota. Intervējamajai personai jābūt informētai par intervijas saturu. Ja intervija tiek ierakstīta vēlākai montāžai, par to jāinformē intervējamā

persona. Intervējamajai personai, kura tiek lūgta atbildēt uz kritiku, jāsniedz iespēja atbildēt uz katru no galvenajām tēzēm. Ja intervija ir no studijas, izmantojot telefonu, tad persona, kurai ir piezvanīts, vispirms jāinformē par intervijas mērķi un jāsaņem šīs personas piekrišana intervijai. Ja zvans no studijas kā intervija skar dažādas strīda puses, tad visiem intervējamajiem ir jābūt informētiem par citu intervējamo klātbūtni pirms intervijas. Ja šāda metode tiek pielietota, tad visām intervējamām personām jānodod iespēja dot īsu atspēkojumu. Ja sarunas priekšmets ir sabiedriska diskusija, līdzsvars ir obligāts.

- 9.3. Raidījumu bloku sastāvā ietilpst ziņas, intervijas, diskusijas, tematiskie raidījumi, ieskaitot izklaidi, un mūzika. Blokiem jābūt veidotiem tā, lai vislabāk sasniegtu mērķauditoriju, lai panāktu stilistisku vienotību, žanru un tematu daudzveidību, veicinātu RADIO atpazīstamību. Par raidījuma bloka organizēšanu, tematiku un kvalitāti atbildīgs ir producents, kurš nodrošina atraktīvu, kvalitatīvu programmas pasniegšanu, ievērojot augstus profesionālos kritērijus, stila vienotību, ētikas normas un labu gaumi.
- 9.4. Tematiskajam raidījumam ar vairāku sižetu un žanru palīdzību jāpanāk daudzpusīgs ieskaits izvēlētajā tematikā. Raidījuma vadītājam jāievēro profesionālie kritēriji, jāizvēlas mērķauditorijai atbilstoša tematika, kas būtiska sabiedrībai vai atsevišķai tās grupai. Tematiskajā raidījumā jāievēro gan viedokļu, gan arī žanru daudzveidība. Raidījuma vadītājam jāprot skaidri un argumentēti atklāt izvēlētajā tematikā un jāveido raidījums tā, lai noturētu auditorijas uzmanību. Izvēlētajā tematikā jāatspoguļo skaidri, saprotami, argumentēti, izmantojot pietiekami daudz informācijas un dažādus viedokļus, lai klausītājs spētu izprast raidījuma satura būtību un pats veidotu savu viedokli.
- 9.5. Diskusija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem diskusijas dalībniekiem, kas pārstāv dažādus viedokļus, dažādas interešu grupas vai dažādus sabiedrības pārstāvjus ar mērķi iepazīstināt klausītājus ar dažādiem uzskatiem un argumentiem, lai klausītājs pats spētu secināt un noteikt savu rīcības programmu. Žurnālistam – diskusijas vadītājam jāprot izvēlēties pietiekami aktuāls vai būtisks diskusijas temats, jāizvēlas piemēroti diskusijas dalībnieki, kas pauž dažādus viedokļus, un sabiedrības pārstāvji, kuru skar konkrētā problēma, jāpanāk viedokļu konfrontācija, jāsniedz vienādas iespējas izteikties visām pusēm un jāprot iekļauties laika limitā. Žurnālistam diskusijā nav jāpauž savi personiskie uzskati, bet ar labi argumentētiem jautājumiem vai replikām jāvada diskusija atbilstoši žurnālistikas profesionālajiem kritērijiem.
- 9.6. Izklaides raidījumiem kā vieglākam žanram tomēr tāpat jāievēro objektivitāte un sabiedrības interešu aizstāvība, kā arī ētikas normas. Izklaides raidījumiem jābūt arī ar izglītojošu funkciju. Izklaides raidījumiem var būt lielāks mūzikas īpatsvars, atkarībā no raidījuma satura un tematikas. Šajos raidījumos var daudz intensīvāk izmantot klausītāju zvanus, un cita veida interaktivitāti. Izklaides raidījumos pieļaujami dažādi konkursi ar balvu piešķiršanu. Izklaides raidījumos jāievēro sabiedrībā pieņemtās pieklājības normas, īpaši tas jāņem vērā humora sižetos vai raidījumos. Nedrīkst kariķēt kādu par tā nacionālo, reliģisko vai seksuālo piederību, kā arī personas par to fiziskajiem dotumiem.
- 9.7. Mūzika. RADIO kā komerciālam elektroniskam plašsaziņas līdzeklim jānodrošina tādu žanru mūzika (džeza, latviešu un ārzemju popmūzika u.c.) atkarībā no formāta un mūzikas koncepcijas.
- 9.8. Tiešraides. Ja raidījums notiek tiešraidē ārpus RADIO studijas vai arī tiek pārraidīts kāds notikums, tad raidījums ir jāveido tā, lai klausītāji spētu atpazīt vietu vai arī raidījuma vadītājam par to jāinformē auditorija. Tehnisku traucējumu gadījumā obligāti jāatvainojas klausītājiem un, kamēr nav novērsta kļūme, jāpaziņo par kļūmi vai jāatskaņo mūzika atkarībā no tehniskajām iespējām.
- 9.9. Atspoguļojot īpašus notikumus, kā demonstrācijas, nemierus, vēstot par negadījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem, žurnālistam jāietur distance un notikums adekvāti jāatspoguļo. Jānovērtē, vai žurnālista un ieraksta vai pārraidīšanas tehniskā aprīkojuma klātbūtne nevar radīt sarežģījumus. Veidojot šādus materiālus, jāizvairās no sensācijas radīšanas. Aizliegts nepamatoti radīt paniku. Atspoguļojums jāveido objektīvs, liekot cilvēkiem apzināties kāda notikuma lietderību vai vardarbīgu noziegumu briesmas, piesardzīgi jāizmanto skaņas efekti. Atsevišķos gadījumos, piemēram, vēstījumos par satiksmes drošību vai ugunsdrošību, jāakcentē piesardzība un īpašs brīdinājums ir pat nepieciešams.

- 9.10. Politikus un varas pārstāvjus var aicināt uz raidījumiem tad, kad temats un apspriežamā problēma prasa politiķu vai varas pārstāvju viedokļus. Žurnālista attieksmei pret dažādām politiskām partijām un to pārstāvjiem jābūt neitrālai un objektīvai. Žurnālists nedrīkst paust simpātijas vai antipātijas kādai no politiskajām partijām. Raidījumos, kuros tiek analizētas politiskās partijas un to darbība, jābūt pārstāvētam pietiekami plašam politiskajam spektram. Attiecībā ar varas pārstāvjiem žurnālistam ir jāizstāvē sabiedrības intereses. Raidījumiem, kuros piedalās varas pārstāvji, jāveic uzraudzības funkcijas pār varu, tādēļ žurnālistam jābūt īpaši analītiskam un kritiskam.
- 9.11. Priekšvēlēšanu laikā politiķu uzstāšanos aģitācijas nolūkā reglamentē Latvijas Republikas normatīvie akti un noslēgtie līgumi. Līgumos paredzētās priekšvēlēšanu laika politiskās diskusijas tiek veidotas, lai atvieglotu vēlētajiem informācijas iegūšanu par politisko partiju programmām, politiķu uzskatiem, argumentāciju un palīdzētu vēlētajiem izdarīt izvēli. Žurnālistam šajos raidījumos jābūt objektīvam, neitrālam un jādod vienādas iespējas izteikties visu politisko partiju pārstāvjiem. Pārējos raidījumos politiķi – kandidāti var tikt aicināti tikai izņēmuma gadījumā, ja viņu viedoklis ir absolūti nepieciešams kā speciālista vērtējums. Šajā gadījumā nav pieļaujams, ka auditorija to varētu uztvert kā tiešu vai netiešu politisko reklāmu. RADIO darbinieki, kā arī personas, kas ir pieteiktas par Saeimas, pašvaldības vai Eiropas Parlamenta deputātu kandidātiem vai kas pirms vēlēšanām ir publiski paziņojušas par savu līdzdalību kādas politiskās organizācijas vai politisko organizāciju apvienības darbā, priekšvēlēšanu aģitācijas laikā nav tiesīgas vadīt RADIO raidījumus (arī raidījumus atkārtojumā), gatavot komentārus, intervijas un reportāžas.
- 9.12. Bērni raidījumos un bērnu raidījumi. Intervējot bērnus, žurnālistam īpaši jāievēro Latvijas Republikas normatīvie akti un ētikas normas. Jāņem vērā, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.
- 9.13. Komerčiālu paziņojumu izmantošanu RADIO nosaka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, Reklāmas likums un citi iekšējie un ārējie normatīvie akti. Komerčiāli paziņojumi tiek atdalīti no pārējās programmas tā, lai tie būtu uzreiz atpazīstami un viegli identificējami. RADIO nedrīkst reklamēt tabakas izstrādājumus un smēķēšanu, kā arī alkoholiskos dzērienus un to lietošanu, ar normatīvajos aktos noteiktajiem izņēmumiem. Raidījumu veidotājiem stingri jāievēro, lai raidījumos netiktu pieļauts slēpts elektroniskā plašsaziņas līdzekļa komerciāls paziņojums. Veikalu izvieta starp raidījumiem. Veikalu var iekļaut arī raidījumos, bet tikai tādā veidā, lai nekaitētu raidījumu viengabalainībai un autortiesību īpašnieku tiesībām.
- 9.14. Komerčiāli paziņojumi, kas attiecas uz bērniem un skar pārtiku un dzērienus, kuru sastāvā ir uzturvielas un vielas ar noteiktu uzturvērtību vai fizioloģisku ietekmi, jo īpaši tādas vielas kā tauki, taukskābes, sāls un cukurs, kuru pārmērīga lietošana uzturā nav ieteicama, tiek izvietoti saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām. Komerčiālos paziņojumos, kas domāti bērniem, ir jāievēro šādi nosacījumi:
- 9.14.1. aizliegts izmantot bērnu dabisko pašāvērošanu vai pieredzes trūkumu. Līdz noteiktam vecumam bērni nevar saprast reklāmas pārliecināšanas nolūku, tiem trūkst reklāmas lietotprasmes, un tāpēc tā viņus var īpaši iespaidot;
 - 9.14.2. aizliegts ietvert apgalvojumus vai skaņas informāciju, kura varētu nodarīt viņiem morālu vai fizisku kaitējumu vai radīt mazvērtības sajūtu;
 - 9.14.3. aizliegts ietvert mudinājumu vai mudināt uz agresivitāti un vardarbību, diskreditēt vecāku, aizbildņu un pedagogu autoritāti;
 - 9.14.4. aizliegts vērst uzmanību uz to, ka konkrētu preču vai pakalpojumu iegāde rada fizisku, sociālu vai psiholoģisku pārkāpumu pār vienaudžiem vai ka attiecīgās preces trūkums izraisa pretēju rezultātu;
 - 9.14.5. aizliegts nepārprotami norādīt, ka reklamējamās preces vai pakalpojuma iegāde ir iespējama jebkurai ģimenei, neņemot vērā tās budžetu;
 - 9.14.6. aizliegts tieši aicināt bērnus pašus vai aicināt bērnus, lai viņi mudina vecākus vai citas personas pirkt preces vai izmantot pakalpojumus;
 - 9.14.7. aizliegts attēlot bērnus bīstamās situācijās.
- 9.15. Ja kāds RADIO raidījums tiek daļēji vai pilnīgi finansēts, tad par šādu sadarbību jāslēdz līgums starp RADIO un sadarbības partneri. Par sadarbības partneri jāinformē raidījuma

sākumā vai beigās, nosaucot tā nosaukumu vai atsauces uz sadarbības partnera precī vai pakalpojumu. Sadarbības partneriem, sponsoriem un atbalstītājiem nav tiesību ietekmēt RADIO raidījumu saturu.

10. "Aizkadra" vērtības

RADIO "aizkadra" vērtības kopumā veido RADIO pozitīvā tēla nodrošinu. Tas ir darbinieku vizuālais un "radio" tēls, gaume, vēstījuma maniere, attieksme, rīcība dažādās dzīves situācijās.

- 10.1. Vizuālais tēls. Raidījumu vadītājiem, kā arī ieraksta grupām, kas atrodas sabiedriskās vietās, ir jā rūpējas par savu izskatu un jāievēro ģērbšanās stils attiecībā no atrašanās vietas un materiāla rakstura (oficiāls pasākums, ražošanas objekts, izklaides vieta u.c.), kā arī jāievēro RADIO vadības norādījumi attiecībā uz RADIO stila ievērošanu. Runājot ēterā, jāievēro "radio" tēls – jādomā par pareizu, saprotamu un labskanīgu dikciju, balss toni un niansēm, izrunājot atsevišķus vārdus vai tekstu kopumā, par iespaidu, ko var radīt balss aizsmakums u.c. problēmas. Runājot un izmantojot skaņas vai mūziku, pareizi jāabalansē skaļums, kā arī jādomā par skaņas vai mūzikas saskaņošanu ar tekstu.
- 10.2. Gaume. RADIO programmā tiek ievērotas un atspoguļotas sabiedrībā vispārpieņemtās vērtības. Izplatītās informācijas saņēmēji aptver dažādas sociālās grupas, kam labas gaumes jēdziens ir atšķirīgs, tāpēc RADIO radošajam kolektīvam jābūt spējīgam rast kompromisu, atspoguļojot dažādās dzīves situācijas, taču nepārkāpjot pieļaujamo robežu.
- 10.3. Vēstījuma maniere. Veidojot vēstījumus par problēmjautājumiem un dažādām dzīves situācijām, RADIO nodrošina tādu vēstījuma manieri, kas nevar negatīvi iespaidot cilvēka veselības stāvokli. Aprakstīt erotiskas ainas raidījumos atļauts vienīgi tad, ja ir skaidrs, ka tās ir tik nozīmīgas izplatāmai informācijai, ka bez tām nav iespējams atspoguļot notikuma būtību. Ainas, kurās vārdiski un ar skaņu attēlotas cilvēku ciešanas, drīkst izplatīt tikai tadā gadījumā, ja tas ir nepieciešams, lai atspoguļotu sabiedrībai ļoti svarīgu informāciju. Izplatot ainas, kurās attēlotas cilvēku ciešanas, aizliegts minēt ainas nevajadzīgi pagarināt. Jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Informatīvajos raidījumos aizliegts izmantot vardarbības skatu aprakstus un skaņas, izņemot gadījumus, ja vardarbības atspoguļojums ir būtisks fakts. Raidījumus, kuros ietvertas ar seksu un vardarbību saistītas ainas, aizliegts izplatīt laikā no pulksten 7:00 līdz 22:00. Ja programmā tiek iekļauti materiāli, kas var kaitēt kādai auditorijas daļai, it īpaši bērnu un pusaudžu fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietverti šausmu apraksti, apraksti ar narkotiku lietošanu vai ar seksuālu darbību atainojumu, kā arī tādas ainas, kurās tiek lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, tad programmas laikā auditorija par to tiek brīdināta pirms attiecīgās informācijas.
- 10.4. Attieksme. RADIO radošais kolektīvs saglabā lietišķu attieksmi pret izplatāmo informāciju, intervējamo personu vai arī veidojamo materiālu, sabiedrības intereses stādot augstāk par savām personiskajām emocijām. Radošā kolektīva locekļa piederība kādai partijai, apvienībai vai viņa reliģiskā pārliecība nevar ietekmēt raidījuma satura objektivitāti, jo tiek ievērota profesionāla distance. Veidojot materiālu, ierakstot vai runājot tekstu, RADIO domā par to, lai auditorija iespējami precīzāk un tiešāk spētu uztvert vēstījuma būtību. Raidījumos jāizvairās nevajadzīgi pieminēt personas tautību, rasi, seksuālo orientāciju, fiziskos trūkumus, veselības stāvokli vai reliģisko pārliecību, ja vien šī informācija nav būtiska ziņas sastāvdaļa.
- 10.5. RADIO un dažādas dzīves situācijas:
 - 10.5.1. Ārkārtas notikumi. RADIO drīkst informēt auditoriju par ārkārtas notikumiem, negaidot nākamās ziņas, pārraidot tiešu paziņojumu vai brīdinājumu, pārtraucot kārtējo raidījumu. Nepieciešamības gadījumā RADIO dod iespēju varas pārstāvjiem sniegt tiešus paziņojumus. Lēmumu par raidījuma pārtraukumu pieņem RADIO vadība.
 - 10.5.2. Reliģija. RADIO programmas veidošanas konceptuālie nosacījumi pieļauj reliģisku raidījumu veidošanu, balstoties uz sekulāriem principiem, bet respektējot jebkuras reliģijas pārstāvja ticības brīvību.

- 10.5.3. Attieksme pret astroloģiju, okultām un pārdabiskām parādībām. Astroloģija, okultās un pārdabiskās parādības skaidri jānodala no eksakto zinātņu jomas un jābūt neitrālai attieksmei pret tām. Horoskops drīkst izmantot tikai izklaides raidījumos.
- 10.5.4. Cilvēki ar īpašām vajadzībām. RADIO pienākums ir kalpot visām sabiedrības daļām un grupām, izvairoties no sabiedrībā valdošiem stereotīpiem. Cilvēki ir jāatspoguļo visā viņu daudzpusībā, kas atklāj īstenību, izvairoties no aizvainojošu terminu lietošanas. Jāievēro atsevišķu sabiedrības grupu vēlme lietot tādu pat terminoloģiju, kāda tiek lietota viņu leksikā. Ja nepieciešams veidot specifiskus raidījumus par vai ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, jānodrošina viņiem iespēja iekļūt telpās un studijā, kur tiek ierakstīti šie raidījumi, kā arī jānodrošina attiecīgi saziņas līdzekļi. RADIO izprot un respektē vārdzirdīgo un vājredzīgo un nedzirdīgo un neredzīgo cilvēku problēmas un atbalsta un iesaistās projektos, kuru mērķis ir nodrošināt komunikāciju pakalpojumu pieejamību dzirdes un redzes invalīdiem.
- 10.5.5. Nepilngadīgie. Bērņus un pusaudžus var iesaistīt ziņās kā aktierus, intervējamās personas, dalībniekus un dažkārt pat kā pašus raidījumu veidotājus, ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likumā, likumā „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”, Reklāmas likumā, kā arī citos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
- 10.5.6. Labojumi, aizliegumi, cenzūra u.c. RADIO ievēro precizitātes un godīguma principu. Uzzinot par kļūdu, tā bez kavēšanās jāatzīst un ātri un skaidri jālabo. RADIO nepakļaujas spiedienam un informācijas dalībnieku aizliegumam pārraidīt kādu informācijas daļu. Ja ir saņemts lūgums atturēties no kādas ziņas izplatīšanas, jāizver ziņu iegūšanas veids (indivīda iepriekšēja piekrišana vai arī informācija iegūta normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā) un šāda lūguma līdzsvars – indivīda personiskās intereses ar sabiedrības interesēm. Kas attiecas uz cenzūru, RADIO to uzskata par nelikumīgu un nekādā veidā to neatbalsta.
- 10.5.7. Interesu konflikti. RADIO kolektīvs nedrīkst ļaunprātīgi izmantot tā rīcībā esošos resursus, lai gūtu personisku labumu. Nav pieļaujama jebkāda rīcība, kas kaitētu RADIO, tā tēlam un reputācijai un mazinātu auditorijas un sadarbības partneru uzticību. Ikvienam RADIO kolektīva loceklim ir jānorobežojas no tādu lēmumu pieņemšanas, kas tieši vai netieši skar viņu, viņa ģimeni, radus un tuvus draugus, tajā skaitā, komercdarbībā. RADIO kolektīva loceklis nav tiesīgs saistīties ar konkurējošiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem bez RADIO vadības iepriekšēja akcepta. RADIO kolektīva locekļi nedrīkst pieņemt dāvanas vai jebkāda cita veida atlīdzību vai pateicību no personām, kas cenšas ietekmēt informācijas saturu. RADIO kolektīva locekļi savu brīvo laiku pavada un rīkojas, atceroties, ka jebkurā vietā un ik minūti ir RADIO tēla sastāvdaļa, saglabājot lojalitāti pret RADIO jebkurā situācijā.

RADIO Kodekss tiek publiskots RADIO mājas lapā.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RADIO JŪRMALA"

Brīvības bulvāris 30 - 3, Rīga, LV-1050, vienotais reģ.Nr. 40003561139

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RADIO JŪRMALA"

Valdes locekle Baiba Ābele

Rīgā, 2024. gada 18. oktobrī

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "RADIO JŪRMALA"

PROGRAMMAS RADIO 9

RĪCĪBAS KODEKSS

Satura rādītājs

I. Darbības pamatprincipi	3
1. RADIO misija	3
2. RADIO Vērtības un principi	3
3. RADIO Mērķi	3
4. RADIO Uzdevumi	3
II. RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi	4
5. Žurnālistika un žurnālists	4
6. Profesionālie standarti	4
6.1. Patiesība un precizitāte	4
6.2. Objektivitāte un viedokļu daudzveidība	4
6.3. Neatkarība un pieejamība sabiedrībai	4
6.4. Valoda	5
6.5. Programmas veidošanas pamatpostulāti	5
6.5.1. Viedokļu daudzveidība un vispusīgums	5
6.5.2. Informācijas un tēmu līdzsvarotība	5
7. Informācijas iegūšana: avoti un metodes	5
7.1. Informācijas avoti	5
7.2. Metodes	7
8. Informācijas apstrāde	8
9. Informācijas izplatīšana	8
10. "Aizkadra" vērtības	11

I. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "RADIO JŪRMALA" Darbības pamatprincipi

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "RADIO JŪRMALA" (turpmāk – MR) Rīcības kodekss (turpmāk – Kodekss) nosaka programmas RADIO 9 (turpmāk – RADIO) darbības pamatprincipus, vērtības, akceptētos ētiskas darbības nosacījumus, profesionālos standartus, noteikumus par nepieņemamiem audio komerciāliem paziņojumiem, kā arī noteikumus par bērniem un pusaudžiem paredzētiem audio komerciālajiem paziņojumiem, lai RADIO kā komerciāls reģionāls elektronisks plašsaziņas līdzeklis varētu pildīt savu uzdevumu kalpot sabiedrības interesēm. Kodekss atbilst Latvijas Republikas Satversmei, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam, likumam Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem, kā arī citiem Latvijas normatīvajiem aktiem. Kodekss lietojams kā ceļvedis programmas satura prioritāšu noteikšanā, profesionālo standartu un kritēriju labākai izpratnei, arī kā pamats labas žurnālistikas prakses attīstībai. Kodekss ietver tikai galvenos principus, kas saistoši ikdienas darbā, to nevar uzskatīt kā regulējumu visiem dzīves gadījumiem. Ievērojot mūsu sabiedrības attīstības straujo dinamiku, nepieciešamības gadījumā Kodekss var tikt mainīts un papildināts.

1. RADIO Misija

RADIO misija ir ziņās stāstīt par aktualitātēm un sniegt plašāku notikumu, aktualitāšu, padomu un cilvēku stāstu apkopojumu dažādos tematiskajos raidījumos - business, sports, veselība, ikdiena, izklaide, mūzika – par visu, kas interesē ikvienu reģiona iedzīvotāju.

2. RADIO Vērtības un principi

- Demokrātiskās vērtības – RADIO atbalsta vārda brīvību, veicina pilsoniskas sabiedrības veidošanos, aizstāv cilvēktiesības, veicina toleranci sabiedrībā starp dažādām tautībām un līdztiesību neatkarīgi no cilvēka rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģijas, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās izcelsmes, mantiskā vai cita stāvokļa.
- Sociālās vērtības - RADIO visas Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanas, iedzīvotāju labklājību un drošību. RADIO veicina sabiedrības integrāciju, aizstāv minoritāšu un cilvēku ar īpašām vajadzībām tiesības, rosina dialogu, lai tiek novērsta spriedze starp dažādām sabiedrības grupām, kā arī mazināti negatīvie stereotipi sabiedrībā.
- Kultūras vērtības - RADIO veicina kultūrvides attīstību: sākot ar mākslu un mūziku un beidzot ar sadzīves un politisko kultūru. Tas ietver latviešu tautas un nacionālo minoritāšu tradicionālo vērtību saglabāšanu un jaunu un mūsdienīgu kultūras parādību atspoguļošanu. RADIO arhīvs glabā unikālus ierakstus, kas regulāri tiek izmantoti programmā.
- Izglītības vērtības - RADIO atbalsta un veicina izglītotas sabiedrības veidošanos, ar savu programmu veidojot izpratni par sabiedrību, kuras attīstību spēj nodrošināt tikai zināšanu apguve un prasme pielietot tās savā dzīvē. RADIO atbalsta un veicina arī pašu žurnālistu izglītošanos, lai paaugstinātu viņu izglītības līmeni un kvalifikāciju un celtu savas programmas līmeni.
- Pamatprincipi: redakcionālā neatkarība, saturīga programma, moderno tehnoloģiju izmantošana ikdienas darbā, atbildīgi lēmumi, uzticama partnerība.

3. RADIO Mērķi

Galvenais mērķis: būt noderīgiem sabiedrībai, veicināt demokrātiskas, izglītotas un pilsoniskas sabiedrības attīstību.

Papildmērķi:

- Saglabāt reģionālo informatīvo līderību.
- Piedāvāt daudzveidīgu, dažādiem sabiedrības slāņiem interesējošu, programmas saturu.
- Veidot demokrātiskas sabiedrības pamatprincipiem atbilstošu programmu.

4. RADIO Uzdevumi

- Veidot saturisku, kvalitatīvu programmu saprotamā un viegli uztveramā veidā atbilstoši standartiem ar mērķi saliedēt sabiedrību, uzsvāru liekot uz vispārcilvēciskām vērtībām.

- Programmas saturā iekļaut iespējami augsti kvalitatīvu, aktuālu, oriģinālu un saistoši pasniegtu informāciju un mūziku.
- Sniegt precīzu un aktuālu informāciju un paaugstināt izpratni par notiekošajiem procesiem reģionā un Latvijā.
- Rosināt mācīties un attīstīt talantus, veidojot raidījumus par radošiem cilvēkiem novados un viņu sasniegumiem dažādās jomās.
- Iepazīstināt ar citu tautu kultūrām, tradīcijām un viedokļiem ziņu un informatīvi dokumentālajos raidījumos, ar izglītojošo, mūzikas, sporta raidījumu, kā arī citu raidījumu palīdzību.
- Veidot vairāk raidījumu, kuri rosina interesi gados jaunus klausītājus, piesaista viņus un veicina piedalīšanos radio aktivitātēs.
- Sniegt sabiedrībai izpratni par jaunām tehnoloģijām, to priekšrocībām un iespējām tās izmantot reģiona apstākļos.
- Paplašināt apraides zonu, aptverot iespējami plašāku auditoriju.

II. RADIO programmas profesionālie standarti un ētikas principi

5. Žurnālistika un žurnālisti

Žurnālistika savā būtībā ir gan pats informācijas vākšanas un apkopošanas process, kurā iesaistīti raidorganizācijas un subjektīvie resursi, gan materiāla pasniegšana saprotamā un viegli uztveramā veidā.

Žurnālists ir starpnieks, kas jauno informāciju ar elektroniskā plašsaziņas līdzekļa palīdzību nodod plašākām masām, lai tā būtu pieejama visiem interesentiem.

Žurnālists – šī Kodeksa izpratnē - ir jebkura līgumattiecībās ar MR RADIO esoša persona, kura veido audio darbus RADIO programmai.

6. Profesionālie standarti

6.1. Patiesība un precizitāte

- 6.1.1. Ikvienai RADIO sniegtajai ziņai ir jāatspoguļo fakti, tā nedrīkst saturēt maldinošu vai nepatiesu informāciju un nav pieļaujams subjektīvs vai spekulatīvs faktu traktējums.
- 6.1.2. Fakti pirms to izplatīšanas žurnālistam ir jāpārbauda. Ja faktu pārbaude nav iespējama, jānosauc ziņu avots un skaidri jānorāda, ka informācija tiek precizēta. Ja informāciju sniegušī persona pieprasa, lai tās vārds netiktu izpausts, RADIO šī prasība ir saistoša. Šādā gadījumā informācijas avotu aizstāj ar kādu no frāzēm, piemēram: “no drošiem avotiem”, “no labi informētiem avotiem” u.c. Jāizvairās no tādām frāzēm: “runā, ka”, “esam dzirdējuši, ka” u.tml.

6.2. Objektivitāte un viedokļu daudzveidība

- 6.2.1. Objektivitāte ir RADIO programmas pamats.
- 6.2.2. Raidījumos fakti un uzskati jāatspoguļo sabalansētā veidā.
- 6.2.3. Ziņās ir jābūt pietiekami interesantiem un daudzveidīgiem viedokļiem, lai labāk izprastu būtību un kontekstu. Nav pieļaujama tendenciozitāte ne satura izklāstā, ne ziņu vai materiāla izkārtojumā, ne arī balss intonācijā vai vārdu izvēlē, ne aizkadra skaņu vai muzikālajā noformējumā.
- 6.2.4. Audio materiāli nedrīkst radīt aizdomas par žurnālista vai komerciālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa neobjektivitāti, kā arī par kādas ideoloģiskas, politiskas, finansu, sociālas, reliģiskas vai kultūras grupas ietekmi.
- 6.2.5. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru.

6.3. Neatkarība un pieejamība sabiedrībai

- 6.3.1. Žurnālisti ir neatkarīgi savā darbā, sekmējot RADIO programmas satura un tēla veidošanu.
- 6.3.2. Ziņas ir jāveido kā pārskats par notikumiem un jautājumiem, ļaujot klausītājiem pašiem radīt priekšstatu par dzirdēto un veidot savu viedokli.

- 6.3.3. Ziņu vākšanas un izplatīšanas galvenais mērķis - informēt sabiedrību par aktuālāko. Ziņas izplatāmas tā, lai auditorija spētu izveidot viedokli par attiecīgo jautājumu.
- 6.3.4. Žurnālists savā darbā bez ierunām pakļaujas RADIO programmas veidošanas konceptam un neatkarības principam. Žurnālists nedrīkst radīt tendenciozitātes vai apšaubāma godīguma iespaidu.
- 6.3.5. Gadījumos, kad kādu RADIO programmas raidījumu atbalsta finanšu atbalstītāji, atsevišķas valsts institūcijas, reklāmdevēji u.tml., RADIO jā saglabā saturiskā neatkarība.
- 6.3.6. Žurnālistam jāstrādā patstāvīgi un neatkarīgi, kategoriski noraidot jebkuru kādas valsts vai pašvaldību institūcijas, politisko partiju, reliģisko konfesiju, ekonomisko vai citu grupējumu vai atsevišķu indivīdu mēģinājumu ierobežot žurnālista darba pieejamību sabiedrībai vai arī mēģinājumi izmantot viņa darbu interesēm, kas pretējas elektroniskā plašsaziņas līdzekļa un žurnālista darba interesēm.

6.4. Valoda

- 6.4.1. Ziņu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā RADIO ievēro Valsts valodas un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma normas. Intervijas un komentāri svešvalodās jānodrošina ar tulkojumu.
- 6.4.2. Valodai jābūt skaidrai un vienkāršai, jāizvairās no pārspīlējumiem, divdomības un pārspīlētas svešvārdu lietošanas. Žurnālistam, kurš gatavo informāciju, jālieto literārā latviešu valoda (vai cita valoda, ja informācija netiek veidota latviešu valodā), laika garam atbilstošā stilā. Dialektu izmantošana pieņemama vienīgi īpašu sociālo interešu aizsardzībai (piemēram, noteiktu dialektu saglabāšanai). Latvijā dzīvojošo minoritāšu autoru darbus pārraida viņu dzimtajā valodā ar tulkojumu latviešu valodā.
- 6.4.3. RADIO ziņās un raidījumos nav atļauta vulgāru izteicienu lietošana vai tādas sarunu valodas lietošana, kas neatbilst sabiedrībā pastāvošajām ētikas normām. Izņēmuma gadījumā, ja bez šādiem vulgāriem izteicieniem nav iespējams pilnībā pasniegt ziņu un atklāt tās būtību, ir pieļaujama šādu nepiemērotu izteicienu lietošana.

6.5. Programmas veidošanas pamatpostulāti

6.5.1. Viedokļu daudzveidība un vispusīgums

- 6.5.1.1. Jāatspoguļo iespējami plašāks dažādu viedokļu kopums.
- 6.5.1.2. Viedokļu atspoguļojumam jābūt izsmeltošam, iekļaujot niansas un iesaistīto pušu viedokļus, bet politiski neitrālam (nedrīkst dot priekšroku kādai politiskai vai ideoloģiskai pozīcijai).
- 6.5.1.3. Ziņām un raidījumiem jābūt vispusīgiem. Ja kāda ziņa specifisku iemeslu dēļ nav vispusīga, tad tas ir skaidri jānorāda, informējot auditoriju, ka sekos turpinājums, kurā tiks risināta aizsāktā problēma un minēti trūkstošie fakti.

6.5.2. Informācijas un tēmu līdzsvarotība

- 6.5.2.1. Programmā ir jānodrošina līdzsvars starp reģionāla un vietēja mēroga ziņām.
- 6.5.2.2. Žurnālistam un citiem programmas veidotājiem jāpēta un jāinformē klausītāji gan par pozitīviem, gan negatīviem notikumiem, personībām un sociālām parādībām.
- 6.5.2.3. Ziņas vai raidījums, kurā tiek risināti sabiedrību interesējoši jautājumi, atspoguļojot dažādu sabiedrības slāņu vai iedzīvotāju grupu viedokļus, objektīvi un saprātīgā apjomā jāatspoguļo visi uzskati, ievērojot dažādo uzskatu un viedokļu nozīmību, svarīgumu vai potenciālo svarīgumu.
- 6.5.2.4. Ziņās vai raidījumā, kurā tiek skarts pretrunīgs problēmas aspekts, jāievēro viedokļu apjoms par attiecīgo tēmu un jācenšas iespējami godīgi izklāstīt būtību, lai auditorija varētu spriest par attiecīgo tēmu, balstoties uz faktiem.

7. Informācijas iegūšana: avoti un metodes

7.1. Informācijas avoti

- 7.1.1. RADIO žurnālists informāciju iegūst no dažādiem informācijas avotiem – interneta ziņu avotiem, dokumentiem, amatpersonām, ekspertiem, valsts un pašvaldību institūciju

amatpersonām, indivīdiem u.c. RADIO aizstāv žurnālista informācijas avotu aizsardzības principu un atbalsta informācijas avotu slepenību, lai nodrošinātu brīvu informācijas plūsmu, kas raksturīga demokrātiskai sabiedrībai.

- 7.1.2. Ja informācijas avots nevēlas, lai to identificē, iegūto informāciju drīkst izmantot, ja tai piemīt pirmavota ticamība. Lai izvairītos no neprecīzas vai neobjektīvas informācijas izplatīšanas, žurnālistam uzmanīgi jāpārbauda informācijas avota ticamība, iegūstot apstiprinošu pierādījumu vēl vismaz no diviem avotiem.
- 7.1.3. Avota identificēšana žurnālista atbildības ietvaros jānošķir no avota publiskošanas. Pret šādu informāciju jāizturas konfidenciali. Ja žurnālists uzskata, ka informācija nesatur kādu elementu, kas nodrošina tās ticamību un precizitāti, viņam ir tiesības atteikties no tās izplatīšanas.
- 7.1.4. Informācijas avotu aizsardzību nosaka Latvijas Republikas likums "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem".
- 7.1.5. Informācijas avotu var uzdot norādīt tikai tiesa. Šādos gadījumos RADIO var lūgt tiesu novērtēt sabiedrības interešu svarīgumu un lūgt lietas izskatīšanu slēgtā sēdē.
- 7.1.6. Ja pamatotu iemeslu dēļ kādā raidījumā tiek intervēta persona, slēpjot tās vārdu vai izmainot balsi, jāņem vērā, ka šī persona var izteikt arī bezatbildīgus paziņojumus.
- 7.1.7. Gadījumos, kad informācija ir sabiedrības interesēm nozīmīga un šo informāciju var sniegt tikai raidījuma dalībnieks, kurš vēlas palikt anonīms, intervijā var slēpt intervējamās personas vārdu vai izmainīt balsi.
- 7.1.8. Katram ir tiesības atteikties no piedalīšanās raidījumā. Ja dalībnieks atteicies piedalīties raidījumā, auditorija par to ir jāinformē.
- 7.1.9. Par maksājumu RADIO ziņu avotiem izlemj RADIO vadība.
- 7.1.10. Par jebkuras informācijas, sižeta, komentāra, apskata, ziņas iekļaušanu vai dalībnieka uzaicināšanu raidījumā RADIO žurnālists vai cits raidījuma veidotājs nedrīkst saņemt tiešu vai netiešu atlīdzību no trešajām personām.
- 7.1.11. Iegūstot informāciju par indivīdu, jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Personiskā dzīve aptver visu privāto jeb personisko (latīniski – privātas) šī termina plašākajā nozīmē, tātad – to, kas saistīts ar atsevišķu indivīdu, attiecas uz viņu, bet nav saistīts ar viņa dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību. Sabiedriskā dzīve aptver visu, ko sabiedrība var brīvi uztvert – visu, kas saistīts ar indivīda dienesta, sabiedriskajiem pienākumiem, stāvokli, oficiālo darbību.
- 7.1.12. Indivīda personiskās dzīves neaizskaramība RADIO ziņās un raidījumos nozīmē, ka indivīda personiskā dzīve ir šķirta no sabiedriskās dzīves. Izņēmums var būt tikai gadījumā, ja indivīda personiskā dzīve apdraud vai kļūst par daļu no sabiedriskās dzīves, par kuru sabiedrībai ir tiesības interesēties. Politiski, kuru personiskā dzīve var radīt interesi demokrātisku diskusiju sakarā, ir nodalāmi no sabiedrības slavenībām, kuri neieņem politiskus amatus un kuru personiskā dzīve ir neaizskarama, ja viņi paši nevēlas ko citu, pat ja viņi pieder radošajām profesijām.
- 7.1.13. Nedrīkst iejaukties kāda indivīda personiskajā dzīvē sensācijas vai reitingu dēļ. Vēstījums par indivīda personisko dzīvi nedrīkst pārkāpt vispārpieņemtās morāles un ētikas normas.
- 7.1.14. Pamatoti (ar piekrišanu) iztaujājot indivīdu par viņa personisko dzīvi, tas tomēr neatceļ tiesības uz personiskās dzīves neaizskaramību. Žurnālists drīkst izmantot tikai pārbaudītus patiesus faktus, izvairoties no baumām.
- 7.1.15. Žurnālists informācijas ieguves procesā nedrīkst patvaļīgi pārkāpt personiskā īpašuma robežu.
- 7.1.16. Publiskojozt ziņas par indivīdu, par kuru ir ierosināts kriminālprocess, vispirms jāizvērtē publiskošanas galvenais apsvēruma - sabiedrības intereses vai indivīda aizsardzība. Jāievēro, ka nepatiesi apsūdzēta indivīda identificēšana var radīt negatīvas sekas. Ja ziņas tiek publiskota informācija par noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu indivīdu, jāveido līdzvērtīgas ziņas par tiesas procesa rezultātu. Atspoguļojot tiesas procesu, apsūdzēto aizliegts attēlot pazemojošos apstākļos. Noziedzīgā nodarījumā apsūdzētu personu aizliegts dēvēt par notiesātu līdz brīdim, kamēr spēkā nav stājies notiesājošs tiesas spriedums.

- 7.1.17. Ziņās aizliegts identificēt noziedzīga nodarījuma upurus, īpaši tādu noziegumu, kas vērsti tieši pret personu, izņemot gadījumus, kad upuris piekrīt informācijas atklāšanai (rakstiski vai ierakstā) vai labprātīgi atklāj notikušā saturu pārraides laikā.
- 7.1.18. Publiskojot ziņas par nepilngadīgu personu, kas cietusi noziedzīga nodarījuma rezultātā, kā arī gadījumos, kad tiek ziņots par pazudušu, bezvēsts prombūtnē esošu bērnu, jāievēro Bērnu tiesību aizsardzības likuma noteikumi.

7.2. Metodes

- 7.2.1. Žurnālists informācijas iegūšanai var izmantot aptaujas, telefonbalsošanu, zvanus tiešraidēs, žurnālista izmeklēšanu, informācijas slēptu iegūšanu.
- 7.2.2. Izmantojot aptaujas, lai mazinātu kļūdas faktos, izmantojami tikai tādu sabiedriskās domas aptauju rezultāti, kas atbilst aptauju profesionālajiem standartiem. RADIO neveic sabiedriskās domas aptaujas, bet gan izmanto kompetentu attiecīgas specializācijas institūciju un ekspertu slēdzienus, kas iegūti ar pārbaudītām metodēm un atbilstoši atzītiem standartiem. Jāievēro, ka informācija, kas iegūta ārpus sabiedriskās domas aptaujām intervijās ar nejauši izvēlētām personām, piemēram, no klausītāju zvaniem, ekspresintervijās uz ielām, no elektroniskā pasta vēstulēm, demonstrē viedokļu dažādību, bet ne sabiedrības viedokli kopumā.
- 7.2.3. Veidojot ziņas vai raidījumus, var izmantot telefonbalsošanu, aicinot zvanītājus izmantot norādītos tālruna numurus ne tikai ētera laikā, bet arī ārpus tā, lai mehāniski saskaitītu viņu "balsojumu" par attiecīgo jautājumu. Telefonbalsojuma rezultāts var būt maldinošs, jo ar to var manipulēt kāda sabiedrības grupa. Šādu balsojumu nevar uzskatīt par objektīvu sabiedrības viedokli kādā konkrētā jautājumā.
- 7.2.4. Veidojot raidījumu, uz kuru var piezvanīt (parasti tā ir tiešraide), žurnālistam jābūt ne tikai vispusīgi informētam par raidījuma tēmu, jāuzaicina zvanītājs sevi pieteikt, kā arī jāspēj ātri un adekvāti reaģēt uz ētera laikā izveidojušos situāciju (ja zvanītājs pārkāpj normatīvo aktu, pieklājības, valodas vai kādus citus noteikumus), piemēram, izslēdzot zvana tiešraides skaņu ēterā, ar savu komentāru mazinot iespējamo spriedzi, kas varētu būt radusies zvanītāja izteikumu sakarā u.c.
- 7.2.5. Veicot žurnālista izmeklēšanu, žurnālistam nepieciešams augsts profesionālais līmenis, izcila komunikācijas spēja, intervēšanas prasme, vispārpieņemto standartu pārzināšana, prasme rīkoties ar informācijas fiksēšanas tehniskajiem līdzekļiem. Pirms izmeklēšanas uzsākšanas iespējami pilnīgi jāizpēta attiecīgā tēma. Izmeklēšanas rezultātā iegūtiem secinājumiem jābūt loģiskiem un tiem jāizriet no faktiem. Veicot izmeklēšanu, jāievēro precizitātes un vispusības princips, uzmanīgi jāpārbauda attiecīgā avota ticamība un jāiegūst apstiprinoši pierādījumi no vismaz diviem savstarpēji nesaistītiem avotiem. Ziņās vai raidījumā iekļaujot žurnālista izmeklēšanas materiālus, jāatspoguļo visi pieejamie pierādījumi un uzskatu dažādība par attiecīgo tēmu.
- 7.2.6. Iegūt informāciju ar slēpto metodi var tikai tādā veidā, kas nav pretrunā ar normatīvo aktu noteikumiem. Pielietojot ziņu vākšanas slēptās metodes, aizliegts pārkāpt indivīda tiesības uz personiskās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību. Ja tiek izmantoti tehniskie palīgīdzekļi - slēptie mikrofoni, tas iepriekš jāaskaņo ar RADIO vadību, paskaidrojot šādas rīcības motīvus (piemēram, ja šāda rīcība kalpo tiesiskam mērķim, izmeklējot sabiedrības krāpšanu vai informācijas slēpšanu, un ja informāciju nevar iegūt atklātā ceļā).
- 7.2.7. Ievācot informāciju ar jebkuru metodi, jebkāda veida maldināšana nav pieļaujama. Aizliegts tīši sagrozīt iegūto informāciju.
- 7.2.8. Izmantojot t.s. "nopludinātu" informāciju, kas uzskatāma par īpašu anonīmās informēšanas formu, ko mēdz izmantot, ja valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonas vēlas informēt sabiedrību par slepenu tematu; pirms tās izplatīšanas, jāpārbauda tās ticamība.

8. Informācijas apstrāde

- 8.1. Iegūto informāciju pirms izplatīšanas (izņemot tiešraidi) apstrādā – sagatavo kā ziņas vai raidījumu. Intervijas, ierakstītos materiālus u.c. samontē. Montāžas procesa rezultātā ir patiesi un koncentrēti jāatspoguļo sākotnēji dzirdētais, ievērojot radio specifiku, bet saglabājot būtisko nesagrozītā veidā. Ierakstīta materiāla montāža ir likumīgs žurnālistikas paņēmiens, ja vien, atkārtojot fragmentus vai pievienojot citas ainas un skaņu, netiek sagrozīts notikumu vai procesa objektīvais atspoguļojums.
- 8.2. Izmantojot radio tehnoloģijas, jāizmanto to piedāvātais plašais skaņas efektu klāsts, ar kuru palīdzību izplatāmo materiālu var padarīt vieglāk uztveramu. Radio tehnoloģiju ļaunprātīga izmantošana nav pieļaujama. Izmantojot audio vai skaņu efektus, jāizvērtē, vai tie nesagroza īstenību un nerada redaktora komentāra efektu.
- 8.3. Atjaunojot vai modelējot situāciju, piemēram, cenšoties izprast notikumus ap kādu negadījumu un šī iemesla dēļ no pieejamiem faktiem un secinājumiem restaurējot kādu daļu no notikušā, tas jāveido tā, lai gatavais materiāls iespējami līdzinātos notikumam, kuru paredzēts atspoguļot. Tas ir efektīvs līdzeklis, lai ļautu klausītājam izprast būtību, taču par to jāinformē auditorija.
- 8.4. Izmantojot arhīvu materiālus, lai ilustrētu kādu notikumu, tas ir skaidri jānorāda, informējot par to klausītājus. Atkārtojot jau reiz pārraidītus raidījumus, pirms tam jāpārliecinās, vai raidījums nesatur informāciju, kas neatbilst šī brīža situācijai. Raidījumus atkārtojot, jāpārbauda arī tajos pieminēto personu pašreizējais statuss, darba vietas u.c. dati.
- 8.5. Ziņas netiek izmantota satīra, ja vien ziņās nav paredzēta īpaša sadaļa. Izplatot satīriskas ziņas, tās jānošķir no patiesas informācijas un viedokļiem.

9. Informācijas izplatīšana

RADIO informācijas izplatīšanai izmanto ziņas, komentārus, intervijas, raidījumu blokus, tematiskos raidījumus, diskusijas, izklaides raidījumus un mūziku. Tiešraides un īpašu notikumu atspoguļošana. Politikas un varas, pirmsvēlēšanu laika atspoguļojums informācijā. Bērni un informācija. Komerciālie paziņojumi. Sadarbības partneri, sponsori un atbalstītāji.

- 9.1. Ziņas ir žurnālistikas pamatkategorija. Ziņām jābūt precīzām, objektīvām, aktuālām un balstītām uz informāciju par notikumiem pēdējo 24 stundu laikā. Ziņas tiek izkārtotas pēc to nozīmīguma. Ziņās aizliegts izmantot tikai tos faktus, kas saskan ar žurnālista personisko viedokli. Ja tiek izplatīts žurnālista subjektīvais viedoklis, auditorijai tas skaidri jānorāda. Komentāri ziņu raidījumos ievietojami tā, lai tie skaidri būtu atdalīti no ziņām. Komentāriem jābūt līdzsvarotiem, tiem jāaptver visi svarīgākie uzskati par attiecīgo tēmu. Ziņu programmas vadītājam, strādājot tiešraidē, jābūt apveltītam ar labām balsis dotībām un jālieto literāra latviešu valoda. Kļūdainas ziņas vai informācijas gadījumā tā jāizlabo pēc iespējas ātri, atvainojoties klausītājiem. Audio komerciālu paziņojumu veidošanā aizliegts izmantot tādu personu tēlus un balss materiālu, kuri regulāri vada ziņu raidījumus vai sabiedriski nozīmīgus raidījumus. Ziņu izlaidumiem jāatbilst precīzi programmas tīklā noteiktajam laikam. Īpaši svarīgu un ārkārtas notikumu gadījumā tiek pārtraukta plānotā programma un veidoti ziņu speciālr Raidījumi.
- 9.2. Intervija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem cilvēkiem ar nolūku iegūt informāciju auditorijas vārdā. Intervijas var tikt izmantotas gan kā atsevišķi raidījumi, gan arī kā bloku, tematisko un izklaidējošo raidījumu sastāvdaļa. Intervijā žurnālistam jāievēro augsti profesionālie kritēriji un prasmīgi jāizvēlas intervijas veids atkarībā no intervijas mērķa, tematikas un mērķauditorijas, veidojot informatīvu, analītisku, opozicionāru vai portretinterviju. Intervijai jābūt mērķtiecīgai, loģiskai, interesantai un jāsniedz klausītājam jauna informācija vai viedoklis. Pirms intervijas žurnālistam jāinformē intervējamā persona, kādam mērķim intervija tiks izmantota. Intervējamajai personai jābūt informētai par intervijas saturu. Ja intervija tiek ierakstīta vēlākai montāžai, par to jāinformē intervējamā

persona. Intervējamajai personai, kura tiek lūgta atbildēt uz kritiku, jāsniedz iespēja atbildēt uz katru no galvenajām tēzēm. Ja intervija ir no studijas, izmantojot telefonu, tad persona, kurai ir piezvanīts, vispirms jāinformē par intervijas mērķi un jāsaņem šīs personas piekrišana intervijai. Ja zvans no studijas kā intervija skar dažādas strīda puses, tad visiem intervējamajiem ir jābūt informētiem par citu intervējamo klātbūtni pirms intervijas. Ja šāda metode tiek pielietota, tad visām intervējamām personām jānodrošina iespēja dot īsu atspēkojumu. Ja sarunas priekšmets ir sabiedriska diskusija, līdzsvars ir obligāts.

- 9.3. Raidījumu bloku sastāvā ietilpst ziņas, intervijas, diskusijas, tematiskie raidījumi, ieskaitot izklaidi, un mūzika. Blokiem jābūt veidotiem tā, lai vislabāk sasniegtu mērķauditoriju, lai panāktu stilistisku vienotību, žanru un tematu daudzveidību, veicinātu RADIO atpazīstamību. Par raidījuma bloka organizēšanu, tematiku un kvalitāti atbildīgs ir producents, kurš nodrošina atraktīvu, kvalitatīvu programmas pasniegšanu, ievērojot augstus profesionālos kritērijus, stila vienotību, ētikas normas un labu gaumi.
- 9.4. Tematiskajam raidījumam ar vairāku sižetu un žanru palīdzību jāpanāk daudzpusīgs ieskaits izvēlētajā tematikā. Raidījuma vadītājam jāievēro profesionālie kritēriji, jāizvēlas mērķauditorijai atbilstoša tematika, kas būtiska sabiedrībai vai atsevišķai tās grupai. Tematiskajā raidījumā jāievēro gan viedokļu, gan arī žanru daudzveidība. Raidījuma vadītājam jāprot skaidri un argumentēti atklāt izvēlētajā tematikā un jāveido raidījums tā, lai noturētu auditorijas uzmanību. Izvēlētajā tematikā jāatspoguļo skaidri, saprotami, argumentēti, izmantojot pietiekami daudz informācijas un dažādus viedokļus, lai klausītājs spētu izprast raidījuma satura būtību un pats veidotu savu viedokli.
- 9.5. Diskusija ir mērķtiecīga saruna starp diviem vai vairākiem diskusijas dalībniekiem, kas pārstāv dažādus viedokļus, dažādas interešu grupas vai dažādus sabiedrības pārstāvjus ar mērķi iepazīstināt klausītājus ar dažādiem uzskatiem un argumentiem, lai klausītājs pats spētu secināt un noteikt savu rīcības programmu. Žurnālistam – diskusijas vadītājam jāprot izvēlēties pietiekami aktuāls vai būtisks diskusijas temats, jāizvēlas piemēroti diskusijas dalībnieki, kas pauž dažādus viedokļus, un sabiedrības pārstāvji, kuru skarbība konkrētā problēma, jāpanāk viedokļu konfrontācija, jāsniedz vienādas iespējas izteikties visām pusēm un jāprot iekļauties laika limitā. Žurnālistam diskusijā nav jāpauž savi personiskie uzskati, bet ar labi argumentētiem jautājumiem vai replikām jāveda diskusija atbilstoši žurnālistikas profesionālajiem kritērijiem.
- 9.6. Izklaides raidījumiem kā vieglākam žanram tomēr tāpat jāievēro objektivitāte un sabiedrības interešu aizstāvība, kā arī ētikas normas. Izklaides raidījumiem jābūt arī ar izglītojošu funkciju. Izklaides raidījumiem var būt lielāks mūzikas īpatsvars, atkarībā no raidījuma satura un tematikas. Šajos raidījumos var daudz intensīvāk izmantot klausītāju zvanus, un cita veida interaktivitāti. Izklaides raidījumos pieļaujami dažādi konkursi ar balvu piešķiršanu. Izklaides raidījumos jāievēro sabiedrībā pieņemtās pieklājības normas, īpaši tas jāņem vērā humora sižetos vai raidījumos. Nedrīkst kariķēt kādu par tā nacionālo, reliģisko vai seksuālo piederību, kā arī personas par to fiziskajiem dotumiem.
- 9.7. Mūzika. RADIO kā komerciālam elektroniskam plašsaziņas līdzeklim jānodrošina tādu žanru mūzika (džeza, latviešu un ārzemju popmūzika u.c.) atkarībā no formāta un mūzikas koncepcijas.
- 9.8. Tiešraides. Ja raidījums notiek tiešraidē ārpus RADIO studijas vai arī tiek pārraidīts kāds notikums, tad raidījums ir jāveido tā, lai klausītāji spētu atpazīt vietu vai arī raidījuma vadītājam par to jāinformē auditorija. Tehnisku traucējumu gadījumā obligāti jāatvainojas klausītājiem un, kamēr nav novērsta kļūme, jāpaziņo par kļūmi vai jāatskaņo mūzika atkarībā no tehniskajām iespējām.
- 9.9. Atspoguļojot īpašus notikumus, kā demonstrācijas, nemierus, vēstot par negadījumiem vai noziedzīgiem nodarījumiem, žurnālistam jāietur distance un notikums adekvāti jāatspoguļo. Jānovērtē, vai žurnālista un ieraksta vai pārraidīšanas tehniskā aprīkojuma klātbūtne nevar radīt sarežģītumus. Veidojot šādus materiālus, jāizvairās no sensācijas radīšanas. Aizliegts nepamatoti radīt paniku. Atspoguļojums jāveido objektīvs, liekot cilvēkiem apzināties kāda notikuma lietderību vai vardarbīgu noziegumu briesmas, piesardzīgi jāizmanto skaņas efekti. Atsevišķos gadījumos, piemēram, vēstījumos par satiksmes drošību vai ugunsdrošību, jāakcentē piesardzība un īpašs brīdinājums ir pat nepieciešams.

- 9.10. Politikus un varas pārstāvjus var aicināt uz raidījumiem tad, kad temats un apspriežamā problēma prasa politiķu vai varas pārstāvju viedokļus. Žurnālista attieksmei pret dažādām politiskām partijām un to pārstāvjiem jābūt neitrālai un objektīvai. Žurnālists nedrīkst paust simpātijas vai antipātijas kādai no politiskajām partijām. Raidījumos, kuros tiek analizētas politiskās partijas un to darbība, jābūt pārstāvētam pietiekami plašam politiskajam spektram. Attiecībā ar varas pārstāvjiem žurnālistam ir jāizstāvē sabiedrības intereses. Raidījumiem, kuros piedalās varas pārstāvji, jāveic uzraudzības funkcijas pār varu, tādēļ žurnālistam jābūt īpaši analītiskam un kritiskam.
- 9.11. Priekšvēlēšanu laikā politiķu uzstāšanos aģitācijas nolūkā reglamentē Latvijas Republikas normatīvie akti un noslēgtie līgumi. Līgumos paredzētās priekšvēlēšanu laika politiskās diskusijas tiek veidotas, lai atvieglotu vēlētajiem informācijas iegūšanu par politisko partiju programmām, politiķu uzskatiem, argumentāciju un palīdzētu vēlētajiem izdarīt izvēli. Žurnālistam šajos raidījumos jābūt objektīvam, neitrālam un jādod vienādas iespējas izteikties visu politisko partiju pārstāvjiem. Pārējos raidījumos politiķi – kandidāti var tikt aicināti tikai izņēmuma gadījumā, ja viņu viedoklis ir absolūti nepieciešams kā speciālista vērtējums. Šajā gadījumā nav pieļaujams, ka auditorija to varētu uztvert kā tiešu vai netiešu politisko reklāmu. RADIO darbinieki, kā arī personas, kas ir pieteiktas par Saeimas, pašvaldības vai Eiropas Parlamenta deputātu kandidātiem vai kas pirms vēlēšanām ir publiski paziņojušas par savu līdzdalību kādas politiskās organizācijas vai politisko organizāciju apvienības darbā, priekšvēlēšanu aģitācijas laikā nav tiesīgas vadīt RADIO raidījumus (arī raidījumus atkārtojumā), gatavot komentārus, intervijas un reportāžas.
- 9.12. Bērni raidījumos un bērnu raidījumi. Intervējot bērnus, žurnālistam īpaši jāievēro Latvijas Republikas normatīvie akti un ētikas normas. Jāņem vērā, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.
- 9.13. Komerčiālu paziņojumu izmantošanu RADIO nosaka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, Reklāmas likums un citi iekšējie un ārējie normatīvie akti. Komerčiāli paziņojumi tiek atdalīti no pārējās programmas tā, lai tie būtu uzreiz atpazīstami un viegli identificējami. RADIO nedrīkst reklamēt tabakas izstrādājumus un smēķēšanu, kā arī alkoholiskos dzērienus un to lietošanu, ar normatīvajos aktos noteiktajiem izņēmumiem. Raidījumu veidotājiem stingri jāievēro, lai raidījumos netiktu pieļauts slēpts elektroniskā plašsaziņas līdzekļa komerciāls paziņojums. Veikalu izvieta starp raidījumiem. Veikalu var iekļaut arī raidījumos, bet tikai tādā veidā, lai nekaitētu raidījumu viengabalainībai un autortiesību īpašnieku tiesībām.
- 9.14. Komerčiāli paziņojumi, kas attiecas uz bērniem un skar pārtiku un dzērienus, kuru sastāvā ir uzturvielas un vielas ar noteiktu uzturvērtību vai fizioloģisku ietekmi, jo īpaši tādas vielas kā tauki, taukskābes, sāls un cukurs, kuru pārmērīga lietošana uzturā nav ieteicama, tiek izvietoti saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām. Komerčiālos paziņojumos, kas domāti bērniem, ir jāievēro šādi nosacījumi:
- 9.14.1. aizliegts izmantot bērnu dabisko pašāvērtību vai pieredzes trūkumu. Līdz noteiktam vecumam bērni nevar saprast reklāmas pārliecināšanas nolūku, tiem trūkst reklāmas lietotprasmes, un tāpēc tā viņus var īpaši iespaidot;
 - 9.14.2. aizliegts ietvert apgalvojumus vai skaņas informāciju, kura varētu nodarīt viņiem morālu vai fizisku kaitējumu vai radīt mazvērtības sajūtu;
 - 9.14.3. aizliegts ietvert mudinājumu vai mudināt uz agresivitāti un vardarbību, diskreditēt vecāku, aizbildņu un pedagogu autoritāti;
 - 9.14.4. aizliegts vērst uzmanību uz to, ka konkrētu preču vai pakalpojumu iegāde rada fizisku, sociālu vai psiholoģisku pārkāpumu pār vienaudžiem vai ka attiecīgās preces trūkums izraisa pretēju rezultātu;
 - 9.14.5. aizliegts nepārprotami norādīt, ka reklamējamās preces vai pakalpojuma iegāde ir iespējama jebkurai ģimenei, neņemot vērā tās budžetu;
 - 9.14.6. aizliegts tieši aicināt bērnus pašus vai aicināt bērnus, lai viņi mudina vecākus vai citas personas pirkt preces vai izmantot pakalpojumus;
 - 9.14.7. aizliegts attēlot bērnus bīstamās situācijās.
- 9.15. Ja kāds RADIO raidījums tiek daļēji vai pilnīgi finansēts, tad par šādu sadarbību jāslēdz līgums starp RADIO un sadarbības partneri. Par sadarbības partneri jāinformē raidījuma

sākumā vai beigās, nosaucot tā nosaukumu vai atsauces uz sadarbības partnera precī vai pakalpojumu. Sadarbības partneriem, sponsoriem un atbalstītājiem nav tiesību ietekmēt RADIO raidījumu saturu.

10. "Aizkadra" vērtības

RADIO "aizkadra" vērtības kopumā veido RADIO pozitīvā tēla nodrošinu. Tas ir darbinieku vizuālais un "radio" tēls, gaume, vēstījuma maniere, attieksme, rīcība dažādās dzīves situācijās.

- 10.1. Vizuālais tēls. Raidījumu vadītājiem, kā arī ieraksta grupām, kas atrodas sabiedriskās vietās, ir jā rūpējas par savu izskatu un jāievēro ģērbšanās stils attiecībā no atrašanās vietas un materiāla rakstura (oficiāls pasākums, ražošanas objekts, izklaides vieta u.c.), kā arī jāievēro RADIO vadības norādījumi attiecībā uz RADIO stila ievērošanu. Runājot ēterā, jāievēro "radio" tēls – jādodomā par pareizu, saprotamu un labskanīgu dikciju, balss toni un niansēm, izrunājot atsevišķus vārdus vai tekstu kopumā, par iespaidu, ko var radīt balss aizsmakums u.c. problēmas. Runājot un izmantojot skaņas vai mūziku, pareizi jāabalansē skaļums, kā arī jādodomā par skaņas vai mūzikas saskaņošanu ar tekstu.
- 10.2. Gaume. RADIO programmā tiek ievērotas un atspoguļotas sabiedrībā vispārpieņemtās vērtības. Izplatītās informācijas saņēmēji aptver dažādas sociālās grupas, kam labas gaumes jēdziens ir atšķirīgs, tāpēc RADIO radošajam kolektīvam jābūt spējīgam rast kompromisu, atspoguļojot dažādās dzīves situācijas, taču nepārkāpjot pieļaujamo robežu.
- 10.3. Vēstījuma maniere. Veidojot vēstījumus par problēmjautājumiem un dažādām dzīves situācijām, RADIO nodrošina tādu vēstījuma manieri, kas nevar negatīvi iespaidot cilvēka veselības stāvokli. Aprakstīt erotiskas ainas raidījumos atļauts vienīgi tad, ja ir skaidrs, ka tās ir tik nozīmīgas izplatāmai informācijai, ka bez tām nav iespējams atspoguļot notikuma būtību. Ainas, kurās vārdiski un ar skaņu attēlotas cilvēku ciešanas, drīkst izplatīt tikai tad, ja gadījumā, ja tas ir nepieciešams, lai atspoguļotu sabiedrībai ļoti svarīgu informāciju. Izplatot ainas, kurās attēlotas cilvēku ciešanas, aizliegts minēt ainas nevajadzīgi pagarināt. Jāievēro personiskās dzīves neaizskaramības princips. Informatīvajos raidījumos aizliegts izmantot vardarbības skatu aprakstus un skaņas, izņemot gadījumus, ja vardarbības atspoguļojums ir būtisks fakts. Raidījumus, kuros ietvertas ar seksu un vardarbību saistītas ainas, aizliegts izplatīt laikā no pulksten 7:00 līdz 22:00. Ja programmā tiek iekļauti materiāli, kas var kaitēt kādai auditorijas daļai, it īpaši bērnu un pusaudžu fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietverti šausmu apraksti, apraksti ar narkotiku lietošanu vai ar seksuālu darbību atainojumu, kā arī tādas ainas, kurās tiek lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni, tad programmas laikā auditorija par to tiek brīdināta pirms attiecīgās informācijas.
- 10.4. Attieksme. RADIO radošais kolektīvs saglabā lietišķu attieksmi pret izplatāmo informāciju, intervējamo personu vai arī veidojamo materiālu, sabiedrības intereses stādot augstāk par savām personiskajām emocijām. Radošā kolektīva locekļa piederība kādai partijai, apvienībai vai viņa reliģiskā pārliecība nevar ietekmēt raidījuma satura objektivitāti, jo tiek ievērota profesionāla distance. Veidojot materiālu, ierakstot vai runājot tekstu, RADIO domā par to, lai auditorija iespējami precīzāk un tiešāk spētu uztvert vēstījuma būtību. Raidījumos jāizvairās nevajadzīgi pieminēt personas tautību, rasi, seksuālo orientāciju, fiziskos trūkumus, veselības stāvokli vai reliģisko pārliecību, ja vien šī informācija nav būtiska ziņas sastāvdaļa.
- 10.5. RADIO un dažādas dzīves situācijas:
 - 10.5.1. Ārkārtas notikumi. RADIO drīkst informēt auditoriju par ārkārtas notikumiem, negaidot nākamās ziņas, pārraidot tiešu paziņojumu vai brīdinājumu, pārtraucot kārtējo raidījumu. Nepieciešamības gadījumā RADIO dod iespēju varas pārstāvjiem sniegt tiešus paziņojumus. Lēmumu par raidījuma pārtraukumu pieņem RADIO vadība.
 - 10.5.2. Reliģija. RADIO programmas veidošanas konceptuālie nosacījumi pieļauj reliģisku raidījumu veidošanu, balstoties uz sekulāriem principiem, bet respektējot jebkuras reliģijas pārstāvja ticības brīvību.

- 10.5.3. Attieksme pret astroloģiju, okultām un pārdabiskām parādībām. Astroloģija, okultās un pārdabiskās parādības skaidri jānodala no eksakto zinātņu jomas un jābūt neitrālai attieksmei pret tām. Horoskops drīkst izmantot tikai izklaides raidījumos.
- 10.5.4. Cilvēki ar īpašām vajadzībām. RADIO pienākums ir kalpot visām sabiedrības daļām un grupām, izvairoties no sabiedrībā valdošiem stereotīpiem. Cilvēki ir jāatspoguļo visā viņu daudzpusībā, kas atklāj īstenību, izvairoties no aizvainojošu terminu lietošanas. Jāievēro atsevišķu sabiedrības grupu vēlme lietot tādu pat terminoloģiju, kāda tiek lietota viņu leksikā. Ja nepieciešams veidot specifiskus raidījumus par vai ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, jānodrošina viņiem iespēja iekļūt telpās un studijā, kur tiek ierakstīti šie raidījumi, kā arī jānodrošina attiecīgi saziņas līdzekļi. RADIO izprot un respektē vārdzirdīgo un vājredzīgo un nedzirdīgo un neredzīgo cilvēku problēmas un atbalsta un iesaistās projektos, kuru mērķis ir nodrošināt komunikāciju pakalpojumu pieejamību dzirdes un redzes invalīdiem.
- 10.5.5. Nepilngadīgie. Bērņus un pusaudžus var iesaistīt ziņās kā aktierus, intervējamās personas, dalībniekus un dažkārt pat kā pašus raidījumu veidotājus, ievērojot Bērnu tiesību aizsardzības likumā, likumā „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”, Reklāmas likumā, kā arī citos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
- 10.5.6. Labojumi, aizliegumi, cenzūra u.c. RADIO ievēro precizitātes un godīguma principu. Uzzinot par kļūdu, tā bez kavēšanās jāatzīst un ātri un skaidri jālabo. RADIO nepakļaujas spiedienam un informācijas dalībnieku aizliegumam pārraidīt kādu informācijas daļu. Ja ir saņemts lūgums atturēties no kādas ziņas izplatīšanas, jāizver ziņu iegūšanas veids (indivīda iepriekšēja piekrišana vai arī informācija iegūta normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā) un šāda lūguma līdzsvars – indivīda personiskās intereses ar sabiedrības interesēm. Kas attiecas uz cenzūru, RADIO to uzskata par nelikumīgu un nekādā veidā to neatbalsta.
- 10.5.7. Interesu konflikti. RADIO kolektīvs nedrīkst ļaunprātīgi izmantot tā rīcībā esošos resursus, lai gūtu personisku labumu. Nav pieļaujama jebkāda rīcība, kas kaitētu RADIO, tā tēlam un reputācijai un mazinātu auditorijas un sadarbības partneru uzticību. Ikvienam RADIO kolektīva loceklim ir jānorobežojas no tādu lēmumu pieņemšanas, kas tieši vai netieši skar viņu, viņa ģimeni, radus un tuvus draugus, tajā skaitā, komercdarbībā. RADIO kolektīva loceklis nav tiesīgs saistīties ar konkurējošiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem bez RADIO vadības iepriekšēja akcepta. RADIO kolektīva locekļi nedrīkst pieņemt dāvanas vai jebkāda cita veida atlīdzību vai pateicību no personām, kas cenšas ietekmēt informācijas saturu. RADIO kolektīva locekļi savu brīvo laiku pavada un rīkojas, atceroties, ka jebkurā vietā un ik minūti ir RADIO tēla sastāvdaļa, saglabājot lojalitāti pret RADIO jebkurā situācijā.

RADIO Kodekss tiek publiskots RADIO mājas lapā.